AUTOMATIC ŞI AUTOMATIC SUPER

● primele tipuri de maşini automate de spălat rufe produse la noi în ţară.
● PRACTICE ● UTILE – NECESARE ORICĂREI GOSPODĂRII MODERNE

Avantajele pe care le oferă utilizarea maşinilor automate de spălat rufe AUTOMATIC şi AUTOMATIC SUPER faţă de maşinile cu pulsator sînt :

– calitatea sporită a spălării este asigurată de numărul mare de programe de spălare adecvate tuturor sortimentelor de rufe : AUTOMATIC – 12 programe ; AUTOMATIC SUPER – 16 programe ;
– capacitatea maximă de spălare este de 5 kg rufe uscate ;
– manevrare uşoară şi simplă ;
– consum raţional de energie electrică ;
– siguranţă în exploatare ;
– uzura redusă a rufelor.

Gospodine !

Maşina automată de spălat rufe, AUTOMATIC şi AUTOMATIC SUPER, odată procurată, vă preia o mare parte din efortul pe care-l depuneţi în munca dv. în gospodărie, creîndu-vă în schimb posibilitatea petrecerii timpului liber dobîndit, într-un mod cît mai plăcut.

Maşinile AUTOMATIC şi AUTOMATIC SUPER execută în mod automat operaţiile de prespălare, spălare, limpezire, stoarcere, apretare, parfumare, albăstrire şi înălbire.

În condiţiile utilizării şi întreţinerii corecte a maşinilor automate de spălat rufe, termenul de garanţie este de 12 luni de la data cumpărării.

MUZEUL PRESEI SEVER BOCU
JIMBOLIA
NR. C.79

La mulți ani!

LUMEA
SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ
Nr. 4
26 ianuarie 1989

Tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

omagiul fierbinte al partidului, al întregului popor

Ca în fiecare an, în continuitatea unei tradiţii de înaltă semnificaţie politică şi morală pentru unitatea deplină a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, toţi fiii patriei noastre socialiste trăiesc momentul înălţător al sărbătoririi zilei de naştere şi a îndelungatei activităţi revoluţionare ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu, reînnoind expresia celor mai limpezi, mai calde şi statornice sentimente de aleasă stimă şi recunoştinţă pentru iubitul conducător al partidului şi statului nostru.

Conştiinţa apartenenţei fiecărui cetăţean al patriei la epoca celor mai glorioase împliniri din istoria României, a celor mai adînci prefaceri revoluţionare, a celor mai largi orizonturi deschise construcţiei socialiste în toate domeniile de activitate fundamentează o identitate de esenţă, care defineşte un timp eroic: PARTIDUL – CEAUŞESCU – ROMÂNIA. Sub semnul acestei identităţi – prin care gîndirea şi fapta conducătorului de partid şi de ţară însufleţesc şi mobilizează toate energiile creatoare ale naţiunii în matca fertilă a devenirii sale socialiste şi comuniste – s-a născut şi afirmat mîndria legitimă faţă de realizările acestei epoci în care poporul s-a regăsit pe sine în puritatea idealurilor sale de libertate, bunăstare şi independenţă, a dobîndit definitiv certitudinea justeţei drumului ales în edificarea noii orînduiri, şi-a fundamentat, în continuitatea istoriei sale bimilenare, valorile politice şi morale superioare, în consens cu exigenţele actualei etape de dezvoltare, cu perspectivele evoluţiei sale spre culmi tot mai înalte de progres şi civilizaţie. Exercitîndu-şi plenar dreptul inalienabil la făurirea propriei istorii, poporul român, sub conducerea clarvăzătoare şi înţeleaptă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, şi-a cîştigat, totodată, dreptul de a participa, în deplină independenţă şi suveranitate, la istoria lumii. Dezvoltînd raporturi de conlucrare cu toate statele, în temeiul noilor principii de relaţii, aducîndu-şi o largă apreciată contribuţie la soluţionarea practic a tuturor problemelor majore ale lumii contemporane, România – prin strălucita operă de politică externă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu – se bucură, astăzi, de un înalt prestigiu internaţional, durat printr-o continuă şi bogată investiţie de idei şi iniţiative novatoare, de acţiuni curajoase în direcţia traducerii în viaţă a politicii de pace, independenţă şi colaborare.

Pentru această vastă operă, întregul nostru popor îşi exprimă, din adîncul inimii, cele mai vibrante sentimente de gratitudine faţă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu – Erou între eroii neamului, înflăcărat patriot şi luptător comunist, eminent conducător şi ctitorul României socialiste moderne, personalitate proeminentă a lumii contemporane, militant consecvent pentru aplicarea fermă şi afirmarea în viaţă a principiilor socialismului şi comunismului, pentru neîntrerupta propăşire a patriei libere şi independente, pentru tot mai puternica ei afirmare în conştiinţa lumii.

Cu angajamentul revoluţionar şi patriotic de a face totul pentru înfăptuirea politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, pentru îndeplinirea măreţelor obiective ale Congresului al XIII-lea şi Conferinţei Naţionale, pentru traducerea exemplară în viaţă a indicaţiilor şi orientărilor conţinute în istorica Expunere a secretarului general al partidului, din 28 noiembrie anul trecut, neprecupeţind nici un efort pentru întîmpinarea, cu noi succese, a celei de-a 45-a aniversări a revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă, precum şi a Congresului al XIV-lea, întregul popor adresează tovarăşului Nicolae Ceauşescu calda urare tradiţională

„LA MULŢI ANI !"

CEAUŞESCU
ROMÂNIA
PACE

Gîndire revoluționară, profund novatoare asupra vieții internaționale, acțiune fermă și constantă pentru afirmarea în lume a politicii de pace și conlucrare

Aurel Duma
ministru secretar de stat
la Ministerul Afacerilor Externe

Intrată în luminoasa tradiție a națiunii noastre socialiste de a omagia pe marele Erou dintre eroii neamului, pe ctitorul de istorie și țară nouă, sărbătorirea zilei de naștere, a îndelungatei și glorioasei activități revoluționare de peste cinci decenii și jumătate ale tovarășului Nicolae Ceaușescu prilejuiește întregului partid, întregului popor român reînnoita expresie — într-o deplină unitate de gîndire și faptă — a sentimentelor de aleasă stimă, dragoste și profundă recunoștință față de conducătorul partidului și statului, înflăcărat patriot și revoluționar, cîrmaciul genial al întregii națiuni, pe drumul de mărețe împliniri socialiste, de înălțare a patriei spre noi culmi de progres și civilizație, strălucit gînditor și om politic de largă recunoaștere internațională, militant consecvent pentru aplicarea fermă și afirmarea plenară a principiilor socialismului și comunismului, pentru tot mai puternica angajare a țării noastre în lupta pentru triumful, pe plan mondial, al politicii noi, de pace, dezarmare, independență.

Epoca inaugurată de Congresul al IX-lea — de cînd destinele partidului și țării sînt conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu — se detașează, cu limpezime și vigoare, prin profunzimea prefacerilor revoluționare, prin experiența originală a construcției noii orînduiri. Este, în același timp, exemplară — și definitorie pentru această epocă de adevărată renaștere națională pe coordonatele fundamentale ale edificării socialismului — afirmarea interdependenței și unității dialectice dintre politica internă și cea externă, realizarea programelor de dezvoltare multilaterală a țării fiind organic legată de participarea, tot mai activă, a României la soluționarea problemelor complexe ale lumii, la lupta pentru dezarmare, pace și largă colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

În consens cu interesele supreme ale națiunii noastre socialiste, cu voința de pace și conlucrare a tuturor popoarelor, puternica afirmare a României socialiste în viața internațională este rezultatul nemijlocit al rolului hotărîtor pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl are în elaborarea și traducerea în viață a politicii externe a partidului și statului nostru, personalitate politică proeminentă a contemporaneității, care întruchipează idealurile de progres și pace ale poporului român, ale tuturor popoarelor lumii. „Între șefii de stat ai lumii de astăzi se impune numele președintelui României, Nicolae Ceaușescu, promotor indiscutabil al luptei pentru o lume fără arme și fără războaie", sublinia recent editorul argentinian al volumului dedicat personalității de excepție a președintelui României.

Strălucit confirmată de viață, de desfășurarea evenimentelor, activitatea internațională a României se desfășoară — sub impulsul determinant al gîndirii și acțiunii președintelui Nicolae Ceaușescu — pe fundamentul unei examinări științifice a raportului de forțe și caracteristicilor fundamentale ale situației mondiale, a proceselor și tendințelor din viața internațională, a contradicțiilor care caracterizează epoca. Funciar ostilă situațiilor conjuncturale, abordărilor anchilozate, tributare politicii de forță și de amestec în treburile interne, neîmpovărată de clișee și dogme, concepția de politică externă a președintelui Nicolae Ceaușescu și-a afirmat, cu mare forță de mobilizare, esența umanistă, caracterul militant.

Trăim în împrejurări internaționale destul de complexe și destul de grave. Deși s-au realizat anumiți pași spre destindere și anumite înțelegeri în direcția dezarmării, sîntem numai și numai la început. Trebuie să fim pe deplin conștienți că sînt multe de făcut în viața internațională pentru a obține o schimbare radicală a cursului evenimentelor, pentru a impune trecerea la dezarmarea generală, pentru eliminarea completă a armelor de distrugere în masă. Noi avem în vedere, în primul rînd, eliminarea celor mai periculoase și distrugătoare arme, a armelor nucleare, împreună cu armele chimice, care trebuie să fie înlăturate pentru totdeauna din lume. Numai așa omenirea va avea siguranța unei convieţuiri, a unei păci care să-i asigure existența și viața.

Trebuie să acționăm pentru realizarea dezarmării convenționale, pentru reducerea radicală a cheltuielilor militare, în condițiile asigurării securității și independenței fiecărei țări.

Sîntem angajați cu toată hotărîrea în această luptă și vom face totul — ca și pînă acum — pentru a contribui, împreună cu popoarele de pretutindeni, cu forțele realiste, progresiste din întreaga lume, cu toate statele, la realizarea năzuințelor întregii omeniri. Numai așa, atît poporul nostru, cît și celelalte popoare vor avea condiții pentru a-și concentra forțele spre dezvoltarea economico-socială, spre ridicarea bunăstării generale, vor avea condiții de a trăi în pace și colaborare. Prin munca noastră, trebuie să demonstrăm că sîntem hotărîți, construind socialismul, să facem totul pentru o lume mai dreaptă și mai bună, a egalității și dreptății între toate națiunile, o lume a păcii pe planeta noastră !

NICOLAE CEAUȘESCU

În magistrala Expunere la marele forum al democrației muncitorești-revoluționare din noiembrie 1988, conducătorul partidului și statului nostru arăta : „**Este necesar să se facă totul pentru întărirea și dezvoltarea tendinței spre destindere, dezarmare și pace, ca o necesitate obiectivă, pentru o politică nouă, realistă, în viața internațională**".

În spiritul orientărilor principiale ale politicii externe neabătute, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, țara noastră a desfășurat o activitate internațională activă, a dezvoltat continuu relațiile de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, a devenit tot mai bogată participarea țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale. Este, astfel, elocvent faptul că, în prezent, țara noastră întreține relații diplomatice, economice și în alte domenii cu 155 de state, dezvoltarea raporturilor de colaborare economică și tehnico-științifică reflectîndu-se și în creșterea, în ultimii 20 de ani, a comerțului exterior de circa 9 ori, iar a exportului de peste 10 ori.

În cadrul politicii de amplă deschidere a României spre lume, o orientare constantă a partidului și statului nostru o reprezintă acțiunea consecventă pentru dezvoltarea largă a relațiilor cu toate țările socialiste, pornind de la imperativul unității și colaborării acestor țări, ca o necesitate obiectivă a creșterii rolului și influenței socialismului în lupta pentru pace și colaborare internațională.

Situînd, în mod firesc, pe prim plan dezvoltarea raporturilor de prietenie și solidaritate cu popoarele tuturor țărilor care construiesc noua orînduire, întîlnirile frecvente ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu conducătorii de partid și de stat din celelalte țări socialiste au marcat, de fiecare dată, momente hotărîtoare în evoluția relațiilor bilaterale, s-au concretizat prin documente care statornicesc baza principială și obiectivele de viitor în planul conlucrării în domenii de interes reciproc, inclusiv în sfera vieții internaționale. Prin modul în care trebuie să se dezvolte, prin conținutul lor superior pe care sînt menite să-l capete sub acțiunea conștientă, determinantă a partidelor comuniste, ca forțe conducătoare în statele respective, raporturile dintre țările socialiste sînt chemate — în viziunea tovarășului Nicolae Ceaușescu — să constituie un exemplu de relații noi între națiuni independente și suverane, prefigurînd imaginea, de mare capacitate mobilizatoare, a conlucrării viitoare, într-o lume eliberată pentru totdeauna de orice asuprire sau exploatare.

În același timp, pornind de la convergența de obiective și interese fundamentale, România — sub impulsul orientărilor și activității nemijlocite ale președintelui Nicolae Ceaușescu, apreciat, pe bună dreptate, ca un prieten apropiat al țărilor în curs de dezvoltare — și-a amplificat și diversificat legăturile de solidaritate și colaborare cu țările nealiniate — atît în cadrul bilateral, cît și ca participantă activă în grupul țărilor în curs de dezvoltare și ca invitată permanentă la activitățile țărilor nealiniate —, în general cu toate statele mici și mijlocii, considerînd că acestora le revine un rol tot mai important în viața internațională, în afirmarea politicii de independență și pace.

Au cunoscut, de asemenea, un proces de continuă dezvoltare relațiile cu țările capitaliste, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, pornind de la interesele poporului nostru și în consens cu deziderateele de pace, conlucrare și înțelegere ale tuturor națiunilor lumii.

Această vastă rețea de relații la scară planetară își are fundamentul trainic în conceptul elaborat și promovat de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind necesitatea instaurării noilor norme de drept internațional, ale eticii și echității în raporturile dintre state. Temelia acestui concept o reprezintă respectarea deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, al dreptului fiecărei națiuni la dezvoltare liberă, de sine stătătoare.

Examinînd realitățile sub adevărata lor înfățișare, cu sentimentul răspunderii față de prezentul și viitorul poporului român, al tuturor popoarelor lumii, președintele Nicolae Ceaușescu a propulsat România în avangarda conștiinței înaintate a lumii prin formularea de teze și idei profund înnoitoare, deschizînd căi fertile în abordarea vieții mondiale, prin participarea constantă, pe baza unor multiple acțiuni, demersuri și inițiative originale, constructive, la soluționarea marilor probleme cu care se confruntă omenirea.

Prin modul de gîndire și acțiune, prin concepțiile promovate și profundul umanism, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a cîștigat prestigiul omului de stat ale cărui răspunsuri și soluții date au fost și sînt permanent materializate în faptă și acțiune, cărora timpul, evenimentele, viața le-au confirmat justețea.

Relevînd marile mutații revoluționare, sociale și naționale ce s-au produs în lume, președintele Nicolae Ceaușescu subliniază, totodată, caracterul deosebit de complex și contradictoriu al epocii contemporane, generat de echilibrul relativ la care s-a ajuns în raportul de forțe pe plan mondial, balanța nefiind încă definitiv înclinată în favoarea forțelor păcii și progresului. Deși, în ultimii ani, s-au înregistrat unii pași pozitivi pe calea dezarmării, a soluționării unor conflicte, s-au intensificat negocierile în legătură cu unele probleme actuale, situația internațională — atrage atenția secretarul general al partidului — continuă să fie gravă. Nu s-a produs încă o schimbare radicală a actualului curs al evenimentelor, nu a încetat competiția înarmărilor, se acționează în direcția modernizării și perfecționării unor arme — atît nucleare, de distrugere în masă, cît și convenționale —, continuă experiențele cu arma atomică și politica de militarizare a Cosmosului, se adîncesc decalajele, pe plan mondial, dintre țările bogate și cele sărace — aceasta devenind cea mai puternică dintre contradicțiile fundamentale ale epocii ; se menține politica de forță și dictat, de amestec în treburile altor state. Iată de ce, țelul fundamental continuă să rămînă intensificarea eforturilor tuturor popoarelor, ale forțelor democratice, progresiste și realiste în lupta pentru afirmarea unei gîndiri și politici noi pe plan mondial — de pace, de dezarmare, de destindere și colaborare liberă și egală. Dintr-o asemenea perspectivă, se impune, în mod obiectiv, necesitatea unei noi abordări a problemelor păcii și războiului în epoca actuală.

Pornind de la această realitate, de la evoluțiile noi intervenite în producerea armelor de distrugere în masă, ca și a celor convenționale, de la pericolul mare pe care îl reprezintă armele nucleare, România acționează constant pentru înfăptuirea unui program complex de dezarmare generală și totală, care să cuprindă simultan toate categoriile de arme, sub un strict control internațional.

Așa cum se arată în Declarația Guvernului Republicii Socialiste România în legătură cu adoptarea documentului final de la Paris al Conferinței privind interzicerea armelor chimice, **„România consideră că în adoptarea oricăror măsuri de eliminare a armelor chimice, nucleare și convenționale, trebuie să se pornească de la asigurarea securității egale pentru toate statele, de la înlăturarea oricărei posibilități de șantaj cu folosirea unei arme sau a alteia, cu folosirea forței și amenințarea cu forța și să se asigure pe deplin suveranitatea și independența fiecărei țări pe baza unor angajamente corespunzătoare ale tuturor statelor".**

România se pronunță pentru realizarea acordului sovieto-american de reducere cu 50 la sută a armelor nucleare strategice, pentru renunțarea cu desăvîrșire la modernizarea și perfecționarea armelor nucleare existente, precum și la producerea de noi arme nucleare ; renunțarea generală la experiențele nucleare și la politica de militarizare a Cosmosului, realizarea unui acord general, cu participarea tuturor statelor, de eliminare treptată a tuturor armelor nucleare — toate acestea reprezintă coordonate de bază ale programului românesc de dezarmare.

Ca țară europeană, România a acordat și acordă o importanță deosebită rolului Europei în viața internațională. Expresie concretă a acestei preocupări constante este participarea activă a țării noastre — încă de la începuturile procesului de edificare a securității pe continent, și chiar înainte de semnarea Actului final de la Helsinki — la eforturile de creare a unei Europe a științei și culturii, a progresului economico-social, o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale existente, o Europă a națiunilor libere și independente, în care să fie respectate năzuințele, tradițiile și modul de viață ale fiecărei națiuni, să se dezvolte o largă conlucrare, întemeiată pe noile principii de relații. Sînt elocvente, în acest sens, propunerile concrete, demersurile și inițiativele constructive ale României pe tot parcursul lucrărilor Reuniunii general-europene de la Viena pentru ca aceasta să se încheie cu un document final echilibrat și angajant, reflectînd interesele tuturor statelor, exigențele de fond ale edificării păcii și colaborării pe continent.

Apreciind că, pe ansamblu, prin eforturile tuturor statelor, Reuniunea de la Viena a reușit să adopte unele prevederi importante, de natură să facă să înainteze procesul de edificare a securității și de dezvoltare a colaborării pe continent, România s-a asociat consensului celorlalte state participante. În mod special, țara noastră apreciază hotărîrea privind instituirea unui nou for de negocieri privind reducerea forțelor armate și armamentelor convenționale, reluarea negocierilor pentru adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate, precum și prevederile în domeniile cooperării economice, tehnico-științifice, culturale.

Așa cum se arată, cu claritate, în Declarația țării noastre, documentul final nu reflectă însă corespunzător, la capitolele problematicii umanitare, angajamentul statelor participante în ce privește asigurarea drepturilor fundamentale ale omului, cum sînt : asigurarea de locuri de muncă pentru fiecare cetățean și în primul rînd pentru tineret, lichidarea șomajului, satisfacerea necesarului de locuințe pentru toți membrii societății, eliminarea inegalităților dintre bărbați și femei pe plan economic și social — domeniu în care țara noastră a făcut o serie de propuneri concrete. Mai mult, unele prevederi introduse în document, sub pretextul așa-zisei preocupări pentru libera circulație a persoanelor și libertățile religioase, contravin flagrant spiritului și principiilor pe care se bazează Actul final de la Helsinki, deschizînd calea amestecului în treburile interne ale altor state, fiind contrare valorilor reale ale civilizației moderne. Tocmai de aceea, România și-a expus, oficial, observațiile și rezervele sale, subliniind că nu-și asumă nici un angajament de a îndeplini acele prevederi pe care le consideră necorespunzătoare și la care a prezentat amendamente.

Cu aceste precizări — reafirmate și cu prilejul prezentării la Viena a poziției României, a concepției președintelui Nicolae Ceaușescu, document politic de excepțională însemnătate — țara noastră își reafirmă hotărîrea de a conlucra activ cu toate statele, prin traducerea în viață a principiilor și obiectivelor Actului final de la Helsinki, în consens cu aspirațiile de pace, progres și conlucrare ale tuturor națiunilor, pentru ca procesul general-european să se dezvolte în direcția întăririi încrederii, înțelegerii și păcii.

Acționînd ferm în această direcție, România se pronunță, totodată, pentru realizarea unor zone de pace și colaborare în diferite regiuni ale continentului nostru și ale lumii. În acest sens, țara noastră se pronunță și acționează constant pentru întărirea colaborării între toate țările din Balcani și transformarea acestei regiuni într-o zonă a conlucrării pașnice și a bunei vecinătăți, fără arme nucleare și chimice, considerate într-o strînsă legătură, fără baze militare străine.

În atingerea acestor obiective, în amplificarea relațiilor dintre statele din regiune, un rol deosebit l-ar avea, în concepția șefului statului român, organizarea unei conferințe la nivel înalt a statelor balcanice, menită să confere noi dimensiuni întăririi încrederii și cooperării în zonă.

Cu deosebită vigoare, România, președintele Nicolae Ceaușescu își reafirmă poziția consecventă și principială în favoarea soluționării exclusiv pașnice, prin tratative, a conflictelor din diferite zone ale lumii, poziție care își găsește confirmarea în înseși unele evoluții pozitive la care asistăm în momentul de față. În acest spirit, țara noastră s-a pronunțat constant pentru rezolvarea politică globală a situației din Orientul Mijlociu, salutînd și recunoscînd noul Stat Palestinian Independent, considerînd proclamarea lui ca o hotărîre de importanță deosebită, care deschide calea unei soluționări juste a problemelor, un rol deosebit avîndu-l, în acest sens, realizarea unei conferințe internaționale, sub egida O.N.U. De asemenea, țara noastră a acționat permanent și își reafirmă poziția sa în favoarea desfășurării de tratative în vederea soluționării, pe cale politică, a conflictelor și stărilor de încordare din zona Golfului, Africa, Asia și America Centrală.

În conștiința umanității s-au impus demersurile neobosite ale conducătorului partidului și statului nostru, propunerile și inițiativele sale privind necesitatea lichidării subdezvoltării. Acest concept pornește de la realitatea înrăutățirii situației economice și financiare internaționale, adîncirii decalajelor dintre statele sărace și cele dezvoltate, ca urmare a politicii spoliatoare, neocolonialiste promovate de statele dezvoltate. Președintele Nicolae Ceaușescu are meritul de necontestat de a fi stabilit, în virtutea unui amplu concept de pionierat, coordonatele de bază ale unei acțiuni constructive și concertate în favoarea soluționării globale a problemei datoriilor externe, ca parte inseparabilă a edificării unei noi ordini economice mondiale, care să asigure progresul mai rapid al tuturor statelor, în primul rînd al celor rămase în urmă. În acest scop, România consideră necesară organizarea unei conferințe internaționale, sub egida O.N.U., cu participarea atît a țărilor în curs de dezvoltare, cît și a celor dezvoltate, pentru rezolvarea într-un spirit nou, de dreptate și echitate, a problemelor economice și financiare mondiale, pentru trecerea la instaurarea noii ordini economice internaționale. De asemenea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus în lumină relația dialectică dintre dezvoltare și înarmare, argumentînd pe baza realităților necesitatea ca sumele irosite pentru înarmări să fie folosite în scopul progresului economic și social al tuturor statelor, în special al celor în curs de dezvoltare.

O expresie elocventă a politicii principiale a partidului și statului nostru în favoarea afirmării în lume a noii gîndiri și practici politice o reprezintă sublinierea necesității unei largi și autentice democratizări a vieții internaționale. Are, în acest sens, o mare importanță teza fundamentală — a cărei justețe este confirmată de întreaga desfășurare a vieții mondiale — că problemele politice, economice, sociale ale lumii de azi nu pot fi soluționate de către marile puteri sau de cîteva state, că rezolvarea lor reclamă participarea activă a tuturor statelor, și îndeosebi a țărilor mici și mijlocii, a țărilor nealiniate și în curs de dezvoltare. De asemenea, un rol sporit în soluționarea nouă, democratică a marilor probleme contemporane trebuie să-l aibă O.N.U., alte organizații și organisme internaționale.

În acest sens, sînt larg recunoscute și apreciate inițiativele președintelui României privind implicarea directă, nemijlocită a O.N.U. în probleme cruciale ale epocii — dezarmarea, soluționarea pe cale politică a stărilor de tensiune și conflicte, instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

În strînsă legătură cu acest imperativ, una din problemele majore căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a acordat și îi acordă o atenție deosebită este aceea a creșterii rolului popoarelor, a forțelor progresiste în lupta pentru dezarmare, pace și progres.

De asemenea, dînd expresie concretă viziunii sale largi asupra solidarității internaționale, secretarul general al partidului s-a pronunțat și se pronunță pentru dezvoltarea și întărirea colaborării cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste și social-democrate, considerînd că aceasta reprezintă o necesitate obiectivă pentru viitorul popoarelor, pentru progres, pentru pacea întregii omeniri. În același spirit, partidul nostru se pronunță și acționează pentru dezvoltarea unei largi colaborări cu mișcările de eliberare națională, cu partidele din țările în curs de dezvoltare, cu forțele politice și democratice de pretutindeni.

Prin ampla activitate internațională, partidul și statul nostru — sub conducerea clarvăzătoare a secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu — și-au adus și își aduc o contribuție de seamă, larg apreciată în lume, la creșterea prestigiului socialismului, la triumful politicii de pace, independență și colaborare.

Operă de creaţie istorică

Dumitru Ghişe

Caracterul profund creator, contribuţia de mare valoare ştiinţifică a gîndirii şi acţiunii revoluţionare ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu îşi relevă deosebita importanţă şi marea forţă de iradiere din multiple unghiuri de abordare, între care fundamentală se dovedeşte a fi înţelegerea corectă şi, pe această bază, dezvoltarea, de mare deschidere filozofică şi aplicabilitate practică, a problematicii complexe a raporturilor dintre existenţa materială şi conştiinţa socială, dintre construcţia istorică şi acţiunea umană. Căci, ştiut este că, tocmai în acest domeniu esenţial al gîndirii marxiste, efortul istoric de înţelegere şi aplicare practică, revoluţionară, n-a oferit imaginea unui drum neted, rectiliniu şi uniform. Meandrele aplicării istorice a filozofiei marxiste n-au fost şi nu sînt puţine, căutîndu-se, la un moment dat, dintr-o perspectivă dogmatică, străină esenţei filozofiei materialist-dialectice şi istorice, soluţii date o dată pentru totdeauna, „modele" care să se placheze mecanic asupra diversităţii viului, realitatea fiind privită prin lentilele opace şi deformatoare ale unor concepte osificate şi devenite, **ipso facto**, sterile. Istoria însăşi era privită fie din unghiul unui determinism rigid, mecanicist, din ţesăturile ei intime fiind exclusă acţiunea umană conştientă, fie din acela al unui subiectivism şi voluntarism extrem, ce estompau, pînă la anulare, legităţile obiective ale dezvoltării istorice.

La un moment dat, deformările dogmatice, sterilizatoare şi-au pus amprenta negativă şi asupra gîndirii şi practicii revoluţionare din ţara noastră. În acest proces istoric complex şi contradictoriu, de cumpănă pentru mersul revoluţiei în ţara noastră, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, cînd, în fruntea partidului, a fost ales tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a marcat un moment de răscruce. Aşa cum arată secretarul general al partidului în Expunerea la şedinţa comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti din 28—30 noiembrie 1968, **„pe drept cuvînt se poate afirma că cel de-al IX-lea Congres al partidului a deschis o nouă epocă revoluţionară în activitatea partidului, în construcţia socialistă în România. S-a pus capăt conservatorismului, şablonismului şi concepţiei modelului unic în construcţia socialistă. A fost lichidată atitudinea de ploconire faţă de tot ceea ce era străin şi s-au redat partidului şi poporului încrederea în forţele lor, în capacitatea lor de gîndire şi acţiune, sentimentul de demnitate patriotică, revoluţionară".**

Tot ce s-a înfăptuit, în acest răstimp istoric, poartă pecetea puternicei personalităţi a secretarului general al partidului, a gîndirii sale revoluţionare, cutezătoare şi originale, este legat indestructibil de activitatea sa neobosită, desfăşurată cu clarviziune şi profund spirit creator, cu pasiune revoluţionară şi înflăcărat patriotism. Examinînd în spirit critic activitatea desfăşurată pînă atunci, succesele, ca şi neajunsurile mersului revoluţiei, conturînd direcţiile de dezvoltare a României socialiste în următoarea perioadă, Congresul al IX-lea — prin Raportul prezentat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu — aducea o viziune nouă, proaspătă, ştiinţifică, un nou suflu, dialectic, în înţelegerea şi cuprinderea procesului de transformare revoluţionară a societăţii şi a omului.

Datorită contribuţiei novatoare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, într-o perioadă decisivă pentru evoluţia socialismului românesc — cînd apăruse alternativa de a rămîne credincioşi unor teze considerate pînă atunci infailibile şi de a bate pasul pe loc sau de a rupe cu gîndirea dogmatică, osificată şi ineficientă pentru a merge înainte —, s-a cristalizat o nouă reprezentare a dialecticii dezvoltării sociale, a dinamicii socialismului, a intercondiţionărilor lumii contemporane. Prin efortul teoretic şi practic neîntrerupt al secretarului general al partidului, prin analizarea profundă, ştiinţifică a construirii socialismului, în condiţiile istorice specifice patriei noastre, şi a conexiunilor existente cu procesele contemporane din întreaga lume, tovarăşul Nicolae Ceauşescu ne-a înfăţişat, cu claritate şi consecvenţă revoluţionară, o nouă concepţie, profund ştiinţifică, asupra mersului înainte al revoluţiei — calea sigură a progresului, a dezvoltării civilizaţiei şi culturii româneşti socialiste.

Întreaga activitate teoretică şi practică desfăşurată de partidul nostru, de secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, este o ilustrare vie a efortului constant de a reda gîndirii materialist-dialectice şi istorice spiritul său creator, capacitatea sa de înnoire şi îmbogăţire continuă, în raport cu desfăşurarea complexă a practicii sociale, cu dezvoltarea contemporană a cunoaşterii ştiinţifice în ansamblu, cu condiţiile istorice particulare, proprii societăţii româneşti, cu realităţile şi cerinţele actuale. S-a configurat, astfel, o viziune ştiinţifică asupra istoriei şi a cursului ei, asupra caracterului neîntrerupt al procesului revoluţionar, a interacţiunii dialectice dintre factorii obiectivi şi subiectivi în evoluţia istorică.

Printr-o înţelegere unitară şi dialectică a istoriei — nu ca o simplă înşiruire, mai mult sau mai puţin accidentală, de evenimente trecute, consumate, ci ca o sursă, permanent vie, din care trebuie extrase semnificaţii pentru istoria de astăzi şi cea de mîine —, triada **trecut-prezent-viitor** se afirmă în legăturile sale complexe şi indisolubile, segmentul cel mai nou al istoriei poporului român — socialismul — fiind o continuare legică, o construcţie aşezată firesc pe fundamentul realităţilor noastre trecute.

Pe plan mai larg, general, legitimitatea istorică a socialismului îşi găseşte, în opera teoretică şi practică a tovarăşului

Nicolae Ceaușescu, o puternică argumentare — prin însăși dinamica dezvoltării societății umane, prin experiența construcției prezente, prin perspectivele deschise. De aici, valoarea inestimabilă a unor concluzii de mare forță creatoare în planul gîndirii filozofice și, deopotrivă, al practicii sociale revoluționare. Prin realizările obținute — în sfera de acțiune a forțelor de producție, ca și în aceea a relațiilor sociale —, socialismul și-a demonstrat vitalitatea, imensele resurse de înnoire, noua orînduire reprezentînd viitorul omenirii, singura cale a dezvoltării libere a națiunilor. Răspunzînd legităților istorice și, în același timp, fiind creație conștientă, socialismul — ca expresie dialectică a continuității istorice — se înfăptuiește în condiții diferite de la o țară la alta, în concordanță cu specificul național, cu stadiul dezvoltării economice, politice și sociale, cu tradițiile naționale, cu particularitățile istorice. Obiectivă, diversitatea în care se edifică noua orînduire reclamă, în mod necesar, o diversitate a formelor sale de expresie istorică, teoria „rețetelor", a „tiparelor general valabile", tentativele de impunere a unui „model unic", de a prescrie „lecții" de construcție socialistă dovedindu-se profund eronate și dăunătoare. Ca expresie a aceleiași legitimități istorice a socialismului, teoria și practica revoluționară au demonstrat valabilitatea universală a principiului conform căruia fiecare popor are dreptul și îndatorirea de a-și alege, în mod independent și suveran, calea de edificare a noii orînduiri, aplicînd, în mod creator, legile obiective la condițiile concrete. Expresie a consensului național din fiecare țară care edifică noua orînduire, partidul răspunde în fața propriului popor — singurul, supremul judecător — de modul în care acționează. Partidul — centrul vital al națiunii — este cel care poartă, nemijlocit, răspunderea istorică pentru modul în care se edifică noua orînduire, tezele privind diminuarea rolului său, plasarea partidului ca o instanță „din afară", neimplicată în opera de construcție socialistă, dovedindu-și caracterul dizolvant, profund negativ și, în ultimă instanță, anti-istoric; legitimitatea partidelor comuniste de guvernămînt din țările care construiesc noua orînduire rezultă, în mod obiectiv, din însăși legitimitatea istorică a socialismului. În același timp, ca formă superioară de organizare rațională a vieții sociale, socialismul nu poate fi conceput fără existența și dezvoltarea unei democrații de tip nou, necunoscută în istorie, democrația revoluționară — cadrul social politic în măsură să asigure participarea largă a maselor populare la conducerea societății. **„Noi concepem socialismul** — arăta secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu — ca o societate capabilă să satisfacă din plin necesitățile materiale ale omului și, totodată, ca o societate care să asigure participarea activă a tuturor cetățenilor la conducerea vieții economico-sociale în toate domeniile".**

Nucleul acestui sistem democratic, factorul său structurant, centrul vital al întregii noastre națiuni îl constituie Partidul Comunist Român. Dezvăluind cerințele obiective ale dezvoltării sociale, confruntîndu-le și particularizîndu-le în raport cu realitățile societății noastre, atribuindu-le substanță practică prin fixarea orientărilor politice fundamentale pentru fiecare etapă de dezvoltare, polarizînd și propulsînd acțiunea tuturor factorilor sociali în scopul atingerii obiectivelor strategice stabilite, conștientizînd, în rîndul tuturor oamenilor muncii, legitimitatea, necesitatea și semnificația acestor obiective pentru transformarea revoluționară a societății, evaluînd continuu eficiența acțiunilor sale, concordanța rezultatelor cu imperativele fundamentale ale societății și reglînd funcționalitatea sistemului democrației și a sistemului social global, Partidul Comunist Român își demonstrează, în cel mai înalt grad, calitatea sa incontestabilă de pîrghie fundamentală a sistemului politic din țara noastră. Asumarea funcțiilor vitale de conducere a întregii societăți, competența și înalta responsabilitate cu care partidul acționează pentru îndeplinirea lor reprezintă criteriile esențiale ale legitimității mandatului său istoric.

Integrate unei concepții organice, profund dialectice, de o inestimabilă valoare pentru construirea în România a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea spre comunism, aceste idei și direcții de acțiune principială, care definesc gîndirea și acțiunea tovarășului Nicolae Ceaușescu, reprezintă un suport teoretic și metodologic pentru întreaga activitate de creație istorică a poporului nostru, oferă o limpede perspectivă procesului de construcție socialistă și, în general, procesului revoluționar mondial.

Cu oamenii pentru oameni,

cu poporul pentru popor

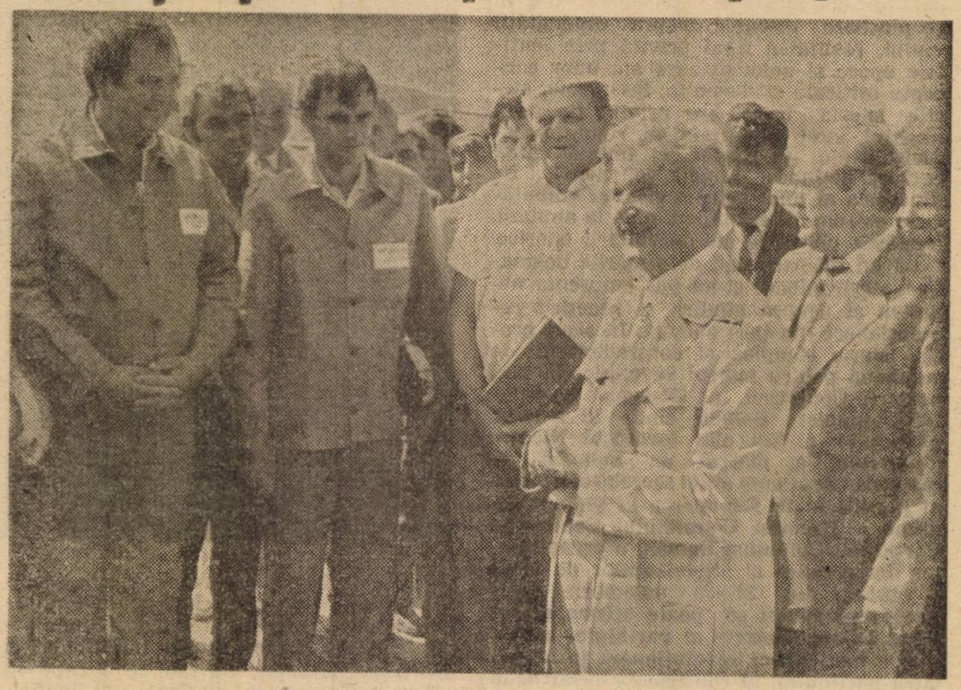

Realism şi clarviziune

Evocarea marilor iniţiative, idei şi concepte româneşti acceptate, astăzi, în lume, ca valori politice de largă consacrare, pune în lumină adevărul, căruia timpul i-a conferit o tot mai sporită strălucire, că istoria ideilor politice contemporane nu mai poate fi, în prezent, concepută în afara contribuţiei gîndirii novatoare a secretarului general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. S-au impus, în conştiinţa popoarelor, multiple iniţiative cuprinzînd remarcabile măsuri realiste şi constructive, demersurile şi vibrantele apeluri adresate oamenilor de stat şi popoarelor de pretutindeni la unirea eforturilor în vederea eliminării primejdiei nucleare, apărării dreptului suprem la pace, la viaţă, la existenţă liberă şi demnă. Tezele fundamentale ale politicii externe româneşti au găsit un amplu şi puternic ecou în rîndul opiniei publice mondiale, sînt însuşite şi adoptate în documente de bază ale diferitelor forumri internaţionale.

Ţara noastră se numără printre promotorii cei mai activi ai unui nou mod de gîndire şi acţiune în viaţa internaţională, ai unor concepte, principii, căi şi soluţii ce au dobîndit de-a lungul anilor şi continuă să dobîndească girul evenimentelor, curajul şi clarviziunea opţiunii politice de pionierat ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu fiind pe deplin confirmate de experienţa izvorîtă din practica ulterioară a vieţii internaţionale.

Încă într-o perioadă cînd îngheţul politic, confruntarea, tensiunea, rigiditatea şi politica de forţă erau atotputernice în lume, preşedintele Nicolae Ceauşescu a fost printre primii oameni de stat care, înfruntînd mentalităţi închistate, a demonstrat în practică **virtuţile dialogului la nivel înalt**, cele aproape 700 documente politice semnate cu alte state contribuind atît la promovarea relaţiilor bilaterale ale ţării, cît şi la instaurarea, în premieră istorică, a unor rodnice puncte de contact, convergenţă şi acţiune comună, angajantă, în eforturile de abordare şi soluţionare, pe baze fundamental noi, a problemelor lumii de astăzi.

Exigenţele noului mod de gîndire, ale acţiunilor responsabile pentru cauza păcii au fost enunţate de ţara noastră, cu aproape 24 de ani în urmă — cînd „războiul rece" îngheţase raporturile dintre state —, prin dezvoltarea conceptului, cel mai adesea ignorat, al **coexistenţei paşnice** între ţări şi popoare. Conferindu-i, astfel, o nouă calitate, preşedintele Nicolae Ceauşescu a elaborat concluzia, cu adînci semnificaţii teoretice şi practice, potrivit căreia contradicţia dintre socialism şi capitalism trebuie să se rezolve **„nu pe cale militară, ci prin întrecere paşnică"**.

Totodată, ţara noastră a formulat şi a supus atenţiei întregii comunităţi internaţionale — sensibilizată tocmai prin consecvenţa demersului stăruitor românesc — teza profund novatoare, referitoare la caracterul inacceptabil al desfăşurării, în actualele condiţii ale perfecţionării armelor de distrugere în masă, mai ales a celor nucleare, a unui nou război nuclear, teza despre **o nouă abordare a problemelor păcii şi războiului.** Preşedintele Nicolae Ceauşescu are meritul de excepţie de a fi definit prioritatea priorităţilor — problemele păcii, ale dezarmării, ca reprezentînd preocuparea fundamentală a epocii actuale, principalul obiectiv al luptei şi acţiunii popoarelor. Poziţie în care România a investit şi investeşte — printr-o nedezmînţită continuitate de iniţiative — eforturi susţinute. O poziţie cu valoare de exemplu în ansamblul raporturilor politice mondiale, pe deplin confirmată de pilduitorul referendum de la 23 noiembrie 1986 — uriaşă adeziune a poporului român în favoarea păcii şi dezarmării —, de măsura unilaterală luată de România de a-şi reduce armamentele, trupele şi cheltuielile militare. Acest eveniment intervenea, de fapt, după reducerile repetate ale cheltuielilor militare efectuate de ţara noastră la sfîrşitul deceniului trecut, după plafonarea acestora, în perioada 1982—85, la nivelul anului 1982. Toate acestea dovedeau, la vremea respectivă, noi abordări, **un program original de dezarmare** — expresii elocvente ale voinţei de pace a poporului român, ale ataşamentului lui constant faţă de cauza dezarmării.

În monumentala operă teoretică şi practică a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, ce acoperă vaste domenii ale cunoaşterii, la loc de frunte se situează doctrina românească de edificare a unui **autentic sistem de securitate în Europa.** Cu capacitatea de excepţie de a analiza fenomenele în interdependenţa şi condiţionarea lor dialectică, de a îmbina teoria cu practica, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a iniţiat acţiuni de pionierat în vederea normalizării relaţiilor dintre toate statele continentului, încă din perioada afirmării timide a destinderii din anii '70, a susţinut **ideea de for european,** cînd aceasta se lovea de reţineri, împotriviri şi opacă neînţelegere. România a fost printre primele ţări care au acţionat, cu răbdătoare stăruinţă — într-o perioadă de incredibil imobilism —, cu argumente de mare forţă de convingere, pentru **adoptarea metodei consensului, definirea decalogului de principii** introdus în Actul final de la Helsinki, din 1975, a **imperativului continuităţii procesului european,** pe baza reuniunilor ulterioare. Practica avea să consacre conferinţa general-europeană ca un instrument în opera de edificare a unui sistem autentic de securitate pe continent.

Aportul preşedintelui Nicolae Ceauşescu a fost esenţial la **definirea conceptului de securitate europeană,** în abordarea şi organizarea relaţiilor dintre statele continentului. Gîndirea clarvăzătoare, vizionară a tovarăşului Nicolae Ceauşescu s-a evidenţiat, cu deosebită forţă şi strălucire, încă din momentul semnării documentului din 1975, cînd atrăgea atenţia asupra **dimensiunii militare prioritare a securităţii europene,** asupra fragilităţii destinderii, în condiţiile lipsei de progrese în domeniul fundamental al dezarmării. Evenimentele ulterioare, evoluţiile complexe de pe continent au venit să confirme şi să redimensioneze această apreciere vizionară : în pofida paşilor înregistraţi prin începerea eliminării unor categorii de arme nucleare, nu s-a produs încă o schimbare radicală, ci, dimpotrivă, a continuat cursa înarmărilor sub forma modernizării şi perfecţionării armamentului nuclear, chimic şi convenţional.

Pătrunsă de puternic umanism, de aceleaşi înalte răspunderi pentru destinele păcii, este concepţia preşedintelui Nicolae Ceauşescu asupra problemelor lichidării subdezvoltării, instaurării unor noi relaţii în lumea contemporană, bazate pe egalitate şi echitate, care să asigure progresul economic şi social al tuturor statelor, în primul rînd al celor rămase în urmă. Este meritul de excepţională valoare al conducătorului partidului şi statului nostru de a fi atras atenţia, încă de la începutul preocupărilor în acest domeniu, asupra raportului între **dezarmare şi dezvoltare,** asupra faptului că **noua ordine economică reprezintă, în fapt, o problemă a păcii.** Sînt înscrise, astăzi, în diferite platforme şi strategii ale „Grupului celor 77", ale mişcării ţărilor nealiniate teze româneşti de maximă actualitate, precum cea care se referă la faptul că nu se poate concepe o nouă ordine economică fără lichidarea vechilor raporturi de inegalitate pe plan politic, ca şi cea referitoare la imposibilitatea clădirii destinderii şi securităţii în lume în absenţa justiţiei şi egalităţii între state în domeniul economic. Însuşi pericolul agravării actualei situaţii, al **ascuţirii contradicţiei dintre ţările bogate şi cele sărace** — care devine principala contradicţie a lumii contemporane — confirmă exigenţele formulate de România vizînd edificarea unei noi, echitabile şi viabile organizări a sistemului de relaţii economice şi politice internaţionale.

De o înaltă preţuire şi unanimă aprobare se bucură atenţia primordială acordată de şeful statului român, preşedintele Nicolae Ceauşescu, **abolirii politicii de forţă, stingerii focarelor de conflict şi soluţionării lor pe calea tratativelor,** demersurile perseverente pe care le întreprinde în vederea identificării unor soluţii paşnice avînd un larg ecou în lume. Contribuţiile teoretice şi practice ale României au impus **metoda tratativelor paşnice,** constructive, ca unică alternativă viabilă, raţională, de deblocare a impasurilor, de realizare a păcii, confirmată pe deplin de evenimente şi evoluţiile intervenite în diferite regiuni şi dobîndind, în acest fel, o binemeritată audienţă internaţională.

Demersuri, iniţiative şi propuneri originale, de recunoscută forţă anticipativă, fertilă investiţie de idei creatoare oferă poporului român temeiuri de legitimă mîndrie patriotică pentru modul ferm, angajant, mereu în avangarda istoriei, prin care opera tovarăşului Nicolae Ceauşescu în domeniul politicii externe afirmă valenţele profundului umanism care îi caracterizează întreaga viaţă şi luptă revoluţionară, puse, cu exemplară dăruire şi abnegaţie, în slujba celor mai nobile ideaturi ale poporului român, ale întregii omeniri, pentru triumful socialismului, al păcii şi înţelegerii între toate naţiunile lumii.

Doina Florentina Topor

Concepţie cuprinzătoare asupra căilor de realizare a dezarmării

Pătruns de o înaltă responsabilitate patriotică faţă de destinele de pace ale poporului român şi, deopotrivă, ale umanităţii în ansamblul său, secretarul general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu — descifrînd, cu clarviziunea ce îl caracterizează, relaţia indisolubilă dintre împlinirea aspiraţiilor de independenţă, pace şi progres ale tuturor popoarelor şi imperativul eliminării pericolului de război, care ameninţă întreaga noastră civilizaţie — desfăşoară o neobosită şi prodigioasă activitate teoretică şi practică, de mare răsunet internaţional, în sprijinul promovării cauzei păcii şi dezarmării.

Ca şi în celelalte domenii ale politicii interne şi externe, concepţia şi activitatea practică ale României, ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu în problemele păcii şi dezarmării — eludînd factorii conjuncturali, subiectivi — au la bază coordonate obiective. Analiza realistă a conţinutului şi caracterului epocii contemporane, relevarea proceselor, fenomenelor şi tendinţelor din lumea în care trăim — contribuţie profund creatoare a preşedintelui României la înţelegerea şi interpretarea noilor realităţi şi legităţi care caracterizează evoluţia societăţii umane, astăzi şi în perspectivă — au condus la aprecierea, de însemnătate esenţială, că problema fundamentală a epocii noastre este oprirea cursei înarmărilor, trecerea hotărîtă la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, asigurarea păcii.

Este meritul recunoscut al preşedintelui Nicolae Ceauşescu de a fi sesizat şi pus în lumină cu toată claritatea faptul că în condiţiile actuale — cînd, datorită continuării escaladei înarmărilor şi acumulării unor tot mai mari stocuri de arme de distrugere în masă, un război mondial este de neconceput, deoarece el ar însemna, practic, o catastrofă nucleară, ce ar duce la însăşi distrugerea vieţii pe planeta noastră — se impun, cu acuitate, un nou mod de gîndire, o nouă abordare a problemelor războiului şi păcii. Eminentul nostru conducător de partid şi de stat a reliefat, astfel, că, în urma evoluţiilor înregistrate în lumea contemporană, pacea şi dezarmarea reprezintă nu numai alternativa raţională la un război distrugător, o stare de afirmare a cooperării internaţionale în scopul progresului tuturor statelor şi o sursă suplimentară de imense resurse materiale şi umane, ci, înainte de toate, o necesitate primordială, imperativă, premisa **sine qua non** a perpetuării civilizaţiei umane, a înseşi vieţii pe Pămînt.

În urma analizei ştiinţifice a desfăşurărilor din viaţa internaţională şi a tendinţelor de evoluţie ale acestora, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a fundamentat o concepţie originală, cuprinzătoare, unitară, o veritabilă strategie a păcii, acoperind ansamblul componentelor vieţii internaţionale în multiplele lor interdependenţe, concepţie articulată coerent sub imperativul cardinal al respectării dreptului la existenţă, la libertate şi independenţă al tuturor popoarelor. Această strategie este materializată în programul românesc de edificare a păcii mondiale, în cadrul căruia factorul esenţial pentru oprirea cursului periculos al evoluţiei situaţiei internaţionale, pentru salvgardarea păcii mondiale şi revenirea la politica destinderii, îl reprezintă stoparea cursei înarmărilor, cu prioritate în domeniul nuclear, şi trecerea hotărîtă la măsuri efective de dezarmare.

Revine preşedintelui României meritul de a fi îmbogăţit ştiinţa politică prin relevarea unui principiu novator, de mare valoare teoretică şi practică în abordarea problematicii dezarmării, acela că nici un fel de raţiuni de securitate nu mai pot justifica escaladarea continuă a înarmărilor, în special a celor nucleare. În repetate rînduri, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat, cu o profundă clarviziune şi mare putere de convingere, că perfecţionările aduse armamentelor sau crearea de noi arme, în numele întăririi capacităţii de apărare, au avut şi au, în realitate, un efect contrar, determinînd ca sistemele de apărare să devină tot mai vulnerabile şi lumea să fie tot mai ameninţată de pericolul nuclear. Oprirea cursei înarmărilor şi trecerea la dezarmare — ca singura modalitate capabilă să conducă la reducerea şi, în perspectivă, la eliminarea pericolului distrugerii totale — constituie, astfel, în viziunea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, al cărui realism îl demonstrează elocvent însăşi viaţa, realităţile contemporane, nu un simplu deziderat, ci o exigenţă vitală, un imperativ de extremă urgenţă.

Punînd în lumină caracterul multidimensional al cursei înarmărilor şi periculozitatea consecinţelor sale, identificîndu-i coordonatele după care evo-

Ilie Olteanu

(Continuare în pag. 11)

Propuneri realiste, constructive

Pornind de la situaţia deosebit de gravă, ce continuă să se menţină în viaţa internaţională, este necesar — aşa cum sublinia tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU în Expunerea la şedinţa comună a Plenarei C.C. al P.C.R. şi a organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti — *să se ajungă la înţelegerea generală că, în condiţiile armelor nucleare, nu există decît o singură cale, o singură politică — aceea de renunţare cu desăvîrşire la forţă, la război, de realizare a unei noi gîndiri şi a unei politici noi, democratice, în viaţa internaţională.*

România consideră că este necesar :

- *să se acţioneze hotărît pentru realizarea acordului dintre Uniunea Sovietică şi Statele Unite ale Americii privind reducerea cu 50 la sută a armelor nucleare strategice ; să se renunţe cu desăvîrşire la modernizarea şi perfecţionarea armelor nucleare existente, precum şi la producerea de noi arme nucleare.*
- *să se renunţe de către toate statele la experienţele nucleare şi la politica de militarizare a Cosmosului.*

Ţara noastră se pronunţă pentru :

- *un acord general între Uniunea Sovietică şi Statele Unite ale Americii — cu participarea tuturor statelor posesoare de arme nucleare, precum şi a celorlalte state, nenucleare, care sînt interesate în problema eliminării armelor nucleare — privind realizarea unui acord general pentru eliminarea treptată a tuturor armelor nucleare ;*
- *un acord general în care să se interzică folosirea spaţiului cosmic în scopuri militare şi să se stabilească folosirea acestuia numai în scopuri paşnice, sub un control corespunzător ;*
- *un acord general privind protecţia mediului înconjurător şi a Cosmosului, pentru apărarea şi menţinerea condiţiilor de viaţă pe planeta noastră.*
- *Este, de asemenea, necesar să se treacă, în cel mai scurt timp, la tratative pentru reducerea armelor convenţionale, în Europa şi în întreaga lume ;*
- *în acelaşi timp, se impune să se intensifice activitatea pentru eliminarea armelor chimice şi a altor arme de distrugere în masă — ca o parte inseparabilă a lichidării complete a armelor nucleare şi reducerii radicale a armelor convenţionale ;*
- *un rol important are, în această privinţă, începerea tratativelor privind reducerea armelor convenţionale şi a cheltuielilor militare în Europa, cu participarea tuturor statelor continentului nostru ;*
- *România se pronunţă ferm pentru desfiinţarea concomitentă atît a Tratatului de la Varşovia, cît şi a pactului NATO, considerînd că pactele militare nu oferă nici o garanţie ;*
- *România se pronunţă pentru dezvoltarea şi întărirea colaborării între toate ţările din Balcani şi transformarea acestei regiuni într-o zonă fără arme nucleare şi chimice, fără baze militare străine, o zonă a colaborării paşnice şi bunei vecinătăţi ; ţara noastră susţine, de asemenea, realizarea unor asemenea zone în centrul Europei, în Europa de nord, precum şi pe alte continente.*

Rolul și răspunderile Europei în lume

Elaborînd o concepție științifică, novatoare, de largă deschidere, cu privire la evoluția lumii contemporane și interdependența dintre fenomene, secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pune în evidență, în întreaga sa operă teoretică și activitate practică, rolul și răspunderile Europei în soluționarea complexelor probleme ale vieții internaționale. Căci Europa a continuat și continuă să reprezinte unul din principalele centre de gravitație din arena mondială. Atît din punct de vedere militar, cît și sub aspectele politic, economic, tehnico-științific și cultural, Europa — a subliniat, în repetate rînduri, președintele României — are un rol hotărîtor în raportul mondial de forțe, în desfășurările ce au loc în lume.

Evoluțiile postbelice au dus la acumularea, pe continentul european, a numeroase probleme și contradicții. Fenomenul cel mai grav îl constituie cursa înarmărilor. În Europa se află cea mai mare concentrare de armamente nucleare și convenționale, iar densitatea efectivelor militare este de 6 ori mai mare pe kilometru pătrat decît în Asia, de 20 de ori mai mare decît în America Latină și de peste 30 de ori decît în Africa. Armatele existente în această zonă a lumii au în dotare 24 000 de avioane de luptă, aproximativ 100 000 de tancuri și peste 4 500 de nave de război. O bună parte din cele 55 000 de focoase nucleare existente în lume se află în Europa. Pe continentul european se găsesc față în față cele două mari blocuri militare opuse — N.A.T.O. și Tratatul de la Varșovia.

Europa deține un loc important în viața politică mondială, fenomenele și evenimentele semnificative ce se desfășoară pe continent repercutîndu-se asupra ansamblului raporturilor internaționale. De asemenea, Europa are o pondere însemnată în ansamblul economiei mondiale.

Nu există în lume o altă forță mai importantă în afara Europei, aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu, care să poată contribui la realizarea unui acord între cele două superputeri. Nici un alt continent, nici o altă forță nu poate juca rolul pe care îl poate avea Europa în a determina și a contribui la soluționarea problemelor cardinale ale lumii contemporane. Trebuie făcut în așa fel încît Europa să-și îndeplinească rolul, să-și asume răspunderile ce îi revin în orientarea cursului internațional spre pace și colaborare. Europa, în concepția conducătorului partidului și statului nostru, este chemată, mai ales în actualele împrejurări internaționale — cînd situația continuă să rămînă complexă, contradictorie și gravă —, să-și asume un rol decisiv în înlăturarea marilor pericole ce planează asupra lumii, în ansamblul său.

Pornind de la rolul, ponderea și responsabilitățile deosebite pe care le are continentul nostru, România a desfășurat și desfășoară o neobosită activitate, concretizată prin concepte, propuneri și inițiative vizînd înfăptuirea unei autentice securități și realizarea unei cooperări multilaterale pe continent. Ilustrarea concretă a acestei preocupări constante o constituie participarea activă și contribuția efectivă la procesul de edificare a securității și dezvoltare a colaborării pe continent. Dintotdeauna, România socialistă, președintele Nicolae Ceaușescu s-au pronunțat pentru o Europă a colaborării egale între toate națiunile, pentru o Europă a științei, culturii și progresului economic și social, a bunăstării fiecărei națiuni, o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale. În concepția țării noastre, a președintelui său, realizarea acestui deziderat trebuie să se fundamenteze ferm pe principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale dreptului fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător calea dezvoltării economico-sociale — principii a căror respectare de către toți și față de toți reprezintă garanția instaurării și promovării unor relații normale, juste și echitabile între state, a asigurării păcii și progresului general. Europa spre care aspiră poporul român, ca și celelalte popoare ale continentului, trebuie să fie o Europă a păcii și deplinei securități, în care toate națiunile să se poată dezvolta liber, să poată colabora între ele, precum și cu alte națiuni ale lumii, eliberate de cumplita amenințare a distrugerii nucleare. Se impune, totodată, a fi abandonate tendințele anacronice, care consideră că evoluția de pe continent poate să fie decisă numai de cîteva state, „de cei mari". Politica Europei — aprecia, recent, conducătorul partidului și statului nostru — trebuie hotărîtă de popoarele continentului, care să decidă împreună, indiferent dacă sînt mari sau mici, indiferent de orînduirea lor socială; această politică nu mai poate fi și nici nu trebuie să mai fie apanajul cîtorva capitale și nici expresia unei înregimentări într-un sistem cazon.

Punînd în lumină aceste realități, subliniind rolul și locul Europei în arena mondială, tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat un concept de largă audiență internațională privind edificarea securității și păcii pe continent, ca premisă esențială pentru securitatea și pacea lumii întregi.

„România, ca țară europeană — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu — acționează consecvent pentru înfăptuirea securității în Europa, considerînd că aceasta are o importanță fundamentală pentru pace și destindere în întreaga lume. Realizarea securității europene trebuie să conducă, în ultimă instanță, la organizarea relațiilor dintre statele continentului pe baza deplinei egalități în drepturi, la intensificarea colaborării reciproc avantajoase dintre state, oferind, totodată, fiecărui stat garanția deplină de a se afla la adăpost de orice primejdie de agresiune din afară sau de amestec în treburile interne".**

Sub impulsul gîndirii și acțiunii președintelui țării noastre, asigurarea securității și realizarea unei colaborări multilaterale în Europa au fost înscrise drept obiective de cea mai mare însemnătate ale politicii externe românești. Sînt mărturii elocvente, în acest sens, eforturile constante depuse de țara noastră pentru normalizarea relațiilor cu toate statele europene, demersurile întreprinse în această direcție constituind, deseori, acțiuni de pionierat pe calea îmbunătățirii raporturilor interstatale la scară europeană.

După cum este cunoscut, încă de la începuturile procesului C.S.C.E. și semnarea Actului final de la Helsinki, în 1975, România a desfășurat o activitate susținută pentru sporirea încrederii în relațiile dintre state, pentru înfăptuirea dezarmării, securității și cooperării pe continent, pentru promovarea înțelegerii și conlucrării rodnice între toate popoarele europene.

În concordanță cu aceste poziții fundamentale și în virtutea necesității respectării stricte a principiilor înscrise în Actul final de la Helsinki, țara noastră a participat și la lucrările Reuniunii general-europene de la Viena, încheiate recent, animată de dorința de a-și aduce contribuția la creșterea încrederii, a securității și cooperării pe continent, avansînd propuneri concrete, sugestii și idei menite să dea o nouă perspectivă relațiilor dintre statele europene. De-a lungul a mai bine de doi ani, cît au durat lucrările Reuniunii de la Viena, țara noastră a depus eforturi stăruitoare pentru ca acest forum să elaboreze și să adopte un document final care să cuprindă prevederi echilibrate și angajante, care să reflecte interesele de pace și securitate, colaborare și dezvoltare ale tuturor celor 35 de state participante.

România apreciază că documentul final cuprinde, în ansamblu, o serie de prevederi importante, a căror realizare va fi de natură să stimuleze procesul de edificare a securității și dezvoltare a colaborării pe continent, ceea ce a determinat-o să se asocieze consensului celorlalte state participante. Între aceste prevederi se înscriu reafirmarea necesității respectării neabătute, în raporturile dintre state, a decalogului de principii cuprins în Actul final de la Helsinki, înțelegerea privind instituirea unui for de negocieri asupra reducerii forțelor armate și armamentelor convenționale în Europa, hotărîrea de reluare a tratativelor vizînd stabilirea unor noi măsuri de încredere și securitate, adoptarea unor dispoziții referitoare la dezvoltarea cooperării în domeniile economic, tehnico-științific, cultural etc.

Totodată, România consideră, însă, că documentul final de la Viena — datorită încercărilor unor delegații participante de a modifica și răstălmăci prevederile Actului final de la Helsinki, de a acorda atenție deosebită unor aspecte colaterale, neglijînd, în același timp, fenomene ce afectează grav interesele oamenilor muncii din țările respective — constituie un pas înapoi față de principiile și dispozițiile convenite la Conferința general-europeană din 1975. În ce privește problematica umanitară, țara noastră apreciază că documentul de la Viena nu reflectă, cum era firesc, preocuparea referitoare la garantarea efectivă a unor drepturi fundamentale ale omului, cum sînt: angajamentul statelor privind asigurarea de locuri de muncă pentru fiecare cetățean al țării și lichidarea șomajului; formarea profesională, educarea și asigurarea de locuri de muncă și de condiții demne de viață pentru tineret; dreptul la retribuții egale la muncă egală; crearea condițiilor corespunzătoare de locuit pentru fiecare familie; accesul larg al întregii populații la cuceririle științei și tehnicii moderne; asigurarea de condiții de viață demnă, civilizată pentru toți cetățenii.

În același timp — sub pretextul așa-zisele preocupări pentru drepturile omului și libertățile religioase — în document au fost introduse și menținute prevederi care nu sînt în concordanță cu principiile și spiritul Actului final de la Helsinki, cu realitățile epocii în care trăim, contravin unor norme și reglementări internaționale la care au aderat statele. Asemenea prevederi pot deschide calea amestecului în treburile interne ale altor state, pot stimula activități obscurantiste, retrograde, încuraja emigrarea și furtul de inteligență.

Aurel Zamfirescu

(Continuare în pag. 11)

Demersuri active pentru soluţionarea problemelor economiei mondiale

Problemele economice internaţionale au constituit în mod constant una din preocupările de prim ordin ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu, avînd în vedere atît importanţa deosebită şi în creştere a acestor probleme în lumea contemporană, cît şi însăşi participarea României la diviziunea mondială a muncii. Pornind de la cerinţele progresului în epoca actuală, preşedintele Nicolae Ceauşescu a conceput dezvoltarea economico-socială a ţării ca o îmbinare judicioasă a contribuţiilor factorilor intern şi extern, aportul esenţial, hotărîtor al eforturilor şi muncii proprii urmînd a se conjuga cu cel al unei largi colaborări economice internaţionale, bazate pe deplină egalitate şi avantaj reciproc, care, ca expresie a participării intense la schimburile mondiale, în condiţiile interdependenţei crescînde, este astăzi o condiţie de bază a dezvoltării fiecărei economii naţionale.

Subliniind cu claritate aceste exigenţe încă de la Congresul al IX-lea — cînd a fost ales în fruntea partidului —, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a manifestat o atenţie permanentă, pe de o parte, pentru angrenarea activă şi eficientă a României în circuitul economic mondial, — care să se întemeieze tocmai pe dezvoltarea complexă şi multilaterală a economiei şi care să contribuie, totodată, la promovarea unei asemenea dezvoltări — iar, pe de altă parte, pentru restructurarea profundă, în sensul echităţii, a relaţiilor economice internaţionale, astfel încît acestea să-şi realizeze funcţia de a potenţa eforturile interne ale popoarelor, de a stimula progresul global. În mod evident, de calitatea cadrului economic internaţional, de natura relaţiilor economice mondiale şi caracterul mecanismelor prin care acestea se desfăşoară pe plan practic depind nemijlocit efectele participării ţărilor la diviziunea internaţională a muncii.

Încă de mult, la începutul anilor '70, cînd în lume exista impresia că aproape de la sine performanţele economice obţinute într-o serie de ţări cu pondere pe plan internaţional nu numai se vor prelungi în timp, dar se vor şi generaliza în spaţiu, la scară mondială, preşedintele Nicolae Ceauşescu a fost printre primii care au atras atenţia, cu profunzime ştiinţifică, asupra factorului destabilizator pe care îl constituie în economia mondială subdezvoltarea, decalajele, scindarea anacronică în ţări bogate şi ţări sărace, asupra pericolelor pe care perpetuarea şi adîncirea acestora le prezintă pentru continuarea dezvoltării generale şi asigurarea păcii.

Precizînd determinările de fond ale anomaliilor de dezvoltare din lumea contemporană, dezvăluindu-le rădăcinile lor istorice, de natură economico-politică, nu ca simple interziceri de dezvoltare ale unor state faţă de altele, ci ca dezvoltări ale unor state pe seama altora, ca sechele ale unor relaţii economice internaţionale inechitabile, de tip colonialist şi apoi neocolonialist, preşedintele Nicolae Ceauşescu a conturat limpede, pe o asemenea bază, soluţiile de lichidare a acestor anomalii. Restructurarea cadrului economic internaţional pentru a-l face apt să asigure tuturor ţărilor condiţii egale de acces la dezvoltare constituie esenţa demersului românesc — elaborat teoretic în opera preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi transpus în practică în politica externă a ţării — în direcţia instaurării unei **noi ordini economice internaţionale.**

Această contribuţie a fost una de pionierat, fiind adusă încă din prima parte a anilor '70, de la începuturile perioadei de cristalizare pe plan internaţional a conceptului noii ordini. Şi tot de la început, viziunea românească asupra conceptului a fost conturată într-o structură închegată şi unitară, potrivit unei abordări sistemice. Argumentarea necesităţii noii ordini economice internaţionale a fost completată cu evidenţierea căilor şi mijloacelor de realizare a ei, pentru a o trece din sfera discuţiilor în cea a acţiunii. Pentru că, în abordările româneşti, noua ordine economică internaţională nu este doar un obiectiv, ce sintetizează restructurările necesare în sistemul economic mondial, ci şi un program concret de acţiune pentru înfăptuirea acestor restructurări. Iar un asemenea demers teoretic activ a fost întregit printr-un demers practic constructiv, pe care l-au constituit conduita şi iniţiativele României pe arena internaţională.

Deosebit de important este faptul că preşedintele Nicolae Ceauşescu a subliniat, încă de la început, caracterul **obiectiv** al unor restructurări de fond în economia mondială, al adaptării relaţiilor economice internaţionale la noile realităţi, astfel încît progresul să devină un bun al tuturor şi confruntarea potenţială să fie evitată în interesul comun. Pe calea unor asemenea restructurări, a noii ordini economice internaţionale, însă, nu s-a înaintat la nivel mondial. O serie de ţări occidentale dezvoltate au văzut în aceasta o ameninţare la adresa poziţiilor lor prioritare şi privilegiilor lor, ridicînd obstrucţii, procedînd la tergiversări, dar, în fapt, neînţelegînd miza cu mult mai importantă pe care o reprezintă schimbarea ordinii economice actuale — asigurarea păcii şi continuarea dezvoltării, în care se regăseau şi propriile interese pe termen lung. Mai grav, însă, în anii '80, aceste ţări, în fond ignorînd înrîurirea interdependenţelor economice crescînde, au acordat o atenţie periculos de unilaterală propriilor dificultăţi, neţinînd cont de ale altora mai în nevoie şi chiar încercînd să le depăşească pe ale lor prin accentuarea constrîngerilor economice asupra altor ţări. Politicile comerciale şi financiare faţă de ţările în curs de dezvoltare au fost sever înăsprite. În calea exporturilor de produse industriale ale ţărilor în curs de dezvoltare au fost ridicate noi bariere, în special netarifare, şi alte obstacole discriminatorii, diminuîndu-le posibilităţile de încasări valutare. Preţurile la tehnologii şi produse înalt prelucrate — cvasimonopol de producţie şi export al ţărilor industrializate — au fost majorate, în timp ce s-au exercitat presiuni în direcţia achiziţionării la preţuri scăzute a materiilor prime din ţările în curs de dezvoltare. Dar, mai ales, au fost exagerat sporite dobînzile la creditele acordate ; şi efectele negative s-au concentrat asupra ţărilor în curs de dezvoltare, avînd în vedere poziţia lor doar de solicitatori, dar nu şi de ofertanţi de fonduri pe pieţele internaţionale de împrumut. Dobînzile excesive au contribuit substanţial la creşterea masivă în continuare a datoriilor externe ale acestor ţări — ce au ajuns să depăşească 1 300 miliarde dolari — dar, şi mai grav, au accelerat ramburşările, creînd ţărilor respective împovărătoare aglomerări de plăţi. Riscurile rezultînd din fluctuaţiile valutare au fost transferate asupra ţărilor în curs de dezvoltare şi, în faţa crescîndelor dificultăţi de plăţi ale acestor ţări, au fost drastic amputate fluxurile de credite noi către ele. În asemenea condiţii, se asistă, de cîţiva ani, la un fenomen denumit indeobşte „transferul invers de resurse financiare". Vărsămintele în contul datoriilor depăşind cuantumul creditelor noi primite, ţările în curs de dezvoltare au devenit furnizoare nete de fonduri, cedînd din substanţa lor economică, şi aşa modestă, în beneficiul ţărilor occidentale industrializate, cu alte cuvinte ajungînd ele să le finanţeze pe cele din urmă ! Aşa cum sublinia tovarăşul **Nicolae Ceauşescu, „capitalul financiar s-a transformat astăzi în principalul factor de asuprire şi exploatare neocolonialistă".**

Din cauza constrîngerilor comerciale şi mai ales financiare, fără precedent, la care au fost supuse de către ţările occidentale dezvoltate, de către capitalul financiar internaţional, ţările în curs de dezvoltare n-au putut obţine, în actualul deceniu, decît o creştere economică atît de mică încît echivalează practic — pentru prima dată în deceniile postbelice — cu o scădere în nivelul produsului brut pe locuitor. Altfel spus — ca nicicînd altădată în perioada postbelică —, o sărăcire nu doar relativă, ci şi absolută a ţărilor sărace, cu implicaţia înrăutăţirii standardului de viaţă şi aşa redus al populaţiilor lor şi cu consecinţa adîncirii, nu doar prin comparaţie, a asimetriilor de dezvoltare faţă de ţările bogate, prin amputarea nivelului în sine de dezvoltare al ţărilor sărace.

Sînt condiţiile în care confruntarea ţări bogate-ţări sărace a fost proiectată ca o contradicţie de fond în economia mondială, iar decalajele, prin accentuarea lor şi acumularea implicaţiilor lor nocive, au devenit o adevărată „bombă", care, într-o lume înţesată de bombe, ce o ameninţă din aer, din apă sau de pe sol, nu este nicidecum ultima gata să explodeze.

Consecinţele generale sînt grave. Dezvoltarea globală este în pericol. Procesul creşterii economice în ţările în curs de dezvoltare este blocat şi, în condiţiile interdependenţelor actuale, înseşi exporturile şi economia ţărilor dezvoltate sînt afectate. Un cerc vicios al îngustării pieţei mondiale şi blocajului creşterii economice riscă să se instaureze la nivel global. Aşa cum a arătat, în repetate rînduri, preşedintele Nicolae Ceauşescu, fără lichidarea subdezvoltării, a decalajelor nu poate fi concepută continuarea dezvoltării pe ansamblu, inclusiv cea a ţărilor deja economic avansate. Securitatea mondială, pacea lumii sînt ameninţate, discrepanţele adînci în standardul de

viață și civilizație al populațiilor determinînd animozități, frustrare, tensiuni, ce pot antrena riscuri de evoluție incontrolabilă pe arena internațională, o conflictualizare globală a contradicției, deja explozive, dintre țările sărace și țările bogate.

Pentru președintele Nicolae Ceaușescu, adîncirea manifestărilor de criză în economia mondială, accentuarea amenințărilor lor nu sînt obstacole de neînvins. Manifestările de criză pot fi depășite, confruntarea țări sărace—țări bogate poate fi evitată cu condiția, însă, a unei schimbări radicale în economia mondială, în relațiile economice internaționale, trecîndu-se la abordarea frontală, într-un spirit nou, a problemelor, la măsuri concrete pe calea noii ordini economice internaționale.

Conținutul de fond al strategiei propuse de președintele Nicolae Ceaușescu în vederea instaurării noii ordini economice internaționale este abordarea globală: toate țările trebuie să participe la realizarea noii ordini; toate principalele probleme care confruntă economia mondială trebuie vizate; toate aceste probleme trebuie „atacate" și rezolvate concomitent, în contextul dezvoltării generale, avînd în vedere conexiunea strînsă, intercondiționarea lor, filonul central fiind lichidarea subdezvoltării, a flagrantelor decalaje între nivelurile de dezvoltare ale statelor.

Programul românesc de înfăptuire a noii ordini economice internaționale oferă o bază realistă, soluții corespunzătoare și concret operaționale. Este un program deschis permanent pentru a asocia la propunerile și inițiativele prevăzute pe cele constructive venind din partea altor state. Neschimbat în coordonatele sale de fond, acest program — avansat de președintele Nicolae Ceaușescu încă în urmă cu un deceniu și jumătate — a fost mereu actualizat pentru a răspunde problemelor nou apărute, cerințelor suplimentar reclamate în condițiile adîncirii crizei. Este vorba, în esență, nu doar de a se promova politici economice noi, echitabile, dar și de a se adopta măsuri care să permită țărilor în curs de dezvoltare să recupereze, cel puțin în parte, pierderile grele suferite de pe urma injustițiilor trecutului mai îndepărtat sau mai apropiat, tocmai pentru a se asigura continuarea dezvoltării globale, care, în condițiile interdependențelor actuale, depinde de progrese semnificative ale țărilor în curs de dezvoltare în lichidarea înapoierii lor economice.

În viziunea președintelui Nicolae Ceaușescu, O.N.U. este cadrul instituțional adecvat pentru abordarea și soluționarea problemelor economice internaționale. Este un cadru global și, deci, singurul propice pentru rezolvarea acestor probleme care sînt globale prin dimensiuni și implicații. În acest sens, de însemnătate esențială este, în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu, organizarea unei conferințe internaționale, în cadrul O.N.U., cu participarea, în condiții de deplină egalitate, a tuturor țărilor, atît dezvoltate cît și în curs de dezvoltare, în vederea realizării unui acord corespunzător asupra depășirii gravelor probleme din economia mondială, lichidării subdezvoltării și instaurării noii ordini economice internaționale.

dr. Ilie Șerbănescu

Concepție cuprinzătoare asupra căilor de realizare a dezarmării

(Urmare din pag. 8)

lucează, descifrînd resorturile intime ale tendințelor dezvoltării de noi arme și sisteme de arme, șeful statului român a inițiat și desfășurat, de-a lungul anilor, o activitate de pionierat, propunînd căi și modalități realiste, eficiente, prin care se poate pune capăt acestui fenomen cu consecințe profund negative în toate domeniile de activitate.

În virtutea abordării novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, dezarmarea este concepută ca o acțiune politică de amplă perspectivă, care trebuie să conducă la eliminarea definitivă a forței și războiului din viața internațională, să asigure condițiile necesare dezvoltării libere, independente, a tuturor popoarelor, la adăpost de orice imixtiuni. Dezarmarea generală și totală, în viziunea președintelui Nicolae Ceaușescu, este, prin urmare, fundamentată pe regîndirea din temelii nu numai a conceptelor și practicilor de securitate, dar și a acelora de destindere, pace, cooperare și progres. Reprezintă, acesta, un punct de vedere de excepțională însemnătate teoretică și practică, el decurgînd, în mod firesc, din examinarea problematicii dezarmării în corelația sa nemijlocită cu celelalte teme majore ale lumii contemporane. Se cuvine remarcată, în context, preocuparea statornică a președintelui Nicolae Ceaușescu pentru punerea în evidență a caracterului obiectiv al relației dintre dezarmare și dezvoltare, al conexiunii intrinsece dintre pace și noua ordine internațională. De asemenea, șeful statului român are meritul de a fi reliefat necesitatea ca, la dezbaterile asupra dezarmării, să participe toate statele, indiferent de potențialul lor militar sau de tipul armamentelor de care dispun, natura globală a acestei probleme interesînd, în mod vital, toate națiunile, întreaga omenire. În acest caz, se impune exigența de a se lua în considerare interesele legitime ale tuturor popoarelor de a-și asigura securitatea și independența — cerință care este indisolubil legată de obiectivul major al democratizării raporturilor internaționale.

Definind obiectivul fundamental — dezarmarea generală, și, în primul rînd, dezarmarea nucleară —, identificînd factorii determinanți, precum și forțele sociale capabile să asigure trecerea la înfăptuirea acestui obiectiv, președintele României a descifrat, cu deosebită profunzime, complexitatea acestei problematici și s-a preocupat, constant, ca toate măsurile ce vizează dezarmarea să fie încadrate într-un proces gradual, de înaintare treptată pe calea opririi cursei înarmărilor. De aceea, susținînd consecvent prioritatea care trebuie să revină dezarmării nucleare, realizabilă procesual de la simplu la complex, România militează, în același timp, cu fermitate, pentru interzicerea celorlalte arme de distrugere în masă (chimice, bacteriologice, biologice, radiologice etc.), pentru oprirea acțiunilor de militarizare a Cosmosului, pentru reducerea armamentelor convenționale, în cadrul unui echilibru la un nivel cît mai redus, care să asigure condiții de securitate egală tuturor părților. Totodată, programul românesc de dezarmare include și măsuri parțiale sau cu caracter colateral (înghețarea și reducerea bugetelor militare, a efectivelor militare, creșterea încrederii între state, dezangajarea militară, destinderea etc.), ca și măsurile privind reducerea activității militare a celor două blocuri din Europa (NATO și Tratatul de la Varșovia), dezvoltarea activității politice a acestora, în perspectiva desființării lor complete.

Se cuvine subliniat cu tărie, în acest cadru, caracterul unitar, realist și constructiv al programului românesc de dezarmare, care, ținînd seama de evoluțiile intervenite în producerea armelor de distrugere în masă și a armelor convenționale, de pericolul mare pe care îl prezintă armele nucleare, prevede că trecerea la dezarmarea generală și totală, care să cuprindă simultan toate categoriile de arme, constituie obiectivul major al etapei actuale.

Securitatea în Europa și în lume nu poate fi asigurată prin acumularea și perfecționarea de arme nucleare, chimice sau convenționale și nici prin așa-numita „descurajare nucleară" sau alte concepții care promovează cursa înarmărilor. Dimpotrivă, securitatea se poate realiza numai prin dezarmare, în toate domeniile, prin interzicerea și eliminarea tuturor armelor de distrugere în masă, în primul rînd nucleare, prin reducerea substanțială a armamentelor convenționale, a forțelor și cheltuielilor militare. În acest fel, securitatea va fi egală pentru toate statele, se va înlătura orice posibilitate de șantaj cu folosirea unei arme sau alteia, cu folosirea forței și amenințării cu forța din partea unui stat asupra altuia.

Gîndirea profundă și cutezătoare a președintelui Nicolae Ceaușescu, care a sesizat necesitatea unui program global, complex de dezarmare — în cadrul unei strategii de perspectivă a dezarmării, cuprinzînd, de o manieră logică, etapele prin care să treacă eforturile și acțiunile în acest domeniu —, se impune conștiinței lumii atît prin originalitatea, caracterul constructiv și abordarea îndrăzneață a acestei acute problematici, cît și prin natura mobilizatoare și generatoare de optimism a soluțiilor pe care le propune.

Rolul și răspunderile Europei în lume

(Urmare din pag. 9)

Toate acestea au determinat țara noastră să-și exprime — în Declarația prezentată secretariatului Reuniunii de la Viena, cu ocazia adoptării documentului final — o serie de „rezerve și declarații interpretative" prin care nu-și asumă angajamentul de a se conforma acelor prevederi pe care le consideră necorespunzătoare și contravin legilor și reglementărilor sale interne. De altfel, Actul final de la Helsinki n-a fost conceput ca un document care să se substituie legilor naționale. Păstrînd spiritul și litera Actului final din 1975, semnat la nivelul șefilor de stat ori de guvern, procesul general-european trebuie să rămînă, în esență, un proces politic și nu legislativ, reuniunile C.S.C.E. neputînd să-și aroge atributele unor organe legislative ori administrative de tip supranațional.

Pornind de la această poziție de principiu, România — așa cum se subliniază în Declarație — va face totul pentru a contribui, și în viitor, la dezvoltarea colaborării și întărirea încrederii și securității pe continent, pentru o Europă unită, în diversitatea orînduirilor sociale, o Europă a statelor libere, independente și suverane, a progresului economic și social, colaborării și păcii, care să aibă un rol tot mai important în dezvoltarea generală a lumii contemporane.

Cunoaşterea prin cultură — suport al păcii

Biografia luminoasă a ziditorilor orînduirii socialiste pe străbuna vatră românească, scrisă cu braţele şi cu mintea de toţi fiii neamului, este organic legată de anii de izbînzi fără seamăn, de uriaşele transformări revoluţionare generate de neuitatul Congres al IX-lea, care, împlinind actul de voinţă al întregului partid şi popor, l-a învestit pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu în suprema funcţie de secretar general al partidului. Asemeni şuvoaielor montane descătuşate de bariere şi oprelişti, energiile şi gîndirea creatoare ale poporului au irumpt cu putere, au fost aşezate pe albia cutezanţei revoluţionare, a patriotismului ardent, spre împlinirea idealurilor pentru care au luptat şi s-au jertfit înaintaşii. S-a împlinit, astfel, urarea profetică a Luceafărului naţional, Mihai Eminescu, „Ce-ţi doresc eu ţie, dulce Românie — La trecutu-ţi mare, mare viitor".

„Visul poetului — de dreptate, de libertate şi înălţare a României, cîntat în vers de aur — arăta conducătorul partidului şi statului — **îşi află împlinirea în strălucirea vremurilor noastre, cînd întregul popor, deplin stăpîn pe propria-i soartă, construieşte o viaţă nouă, socialismul şi comunismul".**

Anii de lumină şi izbînzi din epoca de strălucire ce poartă numele ilustrului fiu al naţiunii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, consemnează şi înflorirea fără precedent, ca într-o eternă primăvară, a culturii şi artei. În deplin consens cu întregul popor, făurarii de frumos aduc prinosul recunoştinţei şi al respectului iubitului conducător al partidului şi statului, cu prilejul aniversării zilei de naştere şi a îndelungatei sale activităţi revoluţionare, adresîndu-i urarea de ani mulţi, în fericire şi aceeaşi exemplară putere de muncă.

Dintotdeauna, de-a lungul zbuciumatului nostru trecut, adevăraţii slujitori ai culturii şi artei şi-au pus talentul şi măiestria artistică în slujba nobilelor idealuri ale celor mulţi, fiind propagatorii frumuseţii limbii străbune, pe care au îmbogăţit-o dăruindu-i noi valori, ca un simbol al continuităţii neamului în spaţiul carpato-pontico-danubian, cîntînd, ca adevăraţi menestreli ai poporului, ideea de libertate şi neatîrnare, de făurire a statului naţional unitar, îmbărbătînd la luptă împotriva cotropitorilor şi preamărind minţile luminate şi cutezanţa conducătorilor patrioţi.

Ştafeta înaintaşilor a fost preluată de oamenii de cultură şi artă din Epoca glorioasă a societăţii socialiste, înaltul mesaj transmis ca un testament moral a fost îmbogăţit. Ei privesc în urmă de la cota zilelor noastre, de pe piscurile unei ţări libere şi independente, muza inspiraţiei nu trebuie să o caute aiurea, căci realitatea cotidiană le oferă, cu dărnicie, subiecte care să redea cît mai colorat şi mai divers viaţa, succesele, greutăţile firesti existente, bucuriile constructorilor socialismului.

Rolul major al literaturii şi artei, al culturii în general este acela de a plămădi omul nou, marele şi adevăratul creator al istoriei, de a-l ajuta să se educe, să se transforme, să-şi lărgească necontenit orizontul spiritual. Acest comandament derivă din însăşi esenţa societăţii noastre socialiste, din politica partidului, care vede în om şi în nevoile sale ţelul suprem.

Este un adevăr indubitabil că înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială, întărirea independenţei şi suveranităţii patriei, ridicarea nivelului de trai material şi spiritual al poporului constituie o contribuţie de cea mai mare însemnătate la cauza progresului, a păcii şi colaborării internaţionale. De aici, unitatea dialectică, inseparabilă dintre politica internă şi cea externă a României socialiste, politică al cărei strălucit creator şi promotor este secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Cu profundă satisfacţie şi simţăminte de mîndrie patriotică înregistrăm, în permanenţă, unanima recunoaştere pe plan mondial a acţiunilor, iniţiativelor conducătorului partidului şi statului pentru soluţionarea problemelor complexe ale vieţii internaţionale şi, în primul rînd, pentru înfăptuirea dezarmării nucleare, a dezarmării în general, pentru făurirea unei lumi mai drepte şi mai bune, fără arme şi fără războaie. Întreaga gîndire, opera teoretică şi practică a preşedintelui ţării, militant strălucit pentru promovarea nobilelor idealuri de pace şi progres ale popoarelor, se identifică cu aspiraţiile poporului român.

În spiritul acestei politici profund umaniste se defineşte şi rolul şi locul oamenilor de cultură şi artă, ca participanţi activi şi prestigioşi la apărarea păcii, la împlinirea dezideratelor de progres şi bunăstare ale tuturor naţiunilor. Căci, progresul culturii noastre socialiste se fundamentează pe cunoaşterea şi asimilarea marilor valori ale culturii universale, pe dezvoltarea largă a schimburilor de valori spirituale. Viaţa, realităţile demonstrează, cu forţa de netăgăduit a faptelor, că România a intensificat legăturile de colaborare cu oamenii de cultură şi artă din toate ţările, crescînd necontenit prezenţa spiritualităţii româneşti în concertul culturii şi artei universale. Şi, ca un corolar al acestei activităţi, creatorii de frumos ai României se află în primele rînduri ale celor care văd în apărarea păcii problema problemelor vieţii contemporane.

Scriitorii, pictorii, muzicienii, dramaturgii, toţi cei ce mînuiesc instrumentele artei în ţara noastră îşi fac o datorie de onoare în a reflecta, în operele lor, vocaţia constructivă a poporului, în a-l educa în spiritul nobilelor idealuri, al prieteniei şi înţelegerii între toate ţările lumii, aducîndu-şi contribuţia la crearea unui climat de linişte, de încredere şi respect reciproc între oameni şi naţiuni. În zilele noastre, cultura este atît o premisă, cît şi o consecinţă a păcii. Orientarea principială, de mare forţă morală a culturii şi artei româneşti este definită cu limpezime de teza formulată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu : **„Progresul culturii socialiste se bazează pe cunoaşterea şi însuşirea a tot ce au mai înaintat arta şi cultura mondială, pe dezvoltarea largă a schimbului de valori spirituale între popoare. Este de aceea necesar să fie intensificate legăturile cu oamenii de cultură şi artă din ţările socialiste, cît şi din celelalte ţări, asigurate condiţii pentru un contact permanent cu viaţa culturală contemporană, pentru manifestarea cît mai intensă a ţării noastre în concertul culturii şi artei universale".**

Această orientare a devenit o politică de stat, ea avînd efecte benefice pe planul afirmării tot mai puternice a literaturii şi artei româneşti pe meridianele lumii, precum şi pentru îmbogăţirea orizontului cunoaşterii al oamenilor de la noi. Este de-a dreptul impresionantă amploarea deschiderii spre creaţiile cele mai valoroase ale clasicilor şi contemporanilor din toate domeniile culturii şi artei. Numai în perioada ultimilor ani au fost editate aproximativ 3 000 de titluri provenind din literatura diferitelor ţări. Pe scenele teatrelor din întreaga ţară se joacă piese cu profundă rezonanţă în conştiinţe, începînd cu Shakespeare şi terminînd cu dramaturgul grec Dimos Rendis. La pupitrul Filarmonicii ori ca solişti, găzduim valoroşi dirijori şi interpreţi veniţi de pe toate paralelele şi meridianele. Au loc săptămîni ale culturii diferitelor ţări, sînt organizate expoziţii de pictură şi sculptură, iar pe ecranele cinematografelor rulează filme aparţinînd unor cineaşti din toate generaţiile şi din toate şcolile celei de-a şapte arte. Un puternic impuls în diversificarea şi creşterea nivelului calitativ al manifestărilor cultural-artistice îl constituie acordurile şi programele de colaborare culturală pe linie de stat încheiate cu majoritatea ţărilor lumii.

În acelaşi timp, prezenţa culturii şi artei româneşti în lume este o dovadă peremptorie a valorii sale intrinsece, a mesajului umanist pe care îl poartă, a contribuţiei pe care am adus-o şi o aducem cu dărnicie la îmbogăţirea tezaurului culturii universale. Nepieritoarele versuri ale Luceafărului poeziei româneşti, Mihai Eminescu, sînt receptate cu pasiune şi emoţie de cititori din zeci şi zeci de ţări, şi numeroşi tineri vorbind alte graiuri îşi susţin tezele de licenţă ori doctorat, avînd ca subiect lirica eminesciană. În Italia, patria lui Dante şi Leopardi, au fost consacrate simpozioane şi studii lui Eminescu, acest „cetăţean al poeziei universale", cum l-a definit cîndva Salvattore Quasimodo, laureat al Premiului Nobel. Alături de el, au dobîndit recunoaştere universală creatori români clasici şi contemporani. Este demn de relevat că, în ultimii ani, au fost traduse şi editate circa 900 de titluri din literatura română, au fost organizate 170 de expoziţii de carte în 26 de ţări şi zeci de mii de volume constituie donaţii pentru bibliotecile naţionale ori ale universităţilor din numeroase ţări. La rîndul lor, pictura şi artele plastice în general, precum şi creaţiile muzicale din România sînt tot mai larg cunoscute şi preţuite, iar turneele teatrelor româneşti cu piese originale din dramaturgia naţională stîrnesc un larg şi puternic interes.

În marile enciclopedii ale lumii, cultura românească este reprezentată la loc de cinste.

Ca parte integrantă a politicii externe active și constante a României — care, în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, s-a impus cu autoritate în conștiința omenirii, datorită inițiativelor, poziției și acțiunilor președintelui țării —, arta și cultura românească participă activ la schimbul de valori spirituale, slujitorii ei nutrind convingerea că, numai acționînd în acest sens, se asigură îmbogățirea orizontului cunoașterii cetățenilor patriei noastre, făcînd cunoscute, în același timp, trecutul glorios al românilor, munca eroică și izbînzile constructorilor societății socialiste. Într-o lume a interdependențelor care exclud autarhia și izolarea, într-o lume dominată totodată de suspiciune și nesiguranță, de pericolul holocaustului nuclear, rolul creatorilor este covîrșitor în a deschide porțile nevăzute ale conștiințelor, în a găsi calea cea mai dreaptă spre inima oamenilor, în a-i face să înțeleagă că umanitatea este una — în ciuda marii sale diversități —, că toți locuitorii planetei au dreptul și îndatorirea de a fi mereu pe baricadele luptei pentru pace, de a veghea ca nicicînd glasul tunurilor să nu reducă la tăcere lira creatorilor de frumos.

Sarcina nu este nici simplă și nici ușoară, căci, sub paravanul așa-zisei libertăți totale, acționează, în diferite țări, contrabandiști ai artei și culturii, dornici să exporte mai mult sau mai puțin clandestin cărți, filme, publicații și așa-zise opere care, în fapt, nu sînt decît adevărate droguri spirituale. Este limpede că încurajarea unor asemenea acțiuni, care nu au nimic comun cu arta și cultura, au drept țel abaterea atenției de la gravele probleme de ordin social și economic, care afectează zeci de milioane de oameni și, îndeosebi, importante categorii sociale. Șomajul, lipsa de perspectivă și de ideaturi, marginalizarea merg mînă în mînă cu încurajarea instinctelor primare. Și, de aici, pînă la violență, la propaganda urii împotriva altor popoare, a rasismului, șovinismului, nu este decît un pas. Rubiconul dezumanizării poate fi trecut cu ușurință. **„Pornind de la aceste realități** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — avem obligația să ținem seama, în cadrul schimburilor culturale internaționale, al circulației de bunuri spirituale între popoare, de necesitatea apărării poporului nostru împotriva oricărui fel de poluare morală, militînd activ pe plan mondial pentru ca artele să slujească la ridicarea condiției umane, la educarea tinerei generații în spiritul muncii, al respectului valorilor fiecărui popor, al adevăratei civilizații, al stimei față de celelalte popoare, al cauzei păcii, prieteniei și făuririi unei lumi mai drepte și mai bune".**

Ca un viguros copac ce-și trage seva din pămîntul care l-a născut, arta și cultura românească își mențin vigoarea și prospețimea din izvorul veșnic viu al istoriei naționale, al melosului popular, al izbînzilor din anii socialismului. Căci este de înțeles că activitatea creatoare a unui popor, în toate domeniile, se poate desfășura cu succes numai în condițiile cînd omul se simte liber și stăpîn pe destinele sale. De aici, și prezența permanentă a artei și culturii românești, prin cele mai variate și complexe ipostaze, la viața culturală europeană și universală.

Ne înfățișăm pretutindeni, aducînd prin cultura și arta națională o lume de fapte și destine, oferind oamenilor o tipologie de societate și un ideal de viață în care încrederea în forțele binelui se îmbină cu speranța într-un viitor senin al planetei Pămînt, pe cerul căruia să dăinuie veșnic seninul desprins din nemuritoarele fresce ale Voronețului românesc.

Ion Mărgineanu

„Nutrim sentimente profunde față de poporul român prieten"

Faruk Kaddoumi

șeful Departamentului Politic al O.E.P.

La mijlocul săptămînii trecute, președintele României socialiste, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, l-a primit pe șeful Departamentului Politic al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, Faruk Kaddoumi, care a efectuat o vizită în țara noastră.

În timpul convorbirii, secretarul general al partidului nostru a subliniat importanța deosebită a proclamării Statului Independent Palestina și a apreciat că, în condițiile actuale, mai favorabile, sînt necesare noi eforturi în vederea convocării, cît mai curînd, a conferinței internaționale în problemele Orientului Mijlociu, sub egida O.N.U., la care să participe toate părțile interesate, inclusiv Statul Palestina, precum și Israelul și membrii permanenți ai Consiliului de Securitate. Cu același prilej, șeful Departamentului Politic al O.E.P. a exprimat mulțumiri și profunda recunoștință, din partea organizației, a tovarășului Yasser Arafat, pentru sprijinul constant acordat de poporul român, personal de președintele Nicolae Ceaușescu, luptei poporului palestinian, pentru poziția consecventă a României socialiste privind rezolvarea pe cale politică a problemelor din Orientul Mijlociu.

În timpul vizitei în țara noastră, șeful Departamentului Politic al O.E.P., Faruk Kaddoumi, s-a întîlnit, în cadrul unei conferințe de presă, cu reprezentanți ai presei și Radioteleviziunii române. Încă de la început, demnitarul palestinian a ținut să menționeze că vizita oficială în România prietenă constituie o expresie sinceră a legăturilor ce s-au statornicit între poporul român și cel palestinian, ambele popoare luptînd pentru pace în lume.

În cursul vizitei mele în România — a subliniat Faruk Kaddoumi — am avut cinstea deosebită să fiu primit de președintele Nicolae Ceaușescu, prilej de a informa despre ultimele evoluții după proclamarea Statului Independent Palestina, privind problema palestiniană, precum și în legătură cu acțiunile întreprinse de O.E.P. în vederea reglementării situației din Orientul Mijlociu, a instaurării unei păci trainice în regiune. După cum este cunoscut, președintele Nicolae Ceaușescu este primul om de stat care a evidențiat necesitatea organizării unei conferințe internaționale de pace în Orientul Mijlociu, România, președintele Nicolae Ceaușescu militînd ferm, cu diverse prilejuri, în diferite foruri internaționale, tocmai pentru urgentarea ținerii unei conferințe internaționale care să asigure drepturile palestiniene inalienabile și instaurarea unei păci juste, trainice și globale în zonă. Apreciem faptul — a declarat oaspetele — că România s-a aflat printre primele țări care a recunoscut Statul Independent Palestina. Este dovada unei politici consecvente, care izvorăște din relațiile statornicite între cele două popoare, România sprijinind constant, politic, material și moral, cauza palestiniană. Totodată, țin să apreciez, în mod deosebit, ridicarea nivelului de reprezentare palestinian în România la rang de ambasadă. Nutrim simțăminte profunde față de poporul român prieten. De asemenea, învățăm din experiența îndelungată, din forța și tenacitatea poporului român în lupta dusă pînă la obținerea independenței, și după aceea. Apreciem, în mod deosebit, convingerea fermă a poporului român că poporul palestinian, care a suferit atît de mult, trebuie să aibă o patrie proprie. Această poziție este susținută de efortul concret, pe care îl depun România, președintele Nicolae Ceaușescu, Partidul Comunist Român, poporul român, în întregime.

După cum vă este cunoscut — a spus, în continuare, Faruk Kaddoumi —, în prezent se depun eforturi, pe care noi dorim să fie amplificate, pentru organizarea și ținerea unei conferințe internaționale de pace privind problemele din Orientul Mijlociu în cel mai scurt timp — de dorit, chiar în acest an. Milităm pentru o conferință internațională de pace sub egida O.N.U., la care să participe toate părțile interesate, care să ducă la o pace justă, definitivă, la înființarea unui stat palestinian independent, la o soluție care să ofere Israelului, tuturor statelor din zonă, securitatea.

La ultima sa sesiune, Consiliul Național Palestinian a decis proclamarea Statului Independent Palestina. Fără recunoașterea acestei hotărîri nu va fi pace în Orientul Mijlociu. Un număr mare de țări, peste 80, au recunoscut statul palestinian, foarte multe dintre ele anunțînd ridicarea nivelului de reprezentare la rangul de ambasadă. De asemenea, O.N.U. a stabilit ca, în activitățile sale, să fie folosită denumirea Palestina, în loc de O.E.P. Vom continua eforturile pentru o recunoaștere și mai largă a statului palestinian.

Salutăm dialogul cu orice stat european și, mai ales, cu statele europene occidentale, deoarece este cunoscut că ele continuă să nu recunoască pe deplin drepturile legitime naționale ale poporului palestinian. În aceeași ordine de idei, dialogul cu S.U.A. — a precizat Faruk Kaddoumi — este o necesitate, prin care vrem să dovedim dorința noastră de pace. Vrem să purtăm un dialog clar, deschis, cu Statele Unite, pentru ca ele să recunoască dreptul la autodeterminare al poporului palestinian, necesitatea unei conferințe internaționale de pace. Pe de altă parte, în cadrul relațiilor noastre cu țări de pe diferite continente, sîntem interesați să avem legături mai strînse cu state din America Latină și sud-estul Asiei.

În ceea ce privește revolta populației palestiniene din teritoriile arabe ocupate, aceasta nu este un fenomen trecător, ea crește neîncetat în forță, are, în fiecare zi, repercusiuni asupra Israelului, fie că este vorba de viața politică, militară, economică sau socială a acestui stat. „Intifada" — a spus Faruk Kaddoumi — este o cale democratică de luptă. Vom folosi, în continuare, mijloacele actuale. Stadiul de acum îl considerăm o etapă a revoluției palestiniene în lupta cu forțele israeliene de ocupație. Chiar și în cercurile politice israeliene se vorbește de eșecul autorităților în reprimarea „Intifadei" și de consecințele negative ale metodelor foarte dure în înăbușirea revoltei.

În această situație, obiectivul nostru imediat este ocrotirea populației palestiniene din teritoriile arabe ocupate. Milităm pentru constituirea unei forțe internaționale O.N.U. sau de alt gen, care să vină în Cisiordania și Gaza pentru o staționare temporară, intermediară, după lichidarea definitivă a ocupației israeliene din teritoriile ocupate.

Noi pași pe calea extinderii și aprofundării colaborării interbalcanice

— În favoarea organizării la București a reuniunii la nivel înalt —

Corespondență din Tirana de la I. Madoșa

Procesul constructiv al colaborării interbalcanice, al dezvoltării și strîngerii legăturilor dintre statele regiunii, a consemnat, săptămîna trecută, o nouă și importantă etapă prin reuniunea la care au participat, aici, în capitala albaneză, adjuncții miniștrilor afacerilor externe ai celor șase țări din Peninsula Balcanică — Albania, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia.

Desfășurată sub semnul continuității, al promovării spiritului de dialog și conlucrare dintre statele regiunii, reuniunea a fost consacrată unui schimb de opinii asupra dezvoltării colaborării multilaterale în 1988 și identificării de noi căi și posibilități de conlucrare în cele mai diverse domenii de activitate. Prin aceasta — cum sublinia și președintele Consiliului de Miniștri al R.P.S. Albania, Adil Carcani, în mesajul adresat participanților, cum s-a subliniat în cuvîntul de salut al ministrului albanez al afacerilor externe, Reis Malile, ca și în intervențiile tuturor delegaților —, forumul din capitala albaneză a dobîndit caracterul unui important moment de bilanț pe drumul ascendent al cooperării interbalcanice, al afirmării noilor tendințe din regiune și, totodată, al unei contribuții concrete, de perspectivă, la procesul extinderii legăturilor tradiționale dintre statele zonei, în consens cu interesele și aspirațiile lor comune, cu cauza păcii și securității internaționale.

După cum se știe, acordînd o atenție deosebită și militînd permanent pentru dezvoltarea largă a colaborării cu celelalte state balcanice, atît pe plan bilateral, cît și multilateral, transformării acestei regiuni într-o zonă de pace și bună vecinătate, fără arme nucleare și chimice, fără baze militare și trupe străine, ca obiective aflate în strînsă legătură, România a participat activ la toate acțiunile de colaborare multilaterală din ultimii ani, pronunțîndu-se pentru asigurarea continuității lor organizate, pentru instituționalizarea dialogului interbalcanic și concretizarea lui mereu sporită. În acest sens, președintele *Nicolae Ceaușescu* arăta în Mesajul adresat cu ocazia Anului Nou : *„România se pronunță pentru realizarea, în anul viitor, a unor noi pași importanți pentru colaborarea din Balcani și realizarea unei zone fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine“.*

Preocuparea constantă a țării noastre pentru dezvoltarea dialogului interbalcanic, pentru extinderea și aprofundarea lui și-a găsit o elocventă expresie în propunerea președintelui Nicolae Ceaușescu privind organizarea, la București, a unei întîlniri la nivel înalt a statelor balcanice, ca etapă nouă, superioară, a conlucrării regionale, menită să confere noi dimensiuni destinderii și colaborării, să permită trecerea la transformarea Balcanilor într-o zonă de pace, înțelegere, bună vecinătate și securitate, a progresului și bunăstării tuturor popoarelor din această parte a lumii.

În spiritul acestei poziții principiale, consecvent afirmate, s-au înscris și participarea României la reuniunea de la Tirana, contribuția ei activă la buna desfășurare și încheierea cu succes a lucrărilor. Luînd cuvîntul în cadrul ședinței din prima zi, adjunctul ministrului afacerilor externe, Constantin Oancea, conducătorul delegației țării noastre, a relevat politica de pace, prietenie și înțelegere a României socialiste, locul acordat, în acest context, dezvoltării ample a relațiilor cu celelalte state balcanice. S-a subliniat că asemenea relații, întemeiate ferm pe respectul independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, al dreptului fiecărei națiuni de a se dezvolta liber, conform voinței și aspirațiilor proprii, pot oferi un exemplu de coexistență în diversitatea sistemelor sociale și politice, a apartenenței la grupări politice, militare sau economice, dacă se manifestă hotărîrea de a coopera activ.

Pornind de la acest adevăr fundamental, a menționat vorbitorul, România apreciază că este posibil și necesar ca toate statele regiunii să acționeze, cu aceeași dorință de cooperare și cu perseverență, pentru crearea condițiilor în vederea convocării, la București, a reuniunii la nivel înalt a statelor balcanice, chemată să confere noi dimensiuni întăririi încrederii și colaborării în această zonă.

Au fost prezentate aprecierile țării noastre asupra acțiunilor de cooperare multilaterală din 1988, concomitent cu o serie de inițiative concrete destinate să contribuie la aprofundarea dialogului interbalcanic, la extinderea lui pe diverse planuri.

În intervențiile lor, reprezentanții Albaniei, Bulgariei, Greciei, Iugoslaviei și Turciei s-au referit, de asemenea, la caracterul pozitiv al conlucrării interbalcanice, la domeniile de acțiune pentru viitor, subliniind atenția acordată de țările lor promovării, pe mai departe, a procesului colaborării, care a cunoscut momente importante prin reuniunea de la Belgrad a miniștrilor afacerilor externe, din februarie 1988, prin reuniunea de la Sofia a reprezentanților miniștrilor de externe, din luna iunie, ca și prin diversele acțiuni de conlucrare, atît pe plan guvernamental, cît și neguvernamental, organizate în ultimul an. Pe drept cuvînt, se poate aprecia — cum subliniau presa albaneză, radioul și televiziunea de aici, care au reflectat pe larg lucrările forumului de la Tirana — că intervențiile delegațiilor au pus în evidență spiritul de dialog, conlucrare și înțelegere dintre statele balcanice, voința lor de a-l întări și dezvolta. Sub aceste auspicii, s-a înscris, de altfel, întreaga desfășurare a reuniunii, chemată să deschidă noi perspective colaborării interbalcanice, în consens cu tendințele pozitive din regiune, cu cauza păcii și securității în Europa și în lume.

Corespunzător ambianței pozitive a colaborării regionale, noului climat politic ce se afirmă în Balcani, protocolul reuniunii de la Tirana — adoptat prin consens — menționează spiritul constructiv și de înțelegere în care s-a desfășurat întîlnirea, voința și hotărîrea tuturor statelor participante de a dezvolta și consolida procesul colaborării interbalcanice, pe bază de deplină egalitate și respect reciproc, în beneficiul înțelegerii, bunei vecinătăți și încrederii în zonă, al păcii și securității în Balcani și pe continentul european. În acest sens, după cum relevă documentul, participanții „au discutat propunerea organizării la București a unei întîlniri a șefilor de state sau guverne ai țărilor balcanice, subliniind importanța creării condițiilor pentru realizarea ei“.

Faptul că această inițiativă, formulată de mai mulți ani de țara noastră, a întrunit consensul participanților creează, fără îndoială, perspective noi pe calea extinderii dialogului dintre statele balcanice, a transformării regiunii într-o zonă de pace, cooperare și securitate ireversibilă.

În același sens, protocolul adoptat relevă atenția acordată de participanți transformării Balcanilor într-o zonă liberă de arme nucleare și chimice, recomandîndu-se ca acest obiectiv să rămînă o preocupare pentru discuții viitoare.

Punînd în evidență preocuparea și eforturile tuturor statelor balcanice pentru promovarea neabătută a procesului cooperării bilaterale și multilaterale în regiune, documentul reuniunii cuprinde, totodată, o serie de recomandări importante cu privire la asigurarea continuității organizate a conlucrării, la acțiunile preconizate pentru anul în curs și pentru perioada următoare. Printre acestea figurează și o serie de acțiuni de certă semnificație, ce vor fi organizate, în 1989, de țara noastră — fapt menit să releve, o dată în plus, atenția permanentă acordată de România promovării și consolidării noului climat politic din Balcani, dezvoltării încrederii și bunei vecinătăți. Participanții au realizat, astfel, un consens privind organizarea, la București, în diferite perioade ale acestui an, a reuniunii la nivel de miniștri ai cooperării economice internaționale, consacrată cooperării în domeniul producției industriale și al transferului de tehnologie, a reuniunii de experți asupra măsurilor de creștere a încrederii și securității în Balcani, a reuniunii speciale pentru promovarea cooperării economice și comerciale între țările balcanice.

S-a recomandat, în același timp, ca, în luna martie, la Ankara, să aibă loc reuniunea miniștrilor economiei sau comerțului exterior, iar, la Tirana, în prima ju-

mătate a lui 1990, o întîlnire a miniștrilor energiei din țările regiunii. Sînt prevăzute o serie de alte acțiuni în domeniile mediului înconjurător, agriculturii, sănătății, culturii și informațiilor etc. S-a convenit ca viitoarea reuniune a miniștrilor afacerilor de externe ai statelor regiunii — a doua, după cea de la Belgrad — să se desfășoare la Tirana, în octombrie 1990, pe baza principiului rotației. Totodată, o nouă reuniune a reprezentanților miniștrilor de externe va avea loc la Atena, în toamna acestui an.

Încheiată cu rezultate pozitive, de natură să confere noi perspective conlucrării interbalcanice, reuniunea din capitala Albaniei se înscrie, fără îndoială, ca o contribuție la amplificarea și asigurarea continuității procesului conlucrării regionale, la evoluția mereu ascendentă, în forme și modalități corespunzătoare intereselor tuturor statelor participante, cauzei înțelegerii și securității pe plan zonal și mai larg.

Faptul că ideile și sugestiile de cooperare prezentate de România își găsesc o largă reflectare în documentul adoptat demonstrează importanța și semnificația preocupărilor statornice ale țării noastre vizînd extinderea dialogului interbalcanic, transformarea acestei regiuni, atît de frămîntată în trecut, într-o zonă a păcii și colaborării, fără arme de distrugere în masă, fără baze militare și trupe străine.

De altfel, într-o serie de declarații pe care ni le-au acordat, în exclusivitate, conducătorii delegațiilor participante au ținut să releve participarea activă a României la procesul colaborării interbalcanice, contribuția ei la buna desfășurare și încheierea cu succes a actualei reuniuni.

„Am avut o conlucrare foarte bună și cuprinzătoare cu delegația română la reuniunea de la Tirana — sublinia, astfel, Muhamet Kapllani, adjunct al ministrului albanez al afacerilor externe, care a prezidat lucrările. *România a manifestat o poziție constructivă, pozitivă, ceea ce corespunde scopului nostru comun al dezvoltării colaborării, înțelegerii și bunei vecinătăți în regiune".*

Considerînd că dezvoltarea amplă a colaborării balcanice reprezintă *„cea mai bună alternativă pentru relațiile din regiunea noastră, deoarece concordă cu interesele fundamentale ale popoarelor de aici, cu cauza înțelegerii, păcii și bunei vecinătăți"*, conducătorul delegației elene, Constantin Georgiou, secretar general al Ministerului afacerilor externe, releva, în același sens, *„contribuția foarte activă"* a României la cauza colaborării interbalcanice, inclusiv cu ocazia actualei reuniuni. Menționînd că progresele colaborării interbalcanice se datorează voinței comune a statelor din zonă de a acționa împreună pentru o mai bună înțelegere și bună vecinătate, reprezentantul elen a adăugat: *„Personal, sînt foarte satisfăcut de documentul adoptat, de înscrierea în el a prevederii privind reuniunea la nivel înalt a statelor balcanice, subliniindu-se importanța pe care țările din regiune o acordă creării condițiilor pentru realizarea ei. Așa cum au convenit deja președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Andreas Papandreu, în iulie 1987, documentul menționează, pentru prima dată, că această reuniune va avea loc la București. Protocolul prevede, de asemenea, organizarea altor acțiuni importante în capitala României. În general, sîntem foarte încrezători în dezvoltarea relațiilor interbalcanice, considerînd că amplificarea colaborării multilaterale va avea o influență pozitivă asupra raporturilor bilaterale dintre diferite țări din regiune".*

În declarația acordată, conducătorul delegației iugoslave, Milivoje Maksici, adjunct al secretarului federal pentru afacerile externe, sublinia că *România manifestă un mare interes pentru toate domeniile colaborării interbalcanice.* Apreciind reuniunea de la Tirana ca o continuare a spiritului de înțelegere și bună vecinătate al reuniunii miniștrilor de externe ai țărilor balcanice, de la Belgrad, interlocutorul a relevat semnificația consensului realizat asupra ținerii la București a preconizatei întîlniri la nivel înalt, a acțiunilor menite — cum se subliniază în protocol — să ducă la crearea condițiilor pentru realizarea ei.

Adjunctul ministrului bulgar al afacerilor externe, Ivan Ganev, releva contribuția deosebită a delegației române la identificarea punctelor și clarificarea problemelor de consens. *„Într-o ambianță constructivă,* spunea el, *am examinat ce s-a realizat în ultimul an, am discutat și concretizat perspectivele care se deschid pentru anul în curs".*

De asemenea, punînd în evidență bunele relații dintre țările noastre, conducătorul delegației turce, Tansug Bleda, adjunct al subsecretarului pentru probleme economice al ministrului turc de externe, a menționat *numărul mare de acțiuni viitoare organizate de România, importanța lor pentru procesul conlucrării regionale. Aceasta,* sublinia el, *demonstrează viul interes al României pentru cauza colaborării interbalcanice, reprezintă o contribuție pozitivă la extinderea relațiilor dintre statele regiunii.*

Acordînd o atenție permanentă dezvoltării raporturilor sale cu celelalte state balcanice, concretizării recomandărilor adoptate prin consens, România va acționa și în viitor, în spiritul poziției ei principiale, pentru intensificarea puternică a colaborării multilaterale, în diferite domenii de interes comun, pentru transformarea spațiului sud-est european într-o zonă de pace, cooperare, înțelegere și securitate.

În această săptămînă...

Africa australă. Evoluția situației

Trei grupe de probleme sînt la ordinea zilei în ce privește evoluția situației din Africa australă. Din punct de vedere cronologic, prima o reprezintă adoptarea, prin consens, la 17 ianuarie, de către Consiliul de Securitate al O.N.U., a două rezoluții referitoare la independența Namibiei. În prima rezoluție este salutată semnarea, la 22 decembrie, la New York, a acordurilor dintre Angola, Cuba și Africa de Sud în această problemă, ele fiind apreciate ca „o contribuție la pacea și securitatea internațională". Prin cel de-al doilea document, Consiliul de Securitate stabilește ca aplicarea Rezoluției 435, din 1978, privind accesul Namibiei la independență, să înceapă la 1 aprilie 1989, așa cum s-a prevăzut, de altfel, în acordurile amintite. Totodată, Consiliul de Securitate subliniază hotărîrea de a se asigura accelerarea procesului spre independența Namibiei prin organizarea de alegeri libere, sub egida O.N.U., și cere Africii de Sud să reducă, imediat și substanțial, forțele sale de poliție și paramilitare din teritoriul respectiv. Se evidențiază din nou necesitatea garantării condițiilor de natură să permită poporului namibian participarea la alegeri. În sfîrșit, rezoluțiile cer secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, să pregătească un raport asupra modului în care este aplicată Rezoluția 435 privind accesul Namibiei la independență.

În al doilea rînd, este de semnalat că, la 20 ianuarie, un comunicat al Ministerului forțelor armate revoluționare din Cuba anunța că s-a încheiat retragerea din Angola a primului contingent de 3 000 de militari cubanezi, care, inițial, urmau să fie repatriați pînă la 1 aprilie 1989. Potrivit agenției „Prensa Latina", comunicatul precizează că, prin această operațiune, care a debutat mai devreme (10 ianuarie) și s-a terminat înaintea datei prevăzute inițial, Cuba a făcut un gest de bunăvoință, în contextul acordului bilateral semnat cu Angola privind retragerea graduală și totală a trupelor sale din această țară.

În ce privește situația propriu-zisă din Namibia, în perspectiva declanșării, de la 1 aprilie, a procesului acordării independenței, există unele semne de întrebare și chiar desfășurări potrivnice. Astfel, în cadrul unei conferințe de presă organizate la O.N.U., președintele Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO), Sam Nujoma, a declarat că situația din Namibia este critică și explozivă. El a relevat că Africa de Sud menține trupe însumînd 130 000 de militari în Namibia și instruiește noi efective pentru a le încorpora în forțele de poliție deja cantonate în acest teritoriu. Liderul SWAPO a subliniat că UNTAG (Grupul de asistență al O.N.U. pentru perioada de tranziție în Namibia) trebuie să creeze o atmosferă de pace, care să permită realizarea de alegeri libere și democratice.

Din această perspectivă, după cum se transmite din Windhoeck, recrutarea, cu forța, a mii de tineri namibieni în așa-numitele „Forțe teritoriale sud-vest africane (SWATF) a provocat vii reacții de dezaprobare în țară. Potrivit unor surse din capitala Namibiei, mai multe grupări progresiste și juriști au condamnat, în termeni aspri, măsura adoptată de autoritățile de la Pretoria, considerînd-o un „act de rea credință", care contravine repetatelor promisiuni ale Africii de Sud de a îndeplini prevederile Rezoluției 435, potrivit căreia Pretoria trebuie să-și retragă din Namibia și unitățile militare incluse în SWATF.

Notăm, de asemenea, că la începutul săptămînii, la New York, s-au întîlnit delegații ale Angolei, Cubei și Africii de Sud (U.R.S.S. și S.U.A. fiind prezente ca observatori) pentru a analiza stadiul aplicării acordurilor de la 22 decembrie privind reglementarea situației din Africa australă. S-a propus să se creeze o comisie mixtă de supraveghere a aplicării corecte a acordurilor.

Congresul unității comuniștilor spanioli

Săptămîna trecută (14—16 ianuarie), în capitala Spaniei s-au desfășurat lucrările Congresului de unificare între Partidul Comunist din Spania (P.C.S.) și Partidul Comunist al Popoarelor Spaniei (P.C.P.S.). Au participat peste o mie de delegați, precum și reprezentanți ai unor partide comuniste și muncitorești de peste hotare.

În numele Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, participanților la congres le-a fost adresat un cald mesaj de prietenie și solidaritate. Mesajul a fost prezentat de tovarășul Constantin Olteanu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., reprezentantul partidului nostru la congres.

În România — se arată în mesaj — este urmărită cu viu interes activitatea desfășurată de comuniștii spanioli în vederea realizării unității de acțiune, dezvoltării dialogului și conlucrării cu celelalte forțe progresiste, democratice în lupta pentru lichidarea inegalităților și exploatării, pentru asigurarea unor largi libertăți democratice, pentru împlinirea aspirațiilor de progres și pace ale poporului spaniol.

Acordăm — se spune în mesaj — o înaltă prețuire relațiilor de strînsă prietenie, solidaritate militantă și colaborare, care s-au statornicit și dezvoltat de multă vreme între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Spania, avînd convingerea fermă că aceste relații tradiționale se vor întări tot mai mult și în viitor, în interesul popoarelor noastre, al unității forțelor revoluționare, progresiste și democratice de pretutindeni în lupta pentru dezarmare, securitate și pace în Europa și în lume, pentru triumful idealurilor de dreptate socială și națională, de independență și progres ale tuturor națiunilor.

În cadrul lucrărilor Congresului de unificare a comuniștilor spanioli, participanții au dezbătut și adoptat Documentul de unitate și o serie de rezoluții privind întărirea unității politice și organizatorice în cadrul Partidului Comunist din Spania, dezvoltarea dialogului și conlucrării cu celelalte forțe progresiste, democratice, în scopul promovării intereselor fundamentale ale oamenilor muncii, pentru împlinirea aspirațiilor lor de progres, bunăstare și pace.

„La începuturile anului 1986, P.C.S. și P.C.P.S. au decis — se arată în Documentul de unitate — să întrețină relații stabile și permanente, la cel mai înalt nivel, pentru a crea condițiile recuperării înțelegerii și unității comuniștilor spanioli. De-a lungul acestor trei ani, cele două partide au desfășurat un schimb amplu de opinii asupra principalelor probleme ale situației politice, economice și sociale, pe scară națională și internațională. Au dezbătut împreună — menționează documentul — probleme de fond, cu caracter teoretic și ideologic, raportate direct la cauzele ce au provocat divizarea comuniștilor în Spania". „Ne-am arătat uniți la ora revendicării patrimoniului nostru comun, trecutul de luptă al P.C. din Spania, partid ce s-a născut în urmă cu 68 de ani. În istoria sa, s-au produs greșeli, inclusiv greșeli grave, deoarece P.C.S. a acționat întotdeauna, chiar în împrejurări potrivnice, dar această istorie este, totodată, plină de inteligență politică, de voință unitară, de abnegație și sacrificiu în luptă, de fidelitate față de cauza poporului și socialismului". „P.C. din Spania — se subliniază în continuare — cunoaște istoria crizelor și diviziunilor. În acest sens, a traversat o etapă dură și dificilă. Istoria ne-a învățat că diviziunea este nu numai dureroasă, ci, mai ales, aduce prejudicii muncitorilor spanioli, democrației și socialismului. Pornind de la această experiență, a sosit ceasul corectării erorilor și unirii comuniștilor din Spania. A sosit ceasul realizării, pe baze clare, a unității, așa cum se subliniază în acest Document de unitate, în cadrul partidului tuturor comuniștilor din Spania, partidul lui José Díaz și Dolores Ibarruri; a sosit ceasul realizării unității, în cadrul Partidului Comunist din Spania".

Trecînd în revistă principalele puncte de convergență dintre P.C.S. și P.C.P.S. și prezentînd, concomitent, marile obiective politice — în plan intern și extern — ale P.C. din Spania, Documentul reafirmă „necesitatea dezvoltării și popularizării programului social și economic al Stîngii Unite, acordurilor încheiate în cadrul celui de al IV-lea Congres al Comisiilor muncitorești și acordurilor ce stau la baza actualei unități de acțiune dintre Comisiile muncitorești și Uniunea Generală a Muncitorilor". În ce privește raporturile partidului cu cele două mari centrale sindicale, „apreciem — subliniază documentul — importantele schimbări produse în analiza și acțiunea clasei muncitoare și largilor pături populare și pașii realizați pe calea unității de acțiune dintre sindicate și, în special, dintre U.G.M. și Comisiile muncitorești".

Referindu-se la rolul sindicatelor în societatea spaniolă, documentul face o detaliată analiză a sistemului capitalist de după al doilea război mondial, ajungînd la următoarele două concluzii: 1) „optimismul determinist al multor analize ale noastre privind prăbușirea capitalismului a fost nefondat, ba, mai mult, acesta a demonstrat și demonstrează o considerabilă capacitate ofensivă"; 2) „sistemul capitalist nu este o alternativă validă pentru soluționarea rațională și justă a principalelor probleme ale umanității și propriilor sale contradicții". „Exemplul țării lider al imperialismului este elocvent: Reagan își încheie mandatul cu 600 miliarde dolari datorie externă, cu un deficit public fabulos, cu declararea oficială a 35 milioane săraci și o creștere considerabilă a marginalizării sociale, cu o creștere de numai 1,5 la sută (față de 5,7 la sută a Japoniei). Toate acestea, în ciuda faptului că această țară continuă să absoarbă resurse economice ale lumii dezvoltate și subdezvoltate. Aceasta nu înseamnă, însă, falimentul capitalismului, ci înseamnă doar că, în ciuda capacității sale de restructurare, pe termen mediu și lung, va recădea în crizele care afectează economia mondială în ansamblu și care obstaculează dezvoltarea unei noi ordini economice internaționale, capabilă să depășească gravele probleme socio-economice ale umanității. Din aceste motive obiective și prin acțiunea subiectivă a muncitorilor și popoarelor, lumea de azi este, în ciuda dificultăților de tot felul, un veritabil cazan sub presiune, în care proliferează focarele de luptă pentru transformarea, progresistă, pentru democrație și pentru independența popoarelor". În aceste condiții, comuniștii spanioli lansează un apel la „apărarea, în Spania, în Europa și în lume, a alternativelor transformatoare, democratice și revoluționare, pentru depășirea crizei sistemului capitalist dintr-o perspectivă favorabilă intereselor clasei muncitoare, ale tuturor muncitorilor și tuturor popoarelor".

Stînga Unită reprezintă, în Spania, — subliniază documentul — „embrionul unui proiect unitar de transformare socială". Avînd în vedere faptul că ceea ce s-a realizat, în acest sens, pînă acum, este încă nesatisfăcător pentru obiectivele de convergență și unitate" propuse, „noi, comuniștii, ne declarăm favorabili încorporării, pe picior de egalitate, a noi forțe ale stîngii și mișcărilor progresiste în Stînga Unită", ce urmează a beneficia „de un program strategic și pe termen scurt, a cărui elaborare să fie rodul unei ample participări și nu numai a unor grupuri reduse de tehnicieni". Acest program — se arată — va avea drept principal obiectiv realizarea „unei societăți fără șomaj, într-o democrație deplină".

Un capitol aparte este dedicat problemei fundamentale a epocii noastre, înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, apărarea dreptului suprem al popoarelor la existență, la pace. „Dorința cea mai arzătoare a popoarelor — subliniază documentul — este pacea. În cazul unui conflict termonuclear, dată fiind existența masivă a armelor nucleare, întreaga umanitate ar fi distrusă. Cursa înarmărilor, pe lîngă faptul că a creat riscul dispariției umanității, a dus la o înrăutățire a situației economice a lumii a treia. Schimbul inechitabil a încărcat aceste țări cu o datorie externă de neplătit. Sfîrșitul cursei înarmărilor, dezarmarea totală ar asigura supraviețuirea omenirii, ar permite dezvoltarea lumii a treia și soluționarea problemelor sociale și politice de azi". „Idealurile de pace — se arată în document — deschid perspective pentru un nou climat pe întreaga planetă. Impulsionarea acestor tendințe este o obligație a tuturor guvernelor, a tuturor forțelor politice și sociale și a tuturor popoarelor lumii".

Așa cum au subliniat, în luările lor de cuvînt, delegații la congres, hotărîrea comuniștilor spanioli de a-și reface și întări unitatea politică și organizatorică în cadrul Partidului Comunist din Spania — partid cu vechi și eroice tradiții revoluționare — are o mare însemnătate pentru creșterea influenței și rolului partidului în viața politică a țării, a capacității sale de acțiune pentru apărarea intereselor fundamentale ale celor ce muncesc, pentru înfăptuirea unor adînci transformări înnoitoare în societate, pentru democrație și independență.

Evenimentul unificării comuniștilor spanioli răspunde unor exigențe istorice, ca expresie a întăririi rolului partidului comuniștilor, a creșterii ponderii clasei muncitoare în soluționarea, pe baze noi, democratice, a problemelor cu care se confruntă societatea spaniolă.

Rodica Dumitrescu

Forumul socialiștilor portughezi

Timp de două zile (14—15 ianuarie), la Lisabona s-au desfășurat lucrările celui de-al VIII-lea Congres al Partidului Socialist Portughez. Au participat 1 700 delegați, precum și reprezentanți ai unor partide și organizații politice de peste hotare.

În numele Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, a fost prezentat participanților la congres un mesaj de salut de către tovarășul Ion Coman, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., reprezentantul partidului nostru la congres. Oamenii muncii din România, comuniștii români — se arată în mesaj — urmăresc cu interes activitatea partidului dumneavoastră dedicată transformărilor înnoitoare în viața poporului portughez, idealurilor de pace, progres și prosperitate. Între P.C.R. și P.S. Portughez există și se dezvoltă bune relații de colaborare și prietenie, bazate pe stimă și respect reciproc, și ne exprimăm încrederea că aceste relații vor cunoaște o continuă dezvoltare și aprofundare în folosul amplificării și întăririi legăturilor dintre România și Portugalia, dintre poporul român și poporul portughez — se subliniază în mesaj.

În cadrul lucrărilor celui de al VIII-lea Congres al P. S. Portughez, participanții au abordat și dezbătut moțiunile de orientare politică, unele modificări ale statutului și au ales noile organe conducătoare ale partidului.

Din documentele prezentate și din luările de cuvînt ale participanților a reieșit cu pregnanță dorința socialiștilor de a deveni un partid puternic, capabil să treacă din opoziție la conducerea țării. În acest cadru, s-a insistat asupra necesității integrării tot mai active a partidului în viața și activitatea de zi cu zi a poporului, inclusiv prin difuzarea, răspîndirea și cunoașterea programului său politic, pentru lărgirea credibilității sale în rîndul electoratului.

Noului secretar general i se cere să acționeze pentru întărirea unității, coeziunii și disciplinei interne de partid, fără a pune în cauză diversitatea de opinie, singura modalitate — se subliniază în documentele congresuale — de a conferi partidului socialist rolul conducător al stîngii democratice, capabil să mobilizeze electoratul de stînga într-un bloc social apt să înfrîngă forțele politice de dreapta.

În plan politic, noii conduceri i se propune să acționeze în vederea revizuirii constituției, pentru a pune de acord prerogativele legislative ale „obiectivului 1992" (realizarea pieței unice vest-europene), se insistă asupra înfăptuirii unei reforme în domeniul educației și pregătirii tineretului, care să garanteze un învățămînt general de calitate, formarea profesională și accesul larg la învățămîntul superior. Un accent deosebit a fost pus pe întărirea puterii locale, modernizarea administrației publice, a justiției, debirocratizarea aparatului de stat și deschiderea unui real dialog între toate forțele sociale.

În ce privește politica externă, socialiștii portughezi își propun să proiecteze în exterior imaginea unei țări interesate în construcția unei Europe unite, în participarea la rezolvarea marilor probleme ale lumii contemporane, la dialogul Nord-Sud și la întărirea relațiilor de cooperare cu alte state, în special cu statele africane de expresie portugheză.

Noul secretar general al P.S.P. este Jorge Sampaio, avocat în vîrstă de 49 de ani, care-i succede lui Vitor Constancio, demisionat la 27 octombrie anul trecut. Jorge Sampaio a fost membru fondator al Mișcării Stîngii Revoluționare (MES), apreciată ca fiind situată, din punct de vedere ideologic, la stînga partidului socialist, la care a aderat în 1978, după dizolvarea MES. Născut la Lisabona în 1940, Jorge Sampaio și-a început activitatea politică în 1958, cînd l-a sprijinit pe generalul Humberto Delgado în campania pentru președinția republicii, contra amiralului Americo Tomas. În anii '60, a participat activ la luptele studențești desfășurate la Lisabona, Porto și Coimbra împotriva regimului dictatorial al lui Antonio De Oliveira Salazar. Totodată, ca avocat, a apărat cauzele a numeroși deținuți politici ai regimului salazarist, a participat la activitățile opoziției democratice și a colaborat la diverse reviste politice.

Jorge Sampaio este cel de al treilea secretar general al P.S.P. de la fondarea acestuia, în 1974. Pînă în urmă cu doi ani și jumătate, cînd a demisionat pentru a-și prezenta candidatura la președinția republicii, în această funcție s-a aflat Mario Soares, fondatorul partidului. Succesor al lui Soares a fost ales, în cadrul unui congres extraordinar, economistul Vitor Constancio, care a demisionat în octombrie anul trecut, deoarece — declara el atunci — nu dorea „să fie tratat ca un lider de tranziție", în cadrul unui partid care — a considerat Constancio — nu i-a acordat un sprijin deplin în acțiunile sale.

În prima sa alocuțiune, rostită la încheierea lucrărilor congresuale, noul secretar general al Partidului Socialist Portughez a atras atenția guvernului social-democrat că se poate aștepta la o grevă generală organizată de cele două mari centrale sindicale portugheze — U.G.T. (de tendință socialistă) și Intersindicala (de tendință comunistă). Centralele respective au anunțat posibilitatea convocării, în luna februarie, a grevei generale, pentru a determina guvernul să restabilească puterea de cumpărare a oamenilor muncii și a renunța la o serie de prevederi din legislația muncii, care permit concedieri arbitrare. „Muncitorii portughezi — a declarat Jorge Sampaio — pot conta pe partidul socialist, în acest moment și în toate împrejurările".

În ciuda criticilor aduse guvernului condus de Anibal Cavaco Silva, partidul socialist — a subliniat noul său lider — „va îndeplini întocmai" acordurile încheiate cu social-democrații privind revizuirea Constituției, care necesită votul a două treimi din deputații Adunării Republicii. Marile obiective ale P. S. Portughez vor fi, în continuare, — a arătat Jorge Sampaio — „inițiativa și solidaritatea, modernizarea și dezvoltarea, acțiunile individuale și colective".

R. D.

Partidul Comunist din Olanda la șapte decenii de existență *)

— Dintr-un articol de P. J. Iseboud.
președintele C.C. al P.C. din Olanda

Componentă a mișcării muncitorești olandeze, Partidul Comunist din Olanda și-a pus amprenta pe viața socială a țării, amprentă ce nu poate fi ignorată. El s-a dovedit a fi exponentul valorilor umaniste.

În cei 70 de ani de la fondarea sa, P.C. din Olanda a trebuit să acționeze în condiții de permanentă schimbare. În prima perioadă, după 1918, el a acționat în vederea înfăptuirii unor prefaceri sociale și democratice profunde. Aceste schimbări au fost posibile și pentru că marea burghezie olandeză, sub presiunea influenței revoluțiilor din Rusia și Germania, ca și din teamă de mișcarea revoluționară a poporului, a fost nevoită să facă concesii.

Perioada de după cel de-al doilea război mondial a fost folosită de marele capital olandez mai ales pentru a-și extinde puterea. Oamenii muncii au obținut o anumită îmbunătățire în domeniul legislației sociale, dar nu s-au produs schimbări democratice fundamentale care să restrîngă puterea monopolurilor. Marile întreprinderi au reușit să „treacă granița" Olandei și să se transforme în corporații transnaționale.

Mutațiile tehnico-științifice radicale din lume, însoțite de creșterea rapidă și înnoirea forțelor de producție, ridică în fața comuniștilor sarcini importante, care adesea nu sînt suficient studiate. Forța distrugătoare pe care o reprezintă arma nucleară continuă să fie uriașă și după încheierea Tratatului pentru lichidarea rachetelor cu rază medie și mai scurtă de acțiune. Pericolul legat de recurgerea la arma nucleară a devenit și mai iminent. Noua gîndire, în centrul căreia se află apărarea vieții pe Pămînt, definește calea spre reducerea hotărîtă a cursei înarmărilor nucleare.

P.C. din Olanda apreciază că, datorită dezvoltării actuale a forțelor de producție, lupta de clasă a căpătat noi dimensiuni. În sens larg, este vorba de preluarea controlului asupra forțelor de producție, dezvoltării și utilizării lor. Pentru această luptă este nevoie de colaborare strînsă între diferitele pături ale clasei muncitoare, între muncitori, între aparatul ingineresc și tehnic, pe de o parte, și funcționarii administrativi, pe de altă parte, între diverse curente din mișcarea muncitorească, ținînd seama de faptul că noile contingente de muncitori provin din păturile societății care împărtășesc o altă ideologie.

La Congresul P.C. din Olanda, care a avut loc în anul 1986, și la plenara C.C. de la începutul anului 1987 au fost definite principalele sarcini ale partidului. Pentru comuniștii olandezi, o prioritate absolută o are lupta pentru pace, dezarmare, democrație, ca și pentru unirea maselor largi din sfera social-economică. Aici, o direcție centrală o constituie lupta pentru menținerea nivelului de trai, pentru dobîndirea de către oamenii muncii a dreptului de control în problemele schimbărilor economice și tehnologice. Este perfect clar că aici este vorba și de cerința de a influența evoluția evenimentelor. Lupta pentru atingerea acestor obiective nu se poate duce fără solidaritate internațională și colaborare. Solidaritatea contribuie la dezvoltarea drepturilor sociale și democratice și la recunoașterea particularităților culturale și regionale, respectarea independenței și dreptului la autodeterminare ale țărilor și popoarelor.

P.C. din Olanda și-a marcat cei 70 de ani de existență făcînd bilanțul perioadei dificile pe care a străbătut-o. La Conferința sa națională din martie 1988 s-a subliniat că un partid puternic trebuie să acționeze în strînsă colaborare cu alte forțe.

* Articolul a apărut în ziarul sovietic „Pravda".

WASHINGTON

Instalarea noului preşedinte la Casa Albă

„Inauguration Day" este ziua intrării în funcţie a preşedintelui Statelor Unite ale Americii, cu ceremonia depunerii jurămîntului (desfăşurată pe colina Capitoliului, în faţa tuturor membrilor Congresului şi a unei mulţimi de spectatori) şi un discurs în care, de regulă, noul şef al Executivului indică, în cîteva pasaje, ce anume doreşte să facă în mandatul său. Prima ceremonie de acest fel s-a desfăşurat exact în urmă cu 200 de ani, prin depunerea jurămîntului de către primul preşedinte, George Washington. Data de 20 ianuarie, pentru desfăşurarea acestui act, a fost fixată în 1937 — anterior avea loc în martie. Conform tradiţiei, George Bush a depus jurămîntul şi a devenit al 41-lea preşedinte al Statelor Unite, la 20 ianuarie a.c.

Fiecare preşedinte american, chiar dacă n-a îndeplinit această funcţie decît un singur mandat, a încercat, pe de o parte, să rămînă în conştiinţa concetăţenilor săi printr-o formulă (sau mai multe), cît se poate de lapidară, reprezentativă pentru respectiva guvernare, şi, pe de altă parte, să guverneze deasupra partidelor, să fie un „preşedinte al tuturor americanilor". De regulă, cu toate apelurile la parteneriism, în această a doua direcţie s-au înregistrat eşecuri. În prima, însă, aproape toţi preşedinţii ultimelor decenii, chiar dacă nu şi-au detaliat, în discursul inaugural, intenţiile şi programul de guvernare, au pronunţat cel puţin o frază sau o expresie care să devină caracteristice, un fel de emblemă a mandatului lor; uneori, aceasta a caracterizat într-adevăr mandatul, alteori a fost uitată, după mai mult sau mai puţin timp, în confruntarea cu realitatea.

George Bush, al 41-lea preşedinte american, s-a conformat acestei tradiţii. În discursul, de aproximativ 20 de minute, rostit pe colina Capitoliului, noul şef al Executivului a vorbit, în mai multe rînduri, despre un „nou activism" şi despre o „nouă angajare" care vor caracteriza conducerea sa. Fără să intre în detalii şi neocupîndu-se, concret, de programele avute în vedere, George Bush a afirmat că îşi începe preşedinţia într-un „moment bogat în promisiuni", în contextul unei „anume destinderi" pe plan internaţional, confruntarea între sisteme sociale diferite nemaiocupînd, în viziunea sa, locul prioritar. Comentînd aceste aprecieri, unii analişti au vorbit despre o renunţare la ceea ce a fost numit „cruciadele ideologizante" din prima parte a precedentei Administraţii, fapt care ar permite trecerea la înfruntarea numeroaselor probleme concrete, unele dintre ele aşteptîndu-şi de mult timp rezolvarea; „avem multe de făcut", preciza George Bush.

Sînt, într-adevăr, multe probleme cu care naţiunea americană se confruntă şi a căror abordare a fost menţionată de noul preşedinte: „Există oameni fără adăpost, pierduţi şi fără căpătîi; există copii lipsiţi de mijloace, de dragoste şi de o viaţă normală. Există oameni incapabili să se elibereze de sclavia drogurilor, există probleme de sănătate, demoralizarea care domneşte în cartierele sărace. Există, de asemenea, crima care trebuie învinsă, în special crima violentă de pe străzi. Există tinere femei, viitoare mame, incapabile să se ocupe de copiii cărora le vor da naştere, incapabile poate să-i iubească, femei care au nevoie de ajutor." Vechea soluţie, de a recurge la fonduri publice pentru a încerca să se pună capăt acestor probleme, nu este suficientă — şi, oricum, a insistat noul preşedinte, nu intră în viziunea sa. Mai degrabă, „noul activism" poate fi înţeles şi ca un accent mai mare pus pe voluntarism, văzut ca mijloc de abordare a nevoilor sociale. „Vom avea — a spus preşedintele — opţiuni dificile după ce vom fi examinat resursele noastre şi vom fi decis, poate, să le distribuim în mod diferit." Dar — a ţinut să precizeze şeful Executivului — aceasta nu se poate obţine decît printr-un „nou angajament" al Adminstraţiei şi Congresului, printr-o conlucrare a generaţiilor şi printr-o conlucrare a forurilor care „să fie implicate": A existat, a precizat preşedintele, în ultimele două decenii şi jumătate, o neîncredere dăunătoare între Executiv şi Legislativ, dar „vechiul parteneriism trebuie iarăşi reînnoit". Într-un mod surprinzător pentru majoritatea analiştilor politici, George Bush a lansat nu numai un apel către democraţii majoritari în ambele camere ale Congresului, pentru conlucrare în toate problemele mari, şi, mai ales, în ce priveşte reducerea deficitului bugetar, ci a şi numit actualul Congres „opoziţia leală" (exact cum îşi numeşte, prin tradiţie, primul ministru britanic opoziţia din Camera Comunelor). (Această participare bipartită la elaborarea politicii, cu prioritate în domeniul extern, a fost susţinută de George Bush îndată după alegere — printr-o scrisoare adresată unor congresmeni proeminenţi — a fost recomandată în raportul prezentat lui Bush de preşedinţii Ford şi Carter, a fost susţinută de James Baker în discuţiile privind confirmarea sa în funcţia de secretar de stat şi a fost argumentată într-o serie de articole, publicate în ultimul an de senatorii David Boren şi John Danforth, care afirmau că numai prin cooperare se poate obţine un „sens al direcţiei" în politica externă.)

Al 41-lea preşedinte american şi-a început mandatul la 20 ianuarie

În plan extern, reafirmînd teza cunoscută a angajamentului american de a menţine „pacea prin putere", George Bush a precizat doar cîteva aspecte: anume că va contribui la menţinerea puternică a alianţelor şi va continua dialogul cu Uniunea Sovietică. „Menţinîndu-ne alianţele şi prieteniile, vom continua cu Uniunea Sovietică noile relaţii strînse, care sînt compatibile cu securitatea noastră şi pot înregistra progrese", a declarat preşedintele. „Toţi facem parte dintr-un tot organic". Pe lîngă formulele succinte privind „noua angajare", George Bush s-a oprit, în două rînduri, asupra unor idei apreciate, şi ele, imediat de observatori, ca tinzînd să fie caracteristice pentru conducere, în următorii patru ani: trebuie să arătăm „în lucrurile cruciale — unitate, în lucrurile importante — diversitate; în toate lucrurile — generozitate". Aceasta, pentru „a face mai prietenesc chipul naţiunii şi mai înţelegător chipul lumii"; ideea nu este explicată în amănunt şi nici ce anume se înţelege prin ea sau cum vede noul preşedinte transpunerea ei concretă în practică. Unii comentatori înclinau să creadă că, şi aici, ar putea fi vorba de „noul activism" la care s-a referit preşedintele.

Cu actul depunerii jurămîntului ca preşedinte de către George Bush, se aşteaptă să se pună capăt — sînt de părere mulţi comentatori — unei perioade mai conservatoare. Totuşi, Administraţia care şi-a început activitatea săptămîna trecută se consideră a fi continuatoarea precedentei, şi, pînă la un punct, se asigură, în mod evident, un grad de continuitate. Dar, în paralel, revenirea la republicanismul tradiţional, aflat mai la centru, s-a remarcat încă în formarea echipei, personalităţile politice apreciate ca pragmatice dominînd guvernul. Preşedintele însuşi se declară cu mult mai interesat de detaliile guvernării decît predecesorul său. Iar apelul la conlucrare şi la sprijin din partea democraţilor din Congres este explicabil şi prin această revenire la tradiţie, concomitent cu înţelegerea aspectului crucial că marile probleme — şi îndeosebi reducerea deficitului bugetar, considerată prima prioritate — nu pot fi nici abordate lucid şi nici soluţionate fără participarea ambelor mari partide ale ţării. În plus, odată cu această nouă Administraţie, „establishmentul" politic de la Washington îşi recapătă, în mare măsură, prerogativele, George Bush fiind primul preşedinte ales din ultimele două decenii care n-a candidat de pe poziţii potrivnice acestei elite politice federale. Aparţinîndu-i (deoarece a deţinut cele mai diverse funcţii de-a lungul anilor) şi înţelegîndu-i foarte bine mecanismele de funcţionare, George Bush ar putea obţine, tocmai de aceea, cîştig într-una sau alta din campaniile în care se va angaja.

Dar cum se vor traduce în practică toate acestea se va vedea în curînd, îndeosebi în ce priveşte bugetul, în general, şi alocaţiile destinate Pentagonului, în special. (De pildă, deşi preşedintele a susţinut că îşi începe mandatul într-o perioadă mai puţin marcată de înfruntări pe plan internaţional, consilierul său pentru securitatea naţională, Brent Scowcroft, declară că „războiul rece încă nu s-a încheiat", ceea ce sugerează şi menţinerea multora din vechile teze ale Administraţiilor americane.) De regulă, unui nou preşedinte i se acordă o aşa-numită „lună de miere", perioadă în care Congresul se opune mai puţin, permiţîndu-i celui instalat la Casa Albă să-şi demareze programul. În cazul în care şi lui George Bush i se va acorda un astfel de răgaz, propunerile sale pentru reducerea deficitului ar urma să fie făcute în acest interval.

Stelian Ţurlea

În perspectiva formării noului guvern federal

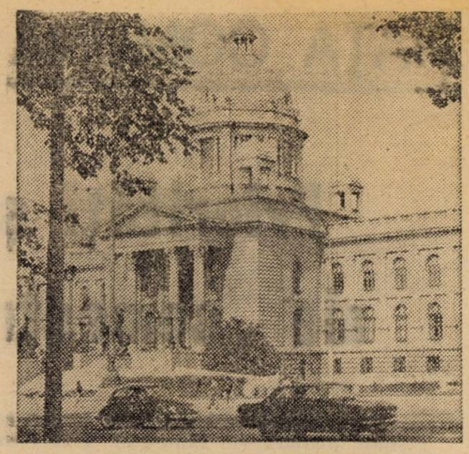

Belgrad. Sediul Adunării R.S.F.I.

Săptămîna trecută, Prezidiul R.S.F. Iugoslavia l-a propus pe Ante Markovici, membru al C.C. al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, candidat la funcția de președinte al Consiliului Executiv Federal. Prin aceasta, remarcă observatorii, procesul instituțional de formare a unui nou guvern federal a intrat pe făgașul fazei finale, candidatului la funcția de premier solicitîndu-i-se să treacă „cu promptitudine" la desemnarea componenților cabinetului.

Alcătuirea unui nou guvern federal a intrat pe ordinea de zi a activității politice în Iugoslavia după demisia colectivă — fapt fără precedent în istoria postbelică a țării, după cum nota agenția „Taniug" — a cabinetului condus de Branko Mikulici. La 30 decembrie trecut, acesta îl informa pe președintele Adunării R.S.F.I., Dușan Popovski, de hotărîrea unanimă a guvernului său. Potrivit postului de radio Belgrad, demisia intervenea în urma blocării, în Consiliul Federal al Adunării R.S.F.I., a proiectului de buget pe 1989 și a unor măsuri vizînd reforma economică, promovate de guvernul Mikulici. Este vorba, însă, așa după cum subliniau comentarii ale ziariștilor iugoslavi, despre „motivația nemijlocită" a demisiei, cauzele reale fiind mai profunde, legate, în primul rînd, de nereușita eforturilor de frînare a deteriorării situației economice și de ieșire din criză, repercusiunile manifestîndu-se tot mai accentuat în direcția scăderii nivelului de trai al maselor muncitoare. Se știe că rata inflației reprezintă un indice al stării de sănătate a economiei. La intrarea în funcție a guvernului Mikulici, această rată era, oricum, extrem de ridicată — 86 la sută, dar promisiunile erau de reducere a ei la jumătate. Însă, chiar după primul an de activitate a cabinetului menționat, rata inflației s-a dublat. În 1988, guvernul Mikulici a propus, din nou, măsuri de controlare a acesteia, pentru a nu depăși, în nici un caz, 95 de procente. Dar, în pragul lui 1989, inflația a atins nivelul record de 260 la sută. Au existat, firește, numeroase dificultăți de elaborare, de către guvernul Mikulici, a programului de reformă economică, în condițiile în care amendamentele la Constituția R.S.F.I. nu fuseseră încă adoptate, iar interesele republicilor și provinciilor se manifestau, adesea, contradictoriu și, nu de puține ori, în detrimentul intereselor federației. Dar, remarcă observatori iugoslavi, chiar și după amendarea legii fundamentale a țării, proiectele de măsuri economice preconizate pentru acest an au lăsat impresia că guvernul Mikulici operează cu „jumătăți de măsură", însănătoșirea situației reclamînd o angajare decisă. De altfel, în cadrul ședinței sale din 30 decembrie, pe marginea demisiei colective a guvernului, Prezidiul R.S.F. Iugoslavia sublinia că, în alegerea noului premier federal iugoslav și a membrilor unui nou guvern federal, criteriul de bază „îl va constitui angajamentul ferm față de reforma economică".

Acum, numele candidatului pentru postul de președinte al noului Consiliu Executiv Federal este cunoscut : Ante Markovici. Prezidiul R.S.F.I. a optat, avînd în față două candidaturi — Borisav Iovici și Ante Markovici, propuse de Prezidiul Conferinței Federale a Uniunii Socialiste a Poporului Muncitor din Iugoslavia, dintr-o listă de opt persoane. Urmează ca Adunarea Federală a R.S.F.I. să confirme propunerea Prezidiului R.S.F.I. Dacă Adunarea R.S.F. Iugoslavia va accepta propunerea Prezidiului R.S.F.I. ca mandantul pentru formarea noului Consiliu Executiv Federal să fie încredințat lui Ante Markovici (64 de ani, croat), scrie ziarul „Viesnik", pentru prima oară în istoria ei mai recentă Iugoslavia va avea un președinte de guvern a cărui formație profesională este profund ancorată în economie (de profesie inginer în electrotehnică, a condus, timp de 25 de ani, una din cele mai mari întreprinderi iugoslave — „Rade Končar", din Zagreb). Cotidianul atrage, totodată, atenția că, în aprecierea candidaturii lui Ante Markovici la funcția de președinte al guvernului federal, trebuie să se țină seama de unele circumstanțe : el preia această funcție în condiții economice și politice dintre cele mai grave în țară și va avea cel mai scurt mandat (numai 15 luni pînă la noile alegeri). „Realitatea este că, orice ar face Ante Markovici în perioada mandatului său, el nu va culege decît ceea ce a semănat predecesorul lui, Branko Mikulici, iar efectele eventualului mandat al lui Markovici vor fi vizibile abia peste un an sau doi", arată „Viesnik".

Ante Markovici urmează să propună doi vicepreședinți ai guvernului său, opt secretari federali, șase președinți ai comitetelor federale și 12 membri ai așa-numitului organ paritar, respectiv miniștri fără portofoliu. Toți aceștia vor forma noul Consiliu Executiv Federal.

În cadrul discuțiilor de pînă acum, în legătură cu formarea noului guvern, s-a subliniat că președintele Consiliului Executiv Federal trebuie să aibă deplină libertate în alegerea cabinetului. Totuși, remarcă agenția „Taniug", cînd va fi vorba de desemnarea secretarilor federali pentru apărare națională, pentru interne și afacerile externe, Prezidiul R.S.F.I. își va spune cuvîntul, avînd în vedere că are răspunderi și sarcini constituționale speciale în cele trei domenii. În alegerea membrilor Consiliului Executiv Federal, menționează agenția citată, se va ține seama de reprezentarea, pe baza egalității în drepturi, a republicilor și de reprezentarea corespunzătoare a celor două provincii autonome.

Vasile Crișu

În această săptămînă...

Cutremur de pămînt în Tadjikistan

Luni, la ora 2,02 (ora Moscovei), pe teritoriul Republicii Tadjikistan, din Asia centrală sovietică, s-a produs un puternic cutremur, transmite agenția TASS. Potrivit datelor stației seismice din Dușanbe, epicentrul seismului s-a aflat la 50 kilometri sud-vest de capitala republicii, în chișlacul Șaror, din raionul Ghissar. Intensitatea cutremurului a atins 7 grade pe scara de 12 grade. Forța distructivă a șocului subteran a fost agravată de două puternice alunecări de teren care au afectat localitățile Șaror, Kulipoen și Okulibolo. O treime din chișlacul Șaror a fost îngropată sub un strat de pămînt înalt de 15 metri, sute de locuitori pierzîndu-și viața. În chișlacul Okulibolo, stratul de pămînt a acoperit peste 70 de persoane. S-au înregistrat victime și în alte puncte populate din raion. Totodată, agenția TASS anunță că marți, orele 5,30 (ora Moscovei), a fost înregistrat, în R.S.S. Armeană, un nou cutremur de pămînt, cu intensitatea de 6 grade (pe scara de 12 grade), avînd epicentrul la nord-vest de Kirovakan. Într-un interviu acordat corespondentului TASS, directorul Institutului de cercetări geologice din Armenia a spus : „Seismul n-a fost pentru noi o surpriză ; l-am prevăzut din timp și am luat măsurile necesare pentru a evita efectele lui".

PIAŢA COMUNĂ

Priorităţi şi obiective ale „semestrului spaniol"

Parlamentul vest-european (organ consultativ al Pieţei comune) s-a reunit în sesiune plenară (16 ianuarie). Trei elemente noi marchează dezbaterile : prezentarea Comisiei vest-europene într-o nouă componenţă pentru următorii patru ani ; expunerea de către Spania a obiectivelor şi priorităţilor în calitate de preşedinte al organelor comunitare în primul semestru al acestui an ; pregătirile pentru desfăşurarea — a treia oară — a alegerilor în vederea reînnoirii compoziţiei Parlamentului de la Strasbourg.

Dezbateri aprinse în jurul ideii „Europei tehnologice, economice şi monetare a anului 1992", bazată pe o piaţă unică, domină, în prezent, peisajul comunitar. Se pare că trecerea de la idee la realitate este un proces stimulat de interese comerciale interne şi competitive externe. Evoluţiile sînt noi şi orice evaluare a lor reclamă un dram de precauţie. Înşişi promotorii îşi dozează, cu atenţie, angajamentele şi sancţionează, implacabil, orice iniţiativă care ar ştirbi din prerogativele suveranităţii naţionale a propriului stat. Ultimele luni par a confirma, însă, drept posibilă găsirea unor consensuri în vederea demarării pieţei unice, la început, la scară modestă, pînă a putea fi înregistraţi paşi ceva mai semnificativi. Ideea pare, totuşi, a se fi „copt" după 34 de ani de la lansarea ei de către Jean Monet, a cărui urnă cu cenuşă francezii au şi transferat-o, în mod simbolic, în luna noiembrie a anului trecut, la Panthéon, în cadrul unei ceremonii solemne, marcînd 100 de ani de la naşterea sa. „Numai Europa (occidentală) tehnologică, economică şi monetară va avea potenţialul corespunzător pentru a rivaliza cu Japonia şi Statele Unite — declara, la Strasbourg, reprezentantul francez. Numai Europa politică va fi capabilă să facă faţă puterilor care domină lumea. Europa trebuie să contribuie la corectarea dezechilibrului crescînd între ţările bogate şi ţările sărace". Declaraţii patetice de acest gen sînt des auzite pentru că obiectivele sînt atrăgătoare, dar pe calea care rămîne de străbătut pînă la ele — o rută cu multe derute — se ridică numeroase obstacole. De pildă, în „semestrul spaniol".

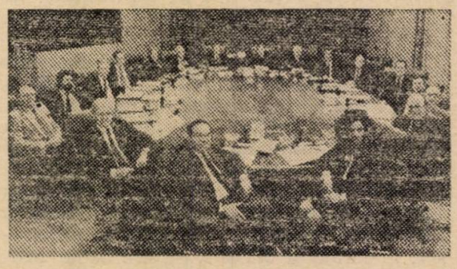

Imaginea noastră nu prezintă Parlamentul de la Strasbourg, ci Comisia Executivă a Pieţei comune în noua ei compoziţie, reunită, pentru prima dată, la 6 ianuarie, la Bruxelles

Vorbind, la 17 ianuarie, în Parlamentul vest-european, ministrul spaniol de externe, Francisco Fernández Ordoñez, expunea cu multă încredere, ca de altfel toţi predecesorii săi care nu gustaseră din scepticismul deziluziilor finale, obiectivele şi priorităţile preşedinţiei spaniole în primul semestru care i-a fost încredinţat de la aderarea sa oficială : accelerarea ritmului „marşului" spre realizarea, în 1992, a pieţei unice vest-europene, soluţionarea unor dosare, ca „armonizarea fiscală" şi „spaţiul social" vest-european, aşezarea bazelor uniunii monetare şi impulsionarea cooperării politice a „celor 12", în special în problemele Orientului Mijlociu şi Americii Latine. Obiective şi priorităţi uriaşe pentru cîteva luni.

Deşi piaţa unică comunitară este departe de a fi realizată, totuşi, anul 1989 este considerat de experţi drept hotărîtor. De aceea, probabil, am şi asistat, pentru prima dată în istoria „semestrelor" comunitare, la consultări multiple între Spania şi Franţa, care va asigura conducerea activităţilor în cea de-a doua parte a anului. Este vorba, în primul rînd, de prestigiu. Spania şi Franţa nu vor să obţină mai puţin decît ceea ce a putut smulge preşedinţia vest-germană, consumată la începutul anului trecut. Cu acel prilej, diplomaţia vest-germană a desfăşurat un carusel de întîlniri la nivel înalt, ministerial, de experţi şi tehnicieni, care a sfîrşit prin a exaspera capitalele vest-europene, încît, în cele din urmă, s-a ajuns la un Consiliu extraordinar (februarie 1988) şi la unele hotărîri : reforma politicii financiare şi agrare, îngheţarea la nivelul anilor trecuţi a subvenţiilor agrare, degajarea unor fonduri pentru ţările mai dezavantajate (ceea ce s-a considerat, la vremea aceea, a fi, pe ansamblu, încheierea crizei financiare), liberalizarea circulaţiei de capital, a traficului rutier de mărfuri şi recunoaşterea reciprocă a diplomelor. (Mai multe ţări, printre care Marea Britanie, s-au opus liberei circulaţii a persoanelor). Principalii parteneri comerciali şi concurenţi — S.U.A. şi Japonia — au interpretat hotărîrile ca o dovadă certă a transformării Europei „celor 12" într-o „fortăreaţă", mai mult în sens comercial decît politic, fiecare gîndindu-se la diminuarea şanselor produselor sale de a intra pe o piaţă supusă noilor reglementări. „Cei 12" au dat asigurări că nu se doresc a fi o „fortăreaţă", ceea ce nu a liniştit spiritele.

Spania şi Franţa încearcă, acum, (eforturile lor concertate sînt vizibile) să împingă mai departe comunitatea spre „obiectivul 1992". Aşa cum afirma Ordoñez în faţa parlamentarilor vest-europeni, ar fi vorba despre accelerarea „marşului" spre acel obiectiv prin realizarea „armonizării fiscale", „spaţiului social", a bazelor uniunii monetare şi a cooperării politice. Dintre toate acestea, asupra cooperării politice a „celor 12", mai ales în problemele Orientului Mijlociu şi ale Americii Latine, pare să se fi conturat un consens major : agenda internaţională înregistrează, constant, consultări şi vizite, de genul celei întreprinse de Ordoñez în Israel, cu o zi înainte de a descinde la Strasbourg, în urma căreia a declarat că „s-a stabilit un mecanism de coordonare între C.E.E. şi guvernul israelian, care doreşte iniţierea de negocieri în vederea instaurării păcii în Orientul Mijlociu". Ordoñez — care s-a întîlnit în Israel şi cu reprezentanţi ai palestinienilor din teritoriile ocupate — a arătat că Piaţa comună nu şi-a propus niciodată să joace un rol de mediator în criza din regiune, că încearcă doar să impulsioneze procesul de pacificare.

Dacă pe terenul cooperării politice există unele consensuri în problematicile menţionate, în privinţa politicii interne comunitare, situaţia este mult contradictorie. Rămînînd în domeniul cooperării politice, trebuie menţionate temerile premierului britanic faţă de „coşmarul unui guvern vest-european" şi de aşa-zisele „state unite ale Europei" (occidentale) — idei de neconceput atît în opinia sa, cît şi a altor şefi de guverne şi partide vest-europene.

Dezacorduri majore suscită planurile vizînd înfiinţarea unei „bănci centrale vest-europene", desfiinţarea completă a controlului de graniţă, armonizarea impozitelor pe consum, realizarea unei uniuni economice şi monetar-valutare. Fiecare aspect comportă grave ştirbiri aduse suveranităţii naţionale. Preşedintele guvernului spaniol, Felipe González, opina, cu realism, într-un

---

R. D. Germană. Măsuri de reducere în domeniul militar

În toastul rostit la dineul oferit în onoarea lui Ingvar Carlsson, prim-ministru al Suediei, Erich Honecker, secretar general al C.C. al P.S.U.G., preşedintele Consiliului de Stat al R.D.G., a anunţat — după cum transmite agenţia ADN — că efectivele Armatei Populare Naţionale a R.D. Germane vor fi reduse unilateral, pînă la sfîrşitul anului viitor, cu 10 000 de militari, independent de negocierile în curs. Totodată, vor fi reduse cu 10 la sută cheltuielile pentru apărare ale R.D.G. Măsurile anunţate includ desfiinţarea a 6 regimente de tancuri, eliminarea a 600 de tancuri, desfiinţarea unei escadrile de aviaţie şi scoaterea din uz a 50 de avioane de luptă. Toate aceste măsuri, a relevat Erich Honecker, trebuie să se încheie pînă în 1990. Au fost furnizate, arată în continuare agenţia citată, amănunte în legătură cu retragerea din R.D.G. a unor efective din cadrul forţelor militare sovietice. Astfel, chiar în anul curent vor fi retrase diviziile a 25-a şi a 32-a de tancuri, două regimente autonome de tancuri pentru instruire şi 8 batalioane autonome, iar în anul 1990 vor fi retrase diviziile a 7-a şi a 12-a de tancuri şi o brigadă aeriană, trei regimente de instruire, între care unul de tancuri, şi trei batalioane autonome.

discurs radiotelevizat de la începutul anului : construcția vest-europeană nu este numai o problemă de piață, ci se referă și la aspecte instituționale. Și tocmai o serie de refuzuri pun în lumină spulberarea „aspectelor instituționale" ale proiectului C.E.E. din 1992, atunci cînd acestea aduc atingeri prerogativelor naționale. De pildă, premierul britanic, Margaret Thatcher, a refuzat să desființeze controalele de frontieră, pe care le consideră necesare pentru combaterea terorismului și a contrabandei cu droguri. Un alt exemplu edificator : președintele F. Mitterrand a refuzat acordul, realizat în iunie 1988, cu privire la desființarea controalelor asupra capitalurilor pînă în 1992, atît timp cît ceilalți comunitari nu convin asupra unui sistem de taxe comun pentru plățile dobînzilor și dividendelor — așa-numita „armonizare fiscală". (Marea Britanie și Luxemburgul se opun poziției franceze, ceea ce ar putea declanșa — susțin observatorii — o dispută la următoarea reuniune la nivel înalt de la Madrid, din luna iunie).

Prezentarea obiectivelor și priorităților spaniole în Parlamentul de la Strasbourg a readus în actualitate semne de întrebare în legătură cu elementele centrale ale proiectului Pieței comune din 1992. Numeroși deputați au apreciat că președinția spaniolă ar trebui să se concentreze asupra acelor probleme în legătură cu care există deja un larg consens, adică să nu se discute despre „armonizare fiscală" și „integrare monetară"...

O altă dimensiune-cheie a planurilor comunitare de viitor — prezentă pe agenda spaniolă — o reprezintă cea socială. Președinția greacă din iunie-decembrie 1988 nu a elucidat datele problemei, dorind, probabil, să evite confruntările pe un teren potențial conflictual. După cum se știe, în Europa occidentală, șomajul se menține, de cinci ani, la peste 10 la sută, din cauza creșterii economice lente, a investițiilor scăzute și a închiderii de uzine în industrii de bază, cum este siderurgia. Mulți economiști afirmă că este puțin probabil ca această cifră să scadă, dacă Europa occidentală nu va reuși să sporească ritmul de creștere la 4 la sută sau chiar mai mult, ceea ce nu va fi ușor (ritmul de dezvoltare a fost, anul trecut, de 3,5 la sută). Și chiar în acel caz, șomajul ar putea scădea cu numai un sfert de procent, așa încît, în acest ritm, va fi nevoie de 15 ani pentru a reduce șomajul la un nivel apreciat ca satisfăcător. Construcția „spațiului social" vest-european, se tem sindicatele, ar putea antrena o reducere a ajutoarelor sociale. Sindicatele nu împărtășesc optimismul noii Comisii Executive de la Bruxelles în privința nivelului utilizării forței de muncă. În studii date publicității la Bruxelles de Institutul Sindical (vest)-European — I.S.E. și de Institutul de Cercetări al Confederației (vest)-Europene a Sindicatelor — C.E.S. se subliniază că raportul elaborat de autoritățile comunitare cu privire la șomaj (circa 16 milioane) și utilizarea forței de muncă în C.E.E., în perioada viitoare, conține numeroase lacune. Sindicatele din țările vest-europene reclamă, ca o necesitate stringentă, soluționarea gravei probleme a șomajului și, implicit, aceea a drepturilor oamenilor muncii.

Doina Topor

OSLO

Bugetul în anul alegerilor

În prima jumătate a acestei luni, guvernul norvegian a prezentat în Storting (parlamentul țării) varianta definitivă a bugetului pentru anul 1989. De implementarea acestui buget va depinde, în mare măsură, și rezultatul alegerilor generale care vor avea loc peste cîteva luni.

Documentul prezentat în Storting a fost elaborat ținîndu-se seama de prețurile mai mici la petrol și de scăderea cursului dolarului. Trebuie, de altfel, menționat că evoluția economiei norvegiene se află într-o strînsă dependență față de fluctuațiile prețului petrolului. Norvegia acoperă, prin exporturile sale, 25 la sută din necesarul de petrol al Europei occidentale și 16 la sută din cel de gaz. Începînd cu anii '70, cînd, în Marea Nordului, s-au descoperit uriașe zăcăminte de țiței și gaze, Norvegia și-a bazat, în mod prioritar, dezvoltarea economică pe exploatarea acestor zăcăminte. „Saga petrolului" norvegian, care „putea plăti totul", s-a încheiat, însă, în 1986 cînd prețul unui baril de petrol a coborît sub nouă dolari. Atunci, atît economia cît și societatea norvegiană au fost confruntate cu o realitate pe care puțini o putuseră anticipa, la începuturile „boom"-ului petrolier.

Guvernul a fost nevoit să adopte o serie de măsuri vizînd reducerea consumului intern și a importurilor, limitarea creșterii salariilor, precum și alte inițiative economice restrictive, care nu s-au bucurat întotdeauna de popularitate în rîndurile electoratului norvegian.

Rambursarea împrumuturilor masive, făcute pentru punerea în operație a instalațiilor din Marea Nordului, a început să fie resimțită de economia norvegiană, apărînd fenomene nedorite, ca șomajul și inflația. Măsurile de austeritate luate de guvern nu au reușit să ducă la o redresare spectaculoasă a economiei, Norvegia fiind confruntată, și în prezent, cu probleme complexe. Pentru acest an, prognozele indică, totuși, o posibilă reducere a deficitului balanței de plăți, de la 17,5 miliarde coroane în 1988, la 11,1 miliarde, aceasta în condițiile menținerii economiei pe un curs stabil. Rata șomajului va înregistra trei la sută, iar cea a inflației — aproximativ șase la sută, în contextul în care guvernul nu dorește o creștere a salariilor mai mare de cinci la sută.

Conform noului buget, Norvegia va continua să pună accentul pe dezvoltarea industriilor extractive, mărind producția cu 14 la sută. Produsul național brut (excluzînd țițeiul) va scădea cu 0,2 la sută, iar consumul intern se va reduce cu unu la sută. După cum apreciază publicația norvegiană „Norinform", bugetul propus de guvern „nu va influența prea mult situația norvegianului mediu". Austeritatea economică va continua, dar nu va fi atît de accentuată ca în ultimii doi ani. Domeniile de expansiune ale bugetului vizează mediul înconjurător, locuințele, sănătatea și programele sociale. Guvernul speră ca, datorită măsurilor luate, să poată ameliora balanța de plăți a Norvegiei și să contracareze efectele creșterii ratei șomajului.

Chiar în faza de proiect, bugetul a avut numeroși partizani, dar, în același timp, și critici. În general, s-a considerat că propunerile guvernului sînt adecvate liniei generale de consolidare economică. Partidul Progresului — formațiune politică de dreapta — a fost cel mai virulent în criticile sale, calificînd bugetul drept „pesimist și cenușiu". Partidul socialist estima că bugetul va provoca o creștere a ratei șomajului, opinie care nu a fost, însă, împărtășită de președintele Confederației sindicatelor muncitorești, care a declarat că „bugetul continuă eforturile pentru a se ajunge la o economie echilibrată". Referitor la șomaj, un studiu efectuat de băncile norvegiene arăta că „dezvoltarea economică a țării este condiționată de o creștere de numai patru la sută a salariilor, bazată, parțial, pe o rată mărită a șomajului". Comentînd, însă, aprecierile studiului, Gunar Berge, ministrul de finanțe, a declarat că și o rată a șomajului de trei la sută este „incompatibilă" și va determina guvernul să ia contramăsuri serioase.

Această diversitate de opinii sintetizează, oarecum, și atitudinea diverselor formațiuni politice norvegiene față de politica guvernului condus de premierul Gro Harlem Brundtland.

Deocamdată, în acest an al alegerilor, pe scena politică norvegiană nu se profilează nici o alianță a forțelor din opoziție, ca o alternativă ce ar putea obține o majoritate parlamentară substanțială.

O analiză a raportului de forțe politice norvegiene relevă faptul că Partidul Progresului — o formațiune care, în trecut, recrutase mulți adepți — a înregistrat o reducere drastică a numărului de simpatizanți. Conform datelor unui sondaj de opinie efectuat de cotidianul norvegian „Dagbladet", procentele indică o diminuare cu 50 la sută a celor care, inițial, au aderat la acest partid.

Schițarea unui posibil rezultat electoral rămîne, încă, destul de dificilă. „Nimeni nu poate face, pentru moment, o prognoză privind rezultatul alegerilor. Nimeni nu știe cum vor decurge lucrurile în viitor", se comentează în cercurile politice din Oslo.

Cu toate că sondajele de opinie arată că Partidul Muncitoresc întrunește doar 35 la sută din preferințele celor chestionați — față de 45 la sută, cît s-a înregistrat la alegerile din 1985 —, se pare că actuala sa poziție nu va avea de suferit. Partidele din opoziție nu au găsit o temă politică comună, care să fie opusă liniei guvernului Brundtland, deși liderul Partidului Conservator a declarat că intenționează să formeze o coaliție nesocialistă. Deocamdată, există șanse minime pentru realizarea acestei coaliții, din cauza disensiunilor majore cu care se confruntă partidele din opoziție.

În principal, problema aderării Norvegiei la CEE a devenit o sursă permanentă a neînțelegerilor ; în timp ce conservatorii au decis să adopte o rezoluție pro-CEE, reprezentanții celorlalte două partide de centru — Partidul Creștin-Popular și Partidul de Centru — se opun, cu fermitate, acestei inițiative. În plus, actualul guvern se bucură de sprijinul celor două partide de centru în adoptarea unor măsuri economice, fapt ce îi consolidează poziția și îi asigură majoritatea în Storting, atunci cînd aceste măsuri sînt supuse dezbaterilor.

Se conturează, de asemenea, apariția unei noi formațiuni politice — Partidul Ecologist —, care și-a declarat formal intenția de a participa la alegerile din acest an. Noul partid refuză să se alieze cu celelalte formațiuni politice, iar programul său a fost stabilit de o conducere interimară. Unul din punctele acestui program adoptă o atitudine critică față de politica de apărare a țării, exprimîndu-și dezacordul față de apartenența Norvegiei la NATO. Noul partid, comentează observatorii politici, va fi, însă, handicapat de faptul că și celelalte partide norvegiene au înscris, în agenda lor electorală, teme privind protejarea mediului înconjurător, reducînd, astfel, șansele Partidului Ecologist.

Adrian Dascălu

REALITĂȚI SOCIALE. Imaginea de sus redă șomeri așteptînd la un birou de plasare a forțelor de muncă din Aliquippa, statul Pensylvania (S.U.A.), important centru al industriei siderurgice americane. Fotografia din dreapta a fost făcută la „Fort Washington Armory", din New York, unde sînt găzduiți aproximativ 1 000 de săraci fără adăpost.

Potrivit revistei „Le Nouvel Observateur", care citează un raport al C.E.E., în țările Pieței comune există 44 milioane săraci. Notăm, în context, că în majoritatea țărilor occidentale „iarna" socială este foarte fierbinte. Astfel, în Anglia, deși conform datelor oficiale prezentate la Londra, în luna decembrie, se numărau 2 047 000 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, potrivit unui studiu elaborat la Universitatea de la Glasgow, statisticile oficiale respective nu corespund realității. Studiul afirmă că, în 1988, numărul real al șomerilor ar fi fost de aproximativ 3,5 milioane. Potrivit statisticilor oficiale, în perioada iunie 1986-iunie 1988, numărul șomerilor s-ar fi redus cu 900 000. Studiul amintit apreciază că, în această perioadă, numărul lor s-a redus abia cu 100 000. În R.F.G., după cum scrie cotidianul „Frankfurter Rundschau", șomajul se prezintă ca un adevărat „tablou clinic" al situației economice și sociale. Ziarul publică datele oficiale ale Institutului de cercetări pentru problemele forței de muncă din Nürnberg, care arată că, în 1988, au fost înregistrați 2,24 milioane de șomeri — un adevărat „salt" față de anul 1979, cînd erau aproximativ un milion de persoane în căutare de locuri de muncă. În ultimii 15 ani, arată cotidianul citat, peste 16 milioane de oameni din R.F.G., din cele mai diferite categorii profesionale, au cunoscut, pe perioade anumite, amara experiență a șomajului

1000+1

Perspective

Agravarea problemelor economice și a poverii datoriilor externe ale țărilor latino-americane sporește riscurile de destabilizare a lor și revenirea statelor respective la regimuri militare — se arată într-un raport al „Dialogului interamerican", organism particular, din care fac parte personalități independente din numeroase țări latino-americane și caraibiene, S.U.A. și Canada. „Problemele economice cu care sînt confruntate statele din regiune au slăbit guvernele", care trebuie să facă față, deopotrivă, intensificării activității organizațiilor insurgente și traficului de droguri. Dacă nu vor fi adoptate în timp util măsurile necesare, America Latină ar putea fi condamnată, pentru o îndelungată perioadă de timp, la sărăcie și tulburări politice, se subliniază în documentul citat de agenția „EFE".

Dezbatere

În zilele de 30 ianuarie — 3 februarie, oficialități din 159 de state se vor reuni în Luxemburg spre a pune la punct detaliile Convenției Internaționale privind Transportul Reziduurilor Periculoase, care va fi semnată, apoi, în Elveția. Anunțînd știrea, Mostafa Tolba, directorul executiv al Programului O.N.U. pentru Mediul Înconjurător (UNEP), preciza că, între detaliile care n-au fost finalizate, se află cele privind drepturile țărilor de a exporta și importa asemenea reziduuri, penalizările ce se vor aplica statelor care ascund adevărul în legătură cu substanțele transportate, precum și problemele de jurisdicție referitoare la transportul și depozitarea lor. M. Tolba a declarat că statele Africii se vor întruni în Senegal, la 26 și 27 ianuarie, pentru a adopta o poziție comună în perspectiva negocierilor din Luxemburg.

Îngrijorare

Secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, și-a exprimat „îngrijorarea serioasă" în legătură cu creșterea numărului victimelor în teritoriile palestiniene ocupate, în special în rîndul populației pașnice și al copiilor. El a cerut autorităților israeliene să respecte integral prevederile Convenției de la Geneva cu privire la această problemă. Acest apel a fost lansat în legătură cu o scrisoare adresată lui Perez de Cuellar de misiunea observatorului permanent al Palestinei la O.N.U.

Întrevedere

În cadrul întrevederii dintre ministrul de externe chinez, Qian Qichen, și omologul său cubanez, Isidoro Malmierca, aflat în vizită în China, au fost examinate recentul acord tripartit, semnat la New York, în vederea instaurării păcii în Africa de sud-vest, precum și chestiuni de interes bilateral și probleme internaționale. A fost semnat un protocol interministerial care prevede schimb de informații și consultări periodice în vederea stabilirii unei noi faze a relațiilor prietenești și înțelegerii reciproce — a declarat Isidoro Malmierca. Interlocutorii au exprimat hotărîrea de a se extinde cooperarea bilaterală în domeniile politic, economic, cultural, științific și tehnologic.

Taba

Punctele de vedere divergente dintre autoritățile israeliene și cele egiptene au rămas neschimbate după încheierea primei runde a negocierilor în problema viitorului construcțiilor hoteliere în enclava Taba — s-a aflat din surse apropiate celor două delegații. „Dezbaterile s-au concentrat asupra aspectelor tehnice ale circulației israelienilor prin enclava Taba" — a declarat șeful delegației israeliene la negocieri, R. Merhav, adăugînd că nu s-a ajuns încă la nici un acord. Autoritățile egiptene ar putea să le permită turiștilor israelieni să tranziteze prin enclava Taba, în baza simplei prezentări a pașaportului — s-a subliniat din surse apropiate delegației egiptene. Potrivit unor surse diplomatice israeliene, nu a fost abordată problema suveranității asupra enclavei Taba — atribuită Egiptului la 28 septembrie 1988 de Comisia Internațională de Arbitraj de la Geneva. Ea va fi discutată la următoarea întîlnire dintre delegațiile egipteană și israeliană, programată „în următoarele zile" la Taba — au precizat sursele. În cursul convorbirilor, ce au avut loc la 19 și 20 ianuarie, nu a fost stabilit nici un calendar privind retragerea israelienilor din enclavă — s-a subliniat din surse diplomatice egiptene. Șeful delegației egiptene, El-Arabi, a apreciat, însă, că „discuțiile nu se află în impas". „Am discutat cu sinceritate și sperăm să soluționăm, în cadrul celei de-a doua runde a negocierilor, ceea ce nu am putut rezolva acum", a precizat el.

Datorie

În 1988, datoria externă a Mexicului a atins cifra de 106,742 miliarde de dolari. Este a doua ca mărime după datoria Braziliei, în rîndul statelor în curs de dezvoltare.

Dobînzi

Potrivit ziarului brazilian „O Globo", guvernul de la Brasilia a informat oficial creditorii săi străini că nu-și va putea plăti în viitorul apropiat dobînzile la datoria externă. Măsura este justificată de autorități prin reducerea rezervelor valutare la un nivel la care este pusă în pericol însăși suveranitatea Braziliei.

Demisie

Ministrul de interne al Austriei, Karl Blecha, și-a prezentat demisia din funcție, în urma cercetărilor făcute de o comisie parlamentară în legătură cu un scandal financiar declanșat acum cîteva luni. Karl Blecha a fost învinuit că a împiedicat desfășurarea anchetei asupra acestei afaceri.

Alegere

Reprezentantul permanent al Danemarcei la O.N.U., Kield Mortensen, a fost ales în funcția de președinte al Consiliului Economic și Social al O.N.U. (ECOSOC). Luînd cuvîntul în cadrul primei ședințe din acest an a organizației, el a subliniat că, în fața O.N.U., stau sarcini importante în sfera social-economică, între care îmbunătățirea situației economice și sociale internaționale, creșterea nivelului de trai al populației.

Reuniuni

Miniștrii comerțului din Japonia, S.U.A., Canada și țări membre ale Pieței comune s vor întîlni, probabil, la sfîrșitul lunii aprilie — începutu lunii mai a.c. spre a dezbate probleme ale evoluției comerțului internațional, și, îndeosebi, pe cele referitoare la echilibrarea schimburilor dintre ele. Potrivit unor surse japoneze, în primăvară va avea loc și o conferință ministerială C.E.E. — Japonia. Reamintim că, între Japonia și principalii ei parteneri comerciali occidentali, există serioase dispute legate de existența unui mare excedent comercial japonez.

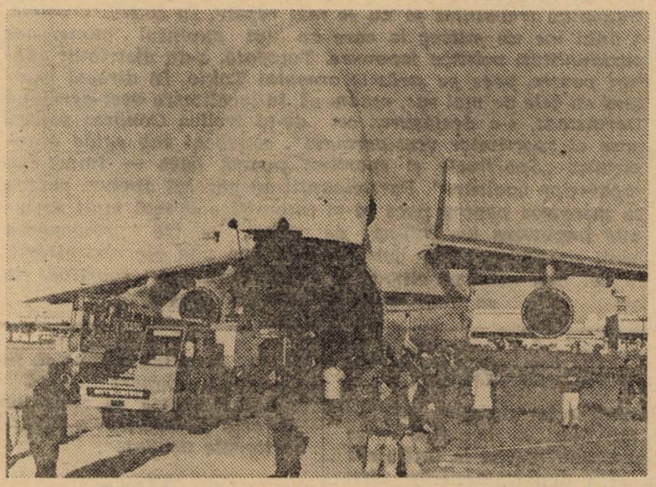

AVION. Pe aeroportul internațional „Narita", din Tokio, a fost surprins pe peliculă impresionantul avion cargo sovietic, de tipul „Antonov-124", pe care se pot încărca buldozere, excavatoare și alte mărfuri

Dată

Ministrul de externe al Indoneziei, Ali Alatas, a informat că a doua întîlnire neoficială privind Kampuchia va avea loc la Jakarta, la 19 februarie a.c. La reuniune urmează să participe liderii părților aflate în conflict în Kampuchia și miniștrii de externe ai țărilor interesate, inclusiv statele membre ale ASEAN.

Campanie

Partidul laburist din Marea Britanie a anunțat începerea „celei mai mari campanii politice de pînă acum" avînd drept scop atragerea de noi membri în rîndurile acestei formațiuni politice. Liderul laburist Neil Kinnock a declarat că speră ca, în doi ani, efectivul partidului să ajungă la două milioane de membri, față de aproximativ 300 000 în prezent.

Oțel

Anul trecut, producția de oțel brut a lumii a fost de 780 milioane tone. În raportul anual al Institutului internațional al Fierului și Oțelului, dat publicității la Bruxelles, se arată că este vorba de o creștere cu șase la sută, față de 1987.

Baze

În contrast vizibil cu cererile opiniei publice și cu tendința actuală de a se ajunge la noi acorduri în domeniul dezarmării, Pentagonul — informează agenția „A.D.N." — va cheltui 17,5 milioane dolari pentru extinderea bazelor militare din Honduras, mai ales a bazelor forțelor aeriene din apropierea frontierei nicaraguane, în anul fiscal 1990, care începe în octombrie, conform bugetului propus de Administrația Reagan. Președintele Hondurasului, José Azcona Hoyo, a declarat, însă, recent, că nu există baze militare americane pe teritoriul țării sale.

Peste un miliard, dintr-un total de 8,6 miliarde dolari destinați pentru proiecte de construcții militare, este alocat unor proiecte din afara Statelor Unite. Bazele Clark și Subic Bay din Filipine vor fi extinse, cu cheltuieli care se ridică la 98,2 milioane dolari, deși nu este încă sigur dacă guvernul filipinez va prelungi contractele, care expiră în 1991. Alți 25,8 milioane dolari au fost alocați pentru proiecte de construcții militare în Oman.

Modernizarea bazei forțelor aeriene Warren (Wyoming, S.U.A.), unde urmează să fie staționate rachetele MX, va costa suma de 111,3 milioane dolari, iar cea a bazei forțelor aeriene Whiteman (Missouri, S.U.A.), locul de amplasare a noilor bombardiere B-2 „Stealth", va costa 100,5 milioane dolari.

Fonduri considerabile vor fi folosite pentru modernizarea unui complex de rachete de pe Insula Kwajalein din Pacific, care dețin un rol important în experimentele din cadrul programului „Inițiativei de Apărare Strategică" (S.D.I.) a Pentagonului.

DROGURI. Polițiști din Lelystad (Olanda) au descoperit 140 kg cocaină, care valorează circa 10,5 milioane dolari pe „piața neagră", destinate, probabil, traficanților din Spania (imaginea de sus). Imaginea de jos arată o aparent banală miniatură, foarte bine executată, în care se ascundeau (doar) trei kilograme de cocaină, descoperite la un hotel din Madrid. De semnalat că, în 1988, în Spania, în timpul celor 20 711 acțiuni antidrog, poliția a arestat 27 920 de persoane, a confiscat 3 440 kg cocaină, 479 kg heroină și 90 953 kg hașiș. Însărcinatul guvernamental al Planului național de luptă împotriva drogurilor, Miguel Solans, a arătat că, în Spania, există aproximativ 80 000 consumatori de heroină și cocaină. Pe de altă parte, potrivit unui raport al Comisiei interamericane a narcoticelor, 19 milioane de americani folosesc, în mod curent, marijuana, peste șase milioane — cocaină, iar alți 500 000 – heroină. Statele Unite sînt cel mai mare consumator de marijuana, cocaină și heroină de pe continentul american, vînzările ilicite de stupefiante ridicîndu-se la 200 de miliarde de dolari anual

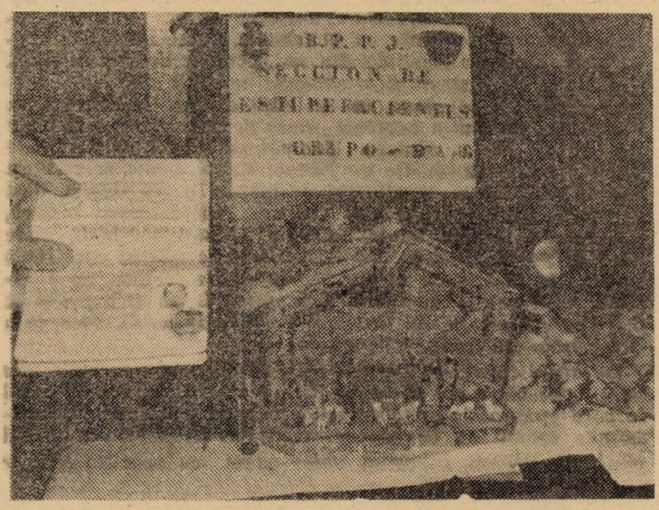

Întîlnire

Președintele Iranului, Ali Khamenei, s-a întîlnit cu președintele ales al Venezuelei, Carlos Andres Perez, aflat în vizită la Teheran, cu care a examinat aspecte ale relațiilor bilaterale și modalități vizînd îmbunătățirea situației în cadrul OPEC. Perez a exprimat speranța că vizita sa în Iran va reprezenta „un bun început" pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale. El a declarat că Venezuela este gata să facă schimburi de informații în domeniul prospecțiunilor petroliere și să extindă cooperarea în probleme internaționale. Totodată, președintele venezuelean a subliniat că petrolul și problemele OPEC trebuie abordate într-o manieră care să servească interesele țărilor din lumea a treia.

1000+1

APARAT. Un nou tip de aparat ce fabrică zăpadă artificială a fost recent prezentat și a făcut demonstrații la Yokohoma. Firma producătoare este „Nippon Kokan" — una dintre cele mai mari din domeniul oțelului, „N.K.K.". Noul aparat adaptează o proprietate a zăpezii, aceea ca aerul presurizat și apa să devină cu ușurință zăpadă la o temperatură relativ ridicată, atunci cînd sînt ejectate dintr-un tub într-un spațiu larg. „N.K.K." preconizează realizarea unei piste de schi acoperite, care să poată fi utilizată tot anul. Proiect binevenit dacă se ține seama și de...

„Criza zăpezii"

În vreme ce, în vestul insulei Sumatra (Indonezia), au căzut ploi torențiale, care au provocat mari inundații, iar în numeroase regiuni ale Libanului s-au înregistrat căderi abundente de zăpadă, temperaturi foarte scăzute și viscole de peste 100 km pe oră, majoritatea țărilor europene suferă de ceea ce mulți specialiști numesc „haosul meteorologic" — adică o iarnă atipică. Temperaturile înalte, neobișnuite pentru această perioadă și lipsa de zăpadă au afectat serios sectorul turistic, care traversează cea mai mare criză din ultimii ani.

În R.F.G., Biroul federal de climatologie califică drept „catastrofală" situația din regiunile în care se practică sporturile de iarnă, inclusiv în Alpi, unde se folosește doar zăpada căzută în noiembrie. Pe de altă parte, în Austria, iarna încă n-a început, și hotelurile fac eforturi pentru a găsi soluții alternative celor veniți la schi, pregătindu-le piste artificiale. În Austria există o zicală „iarnă — verde, primăvară — albă", dar realitatea arată că, acum, ea e un pronostic pesimist. Situația e similară în Elveția, unde lipsa zăpezii a încurajat alpinismul și plimbările cu barca pe numeroasele lacuri din această țară. Se așteaptă, cu nerăbdare, luna februarie, în speranța că va ninge și se vor deschide pîrtiile de schi. În Franța, situația e descrisă drept „haotică", turiștii înlocuind schiurile cu bicicletele. Lipsa zăpezii a provocat, în anumite localități din sud, penurie de apă potabilă. Nici Italia nu a constituit o excepție, întrucît abia zilele trecute a început să plouă, iar în Alpi a nins. În schimb, în Sardinia, guvernul a decretat „stare de calamitate naturală" din cauza secetei. Situația Spaniei nu este diferită, unde doar în zonele apropiate de Pirinei există unele posibilități pentru practicarea sporturilor de iarnă. În Portugalia, deși sporturile de iarnă nu sînt extinse, există totuși o zonă, așa-numita „Sierra de la Estrella" (Muntele Stelei), unde ele s-ar putea practica. Dar zăpada nu a apărut nici acolo în această insolită și călduroasă iarnă. În Belgia, nu e zăpadă în Munții Ardeni, din estul țării. Lipsa ei a provocat pierderi comerțului cu articole sportive de iarnă, ceea ce a determinat apariția primelor solduri.

De altfel, întreaga Europă trăiește o iarnă anormală, ale cărei consecințe vor fi critice pentru unele sectoare, în cazul în care prognozele meteorologilor privind o iminentă schimbare a vremii nu vor deveni realitate. Ceea ce, date fiind capriciile vremii, e posibil, chiar odată cu apariția acestor rînduri...

ANTIRĂZBOINICĂ. Cu ocazia împlinirii a 47 de ani de la declanșarea războiului din Pacific, organizația japoneză „Lanțul mamelor militante pentru pace" a inițiat o amplă acțiune în favoarea unității în lupta pentru pace, pentru ca tragediile trecutului să nu se mai repete. În cadrul acesteia, a avut loc un miting la care au luat cuvîntul numeroase personalități politice japoneze. Totodată, s-au distribuit apeluri pentru pace pe străzile orașului Tokio. În directă legătură cu cele de mai sus, notăm că, în localitatea vest-germană Darmstadt, s-a desfășurat cel „de-al treilea Congres pentru pace al sportivilor vest-germani", convocat sub egida organizației „Sportivele și sportivii pentru pace — împotriva rachetelor nucleare". Participanții au adresat apeluri pentru ca mișcarea pentru pace să-și intensifice și mai mult acțiunile împotriva pericolului de război, pentru promovarea păcii și înțelegerii — condiții sine qua non ale organizării, în cel mai adecvat climat, a oricărei întreceri sportive, fie ea națională sau internațională

Referendum

Președintele algerian, Chadli Bendjedid, a declarat — în cuvîntarea rostită la întîlnirea cu șefii departamentelor țării — că, la începutul lunii viitoare, va avea loc un referendum, la care algerienii vor vota în legătură cu revizuirea Constituției — ca lege fundamentală care reglementează relațiile dintre instituții și societate — în spiritul „conceptului unui stat de drept". Chadli Bendjedid a afirmat, totodată, că, a rămas, în continuare, în vigoare „Carta națională", ca program politic al țării, care formulează principiile în vederea creării unui sistem socialist în Algeria, ea trebuind, însă, modificată.

Comunicat

Într-un comunicat dat publicității la Tunis, Organizația pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.) și-a exprimat speranța că noul președinte al S.U.A., George Bush, va „impulsiona procesul de pace în Orientul Mijlociu", iar noua Administrație „se va opune ocupării, în continuare, a teritoriului nostru, precum și escaladării acțiunilor represive ale israelienilor împotriva palestinienilor". Totodată, purtătorul de cuvînt al O.E.P. la Bagdad, Ahmad Abderahman, a anunțat că centrala palestiniană respinge ultima propunere a ministrului apărării al Israelului, Yitzhak Rabin, de a pune capăt revoltei palestinienilor în teritoriile arabe ocupate și de a organiza, ulterior, alegeri în Cisiordania și Gaza. „Israelul, a spus el, face această propunere după ce și-a dat seama că recurgerea la forță și terorism a eșuat în teritoriile ocupate".

Vize

Guvernul nicaraguan a adoptat unilateral decizia de a acorda vizele solicitate de S.U.A. pentru ca diplomații săi să poată fi acreditați la Managua, s-a anunțat oficial. (Autoritățile sandiniste i-au expulzat, în iulie 1988, pe ambasadorul S.U.A. la Managua, precum și pe alți șase diplomați americani. Washingtonul a solicitat, ulterior, noi vize pentru înlocuirea diplomaților expulzați.) Agenția „E.F.E." relatează că ministrul de externe nicaraguan, Miguel d'Escoto, și-a exprimat „optimismul moderat față de normalizarea raporturilor cu S.U.A.", după investitura președintelui George Bush. „Sperăm că vom putea stabili legături bazate pe respect între cele două guverne, considerînd că este important să existe relații directe cu S.U.A.".

Amînare

Reuniunea la nivel înalt a președinților țărilor din America Centrală, care urma să aibă loc în zilele de 8 și 9 februarie a.c., a fost amînată pentru 13—14 februarie 1989, a anunțat președintele Guatemalei, Vinicio Cerezo. Este cea de-a șasea amînare a reuniunii, ce are drept scop revitalizarea procesului de pace din regiune.

Rubrică realizată de Dumitru Constantin

DOCUMENTAR

Asia de Sud — retrospectivă '88

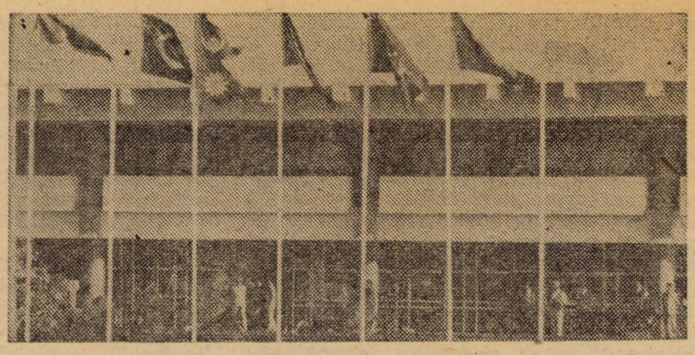

Reuniunile SAARC — prilej de analizare, în comun, a problemelor regiunii

Sudul Asiei — o regiune greu de cuprins în noţiuni cu caracter general, extrem de diversă prin problematică, prin diferenţele din evoluţia istorică şi politică a ţărilor ce o compun, prin răspunsurile date „sfidărilor" cu care se confruntă. Apartenenţa la acelaşi spaţiu geografic, ca şi o serie de preocupări comune, precum subdezvoltarea economică sau, pe plan extern, politica de nealiniere, promovată de toate statele sud-asiatice, au determinat, totuşi, aceste ţări să constate — potrivit unei folosite expresii — că mai puternic decît ceea ce le separă este ceea ce le uneşte. Astfel încît, dacă pe plan strict intern statele din Asia de sud au cunoscut, anul trecut, o mare varietate de evoluţii politice şi economice, regional, s-a asistat la o consolidare a tendinţelor de apropiere, destindere, cooperare.

Aşadar, ce a însemnat anul 1988 pentru statele din regiunea sud-asiatică, respectiv pentru Bangladesh, Bhutan, India, Maldive, Nepal, Pakistan, Sri Lanka ?

Climatic, un an de grele încercări pentru majoritatea acestor state. După seceta fără precedent, din 1987, anul trecut India a cunoscut inundaţii catastrofale. Pentru Bangladesh, sezonul musonic s-a transformat — cum notau ziarele — în „cel mai mare dezastru" cunoscut vreodată, două treimi din suprafaţa ţării fiind acoperită cu apă. Efectele inundaţiilor catastrofale, provocate de ploile musonice, au fost amplificate de cicloanele care au urmat. În schimb, Pakistanul a fost afectat de secetă, iar Nepalul a suferit două puternice cutremure. Aceste fenomene s-au răsfrînt nu numai asupra vieţii şi activităţii locuitorilor, ci şi asupra ritmului de dezvoltare a economiilor naţionale.

Ritmuri de dezvoltare. Toate cele şapte ţări din sudul Asiei sînt ţări în curs de dezvoltare. Există, însă, între ele diferenţe importante, începînd cu resursele naturale şi umane, pe care îşi bazează fiecare efortul de dezvoltare, şi pînă la felul în care este conceput acest efort, modalităţile şi măsurile adoptate în capitalele respective. Este, de pildă, firesc ca problemele dezvoltării să se pună într-un fel pentru India— ţară de dimensiunile unui continent, cu extrem de bogate şi variate resurse naturale şi cu o populaţie, numericeşte, aflată pe locul doi în lume — şi în alt fel pentru un stat ca Nepal, cu două treimi din suprafaţă acoperite de înălţimi muntoase şi circa 14 milioane de locuitori.

În genere, datele oficiale atestă că, în 1988, fiecare din cele şapte ţări sud-asiatice a avut de înfruntat o seamă de dificultăţi economice. Cu deosebire au fost, însă, grele condiţii pentru acele state din zonă care au avut de înfruntat şi adversitatea climei sau o atmosferă internă tensionată. Bangladeshul, de exemplu, a fost nevoit să-şi reducă la jumătate rata de creştere. La o sesiune extraordinară a parlamentului de la Dhaka, convocată în luna octombrie, a fost evocată necesitatea definirii unor soluţii pe termen lung pentru preîntîmpinarea pericolului — permanent pentru statele din zonă — pe care îl constituie inundaţiile provocate de ploile musonice.

O încetinire a ritmului de creştere s-a înregistrat şi în India, deşi un raport oficial menţionează drept „satisfăcătoare evoluţia economiei în dificilul an financiar 1987—1988".

Pentru regatul Bhutan, perioada în discuţie a însemnat — potrivit cifrelor furnizate de forurile de resort — o continuare a politicii de consolidare şi accelerare a dezvoltării. Dimensiunile relativ reduse ale ţării şi ale problemelor sale, dar, mai ales, coeziunea forţelor interne au permis — consideră comentatorii — să se treacă fără mari frămîntări peste schimbările complexe, antrenate prin politica de modernizare a unor vechi structuri şi de îmbunătăţire a standardului de viaţă al celor 1,4 milioane locuitori ai regatului.

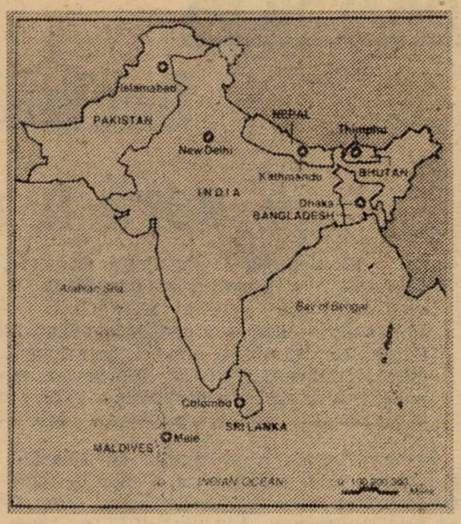

Hartă a Asiei de Sud, reprodusă după „Asia 1988 Yearbook", anuar al publicaţiei „Far Eastern Economic Review"

În Nepal, situaţia politică stabilă şi atenuarea unor contradicţii din plan politic şi social — vizibilă prin reducerea considerabilă a numărului demonstraţiilor pentru modificarea sistemului în vigoare (sistemul „panchayat", fără partide politice, cu o structură specific nepaleză), ca şi a grevelor din diferite sectoare — au avut efecte pozitive asupra mersului economiei ţării, contribuind la implementarea noii politici economice, concepute de conducerea micului regat de la poalele munţilor Himalaya.

Pentru Maldive, faptul că, în toamna anului trecut, preşedintele Maumoon Abdul Gayoom a obţinut un al treilea mandat a reprezentat o garantare a urmăririi, în continuare, a unor priorităţi de dezvoltare, în contextul cărora pescuitul şi turismul deţin locuri principale.

În ce priveşte Pakistanul şi Sri Lanka, mai importante decît rezultatele obţinute se vădesc a fi perspectivele deschise — şi în plan economico-social — de schimbările ce au avut loc, anul trecut, în conducerile politice ale acestor state.

Un an electoral — schimbări sau reconfirmări. Pentru un număr însemnat dintre ţările sudului Asiei, 1988 a fost, înainte de toate, un „an al alegerilor", al unor consultări în cadrul cărora electoratul a fost chemat să-şi spună cuvîntul — uneori înainte de termen —, să opteze pentru continuarea unei linii politice sau pentru schimbare.

În acest context, un eveniment deosebit — „o premieră" — au fost considerate alegerile generale anticipate, care au avut loc, la mijlocul lunii noiembrie, în Pakistan. Decizia organizării scrutinului anticipat fusese luată încă din mai, anul trecut, de fostul şef al statului, Mohammad Zia-ul Haq. Dispariţia tragică din viaţă, trei luni mai tîrziu, a celui ce a condus, cu autoritate, Pakistanul, vreme de 11 ani, avea să confere evenimentului o altă dimensiune. Pentru prima oară în ultimii 11 ani, a fost admisă participarea la vot a partidelor politice. Confruntarea dintre forţele politice partizane ale fostului regim şi cele ale opoziţiei, avînd în frunte Partidul Poporului din Pakistan (PPP), s-a încheiat prin victoria celor din urmă. Copreşedintele formaţiunii cîştigătoare, Benazir Bhutto, fiica fostului prim-ministru pakistanez din anii '70, Zulfikar Ali Bhutto, a primit sarcina formării noului guvern, devenind prima femeie-premier într-o ţară musulmană. Au urmat, la 12 decembrie, în suita procesului politic iniţiat în Pakistan, alegeri prezidenţiale. Noul şef al statului a devenit Ghulam Ishaq Khan, fost preşedinte al Senatului.

Actuala conducere pakistaneză şi-a făcut cunoscute intenţiile de „a păşi înainte spre o democraţie stabilă", cum declara premierul Benazir Bhutto, menţionînd că, pe plan intern, se va concentra asupra problemelor economice, iar, pe plan extern, asupra reducerii, prin negocieri, a încordării din relaţiile cu India. În ce priveşte problema afgană, potrivit declaraţiilor noilor lideri, nu se întrevede o schimbare în poziţia Islamabadului.

Importantă, în cursul evenimentelor din ultimele luni, s-a vădit atitudinea favorabilă, adoptată de influentele forţe armate pakistaneze. Unii observatori văd, în aceasta, şi o dorinţă — mai larg împărtăşită — de a fi realizată o coeziune între diferitele forţe de pe scena internă, necesară depăşirii perioadei de tranziţie şi, mai cu seamă, armonizării raporturilor între diferitele grupări etnice din ţară.

O imagine despre amploarea şi efectele pe care le pot căpăta conflictele etnice o oferă situaţia din Sri Lanka. Alegerile prezidenţiale, care s-au desfăşurat în Sri Lanka la 19 decembrie, au fost apreciate drept „cruciale" pentru viitorul acestei ţări, afectată în ultimii cinci ani de un puternic conflict etnic. Confruntată cu acţiunile teroriste, întreprinse de elementele extremiste provenind atît din rîndurile

minorității tamile, cît și ale majorității singaleze, conducerea de la Colombo a decis alegeri generale. A fost, în consecință, stabilit un calendar; anul trecut, în noiembrie, au fost desemnați cei 71 de membri ai consiliilor provinciale de nord și est, cele mai afectate de tulburări, iar, în decembrie, s-a desfășurat scrutinul prezidențial. Anul acesta sînt prevăzute, în februarie, alegeri parlamentare, la nivel național. Anunțînd acest program, fostul șef al statului, Junius Richard Jayewardene, a precizat, totodată, că nu va mai candida la președinție. Cîștigător al scrutinului a fost o personalitate desemnată de el, premierul Ranasinghe Premadasa, care și-a inaugurat mandatul cu declarația că are în vedere eliminarea violenței și asigurarea ordinii în țară. El este, de asemenea, un cunoscut adept al reformelor sociale și economice, concepute ca remedii eficiente pentru stingerea nemulțumirii interne și a atmosferei de confruntare. Semnificativă a fost considerată, în acest sens, ridicarea, la 1 ianuarie a.c., a stării de urgență, instituite în 1983, odată cu izbucnirea conflictului etnic srilankez.

Cu o reconfirmare la putere a forțelor guvernamentale s-a încheiat și scrutinul parlamentar anticipat, ce a avut loc, la 3 martie, anul trecut, în Bangladesh. Chemînd electoratul în fața urnelor, președintele H.M. Ershad și-a argumentat decizia prin atmosfera anarhică pe care au creat-o, în țară, acțiunile declanșate de opoziție împotriva guvernului. Principalele exponente ale opoziției au boicotat scrutinul din martie, cîștigat de partidul guvernamental, Jatiya. Următoarea decizie luată de șeful statului — de a introduce un proiect de lege amendînd Constituția, în sensul declarării islamismului ca religie de stat — a intensificat controversele.

Momente electorale, de însemnătate locală, însă — la nivelul statelor ce compun federația —, au avut loc, anul trecut, în India. În contextul aglomerării unor probleme cu care se confruntă statul indian, al unor repetate încercări întreprinse de opoziție pentru a prelua inițiativa de la formațiunea guvernamentală, Congresul Național Indian (I), inclusiv prin folosirea înfrîngerilor acesteia la alegerile suplimentare pentru parlamentul central sau pentru adunările legislative dintr-o serie de state indiene, a fost evocată, de cîteva ori pe parcursul anului, perspectiva organizării unui scrutin general anticipat. Deținător al unui număr record de mandate în parlamentul de la Delhi, CNI (I) a făcut, însă, față oricăror asemenea presiuni. În schimb, au început, încă de anul trecut, pregătirile pentru alegerile parlamentare, ce vor avea loc, conform prevederilor constituționale, spre sfîrșitul acestui an. Partidul guvernamental și-a conturat principalele puncte ale platformei electorale. De asemenea, formațiunile de opoziție — viu preocupate de stabilirea unor alianțe și coaliții de forțe — au început să-și definească programele cu care se vor prezenta în fața alegătorilor. Pentru premierul Rajiv Gandhi — venit la putere la sfîrșitul anului 1984, printr-o victorie electorală răsunătoare —, viitorul scrutin urmează a fi, implicit, un test asupra acestor patru ani de guvernare. Un moment de bilanț pentru premier și formațiunea sa, într-un context marcat de importante momente aniversare: în vara anului trecut, India a împlinit patru decenii de la proclamarea independenței iar, la sfîrșitul acestui an — cînd vor avea loc alegerile —, va comemora centenarul nașterii fondatorului Indiei moderne, Jawaharlal Nehru.

În completarea „anului electoral 1988" în sudul Asiei, trebuie evocată și realegerea, în funcția de președinte al Republicii Maldive, a lui Maumoon Abdul Gayoom — întîi, de către parlamentul țării, apoi, în cadrul unui referendum național. Cu numai cîteva zile înainte ca acest al treilea mandat al său să intre în vigoare, a avut loc, în zorii zilei de 3 noiembrie, o misterioasă încercare de lovitură de stat, întreprinsă de un grup de mercenari străini. Cu sprijinul unor trupe indiene și, apoi, srilankeze, solicitate în cadrul întrajutorării oferite de organizația regională SAARC, situația a fost restabilită în scurt timp.

Desfășurată la sfîrșitul anului trecut, între 29—31 decembrie, la Islamabad, a patra reuniune la nivel înalt a SAARC (Asociația Asiei de Sud pentru Cooperare Regională) a prilejuit statelor din zonă o privire de ansamblu asupra problemelor existente — între care unele au fost evocate în rîndurile de mai sus —, un schimb deschis de opinii asupra posibilităților de căutare, în comun, de soluții acestor probleme, într-o atmosferă de sporită încredere, destindere și colaborare în regiune. Concepută tocmai în aceste scopuri, organizația celor șapte state din sudul Asiei — prin întîlnirea la nivel înalt de la sfîrșitul anului trecut — și-a consolidat premisele, înscriind un nou pas în direcția promovării înțelegerii, bunei vecinătăți, cooperării în zonă. Pentru prima oară în ultimii 28 de ani, un conducător al guvernului indian a vizitat, cu prilejul reuniunii, Pakistanul; Rajiv Gandhi și noul premier Benazir Bhutto au putut, astfel, avea un dialog direct, util nu numai pentru ameliorarea relațiilor dintre India și Pakistan, ci și pentru atmosfera, în genere, din regiune. Fiecare din participanții la reuniune au exprimat, de altfel, dorința înseninării climatului regional, a sporirii încrederii și cooperării, în beneficiul nu numai al liniștii și bunăstării popoarelor din zonă — care, împreună, reprezintă o cincime din populația globului —, ci și al restului lumii.

Liana Enescu

BRASILIA

Decizii pentru „o vară a austerității"

Rechemați din vacanța de vară, ce ar fi trebuit să se încheie abia la 25 februarie, congresmenii brazilieni s-au reunit, luni 23 ianuarie, în sesiune extraordinară, pentru a dezbate așa-numitul „plan de vară" anunțat, la 15 ianuarie, într-o alocuțiune televizată, de președintele țării, José Sarney. Se așteaptă ca drasticele măsuri de austeritate luate de guvern în plan economico-financiar și administrativ să declanșeze aprinse polemici în parlament și, pe de altă parte, să ducă la o mobilizare fără precedent pe frontul social, cele două mari centrale sindicale anunțîndu-și intenția de a organiza o grevă generală de protest.

Semnalînd că, anul trecut, în Brazilia s-a ajuns la o inflație de o mie la sută, președintele José Sarney atrăgea atenția că unei asemenea „hiperinflații", ce amenință să depășească, în 1989, 1500 la sută, nu-i poate rezista „nici o instituție democratică". În consecință — declara el la 15 ianuarie —, „începînd de azi, guvernul nu va mai cheltui nici măcar o centimă în plus față de ceea ce a încasat efectiv". O măsură provizorie — a anunțat Sarney — o reprezintă „congelarea" generală a prețurilor. Totodată, „planul de vară" stabilește și înghețarea salariilor, prevăzîndu-se reajustarea automată doar a acelora aflate sub media fixată de guvern pe baza inflației din 1988. Noutatea în acest sector o constituie stabilirea politicii salariale la nivelul patronatului și, deopotrivă, al muncitorilor — și nu de către guvern, ca pînă acum.

„Planul de vară" anunță crearea noii monede, „noul cruzado", cu trei zerouri mai puțin decît cel vechi (10 000 de cruzados este egal, acum, cu 10 cruzados noi) și o devalorizare a monedei naționale de 17 la sută, „un cruzado nou corespunzînd valorii unui dolar american" — a precizat președintele. În afara efectului practic în tranzacțiile comerciale și financiare, transformarea milioanelor în mii are — sînt de părere analiștii vieții politice braziliene — și efectul psihologic al utilizării, de către consumator, al unor unități monetare mici.

Guvernul brazilian — a declarat ministrul de finanțe, Mailson da Nobrega — ar putea decreta un nou moratoriu, în cazul în care nu va obține o semnificativă reducere a datoriei externe și a plăților dobînzilor. „Planul de vară" — arăta el — conține „mecanisme prudente, pentru ca țara să poată acționa rapid, în cazul în care nivelul rezervelor ar cădea sub limita stabilită". În discursul pronunțat la 15 ianuarie, președintele Sarney a anunțat că guvernul său va studia un program de reducere a datoriilor externe, avertizînd că, „dacă sosește ceasul optării în această problemă, ca, de altfel, în orice altă problemă, va prevala întotdeauna interesul dezvoltării naționale și bunăstarea poporului brazilian". (Brazilia, care are o datorie externă de circa 120 miliarde dolari, cea mai mare din America Latină, a decretat, în februarie 1987, un moratoriu în plata dobînzilor către băncile oficiale, extinzînd această măsură, cîteva luni mai tîrziu, și asupra Clubului de la Paris).

Pe de altă parte, José Sarney a anunțat o reformă administrativă, prin care cinci din cele 27 de ministere existente sînt desființate, organismele autonome și fundațiile guvernamentale dispar, iar controlul asupra a 14 întreprinderi și o parte din acțiunile altor companii statale urmează a fi vîndute. S-a decis, de asemenea, eliminarea a 573 de posturi de conducere din întreprinderile mixte și concedierea funcționarilor angajați în ultimii cinci ani. Această măsură, ce nu se va aplica imediat, va afecta 60 000 de persoane din cei circa un milion și jumătate de funcționari brazilieni.

Președintele a recunoscut că rezultatele măsurilor adoptate în 1987 — „planul Bresser" — „n-au fost bune", subliniind, însă, că „planul cruzado" (1986) a favorizat accesul, „pentru o vreme", al păturilor celor mai defavorizate, „la bunuri de consum care, pînă atunci, fuseseră la îndemîna a foarte puține persoane".

Justificînd noul plan adoptat de guvern, „cel mai dur din istoria țării", după cum îl califica președintele însuși, José Sarney a spus că, pentru ca, în Brazilia, să nu existe „sînge și lacrimi", este necesar să se accepte „sudoare și sacrificii".

Din păcate, însă, și de această dată, „sudoarea și sacrificiile" urmează să le suporte oamenii muncii, cei mai afectați de deteriorarea echilibrelor economico-financiare ale țării. „După studierea planului guvernamental și verificarea nivelului pe care-l vor atinge pierderile salariale ale clasei muncitoare, am decis — declara președintele Centralei Unice a Muncitorilor (C.U.T.), Jair Meneguelli — să declarăm război planului economic al președintelui José Sarney". Liderul C.U.T. a anunțat că va avea loc o adunare națională a centralei, la 27 ianuarie, cînd se va reuni și Confederația Generală a Muncitorilor (C.G.T.), pentru a fixa data grevei generale de protest împotriva „planului de vară".

Convocarea grevei generale este sprijinită și de liderul Partidului Muncitorilor și candidat la președinția republicii, Luis Ignacio „Lula" da Silva, care, în urma anunțării măsurilor de austeritate, și-a întrerupt călătoria prin țări ale continentului latino-american. „Clasa muncitoare, și mai ales gospodinele — declara el — și-au dat seama că prețul anumitor produse a crescut cu sută la sută, într-o singură săptămînă, și că singurul care n-a crescut a fost salariul". La rîndul . său, președintele C.G.T., Joaquim Dos Santos de Andrade, a denunțat faptul că patronatul a fost avertizat din timp în legătură cu înghețarea prețurilor, ceea ce a dus la o asemenea creștere a acestora, încît, în luna ianuarie, rata inflației va depăși 50 la sută". (Pînă acum, rata lunară a inflației n-a depășit 30 la sută). Dos Santos de Andrade a reafirmat decizia C.G.T. de a se mobiliza, pentru a rezista acestei „striviri salariale", declarînd că a și luat contact cu o serie de senatori și deputați de diverse tendințe politice, pentru a respinge, în Congres, planul guvernamental. (Executivul contează pe sprijinul a circa o treime din parlamentari, număr insuficient pentru aprobarea proiectului).

Succesul măsurilor propuse de guvern — sînt de părere observatorii — reprezintă ultima posibilitate a președintelui Sarney de a influența, personal, procesul electoral pentru succesiunea sa, după înfrîngerea suferită în alegerile municipale din noiembrie anul trecut, cînd votul brazilienilor s-a îndreptat spre stînga — Partidul Democratic Laburist (P.D.T.) și Partidul Muncitorilor (P.T.).

„Planul de vară" — e de părere presa braziliană — constituie „piesa-cheie" a dinamicii politice deja începute pentru alegerea, în noiembrie a.c., a unui viitor președinte, care să fie — după opinia unor sectoare politico-sociale — pe placul patronatului și militarilor. „În plus — comentează «EFE» —, stăvilirea inflației și reajustarea economiei îi vor permite președintelui Sarney să părăsească, peste 13 luni, puterea, fără umbra unei gestiuni economice dezastruoase în timpul etapei de tranziție spre democrație în Brazilia".

R. D.

WELLINGTON

În perspectivă electorală

Sfîrșitul anului 1988 a fost marcat, în Noua Zeelandă, de unele mutații pe scena politică, ce au declanșat o serie de evaluări și previziuni din partea observatorilor politici, în perspectiva alegerilor generale din 1990.

Semnificația unor schimbări. Continuitatea politică ce se înregistrează, din 1984, în cabinetul de la Wellington a conferit laburiștilor posibilitatea de a-și pune în aplicare programele de redresare economică, inițiate încă de la preluarea puterii, după nouă ani de administrație a Partidului Național, condus de Robert Muldoon. Prioritare se dovedeau a fi, în dosarul social-economic, trei probleme nesoluționate: șomajul, inflația și datoria externă. În plus, fluctuațiile valutare, ce au culminat cu „crahul" de la bursele occidentale din octombrie 1987, s-au repercutat negativ asupra dolarului neozeelandez, imprimînd o evoluție deficitară unor segmente mai fragile ale economiei țării.

Ca urmare, pentru a diminua o agravare a situației, încă în decembrie 1987, ministrul de finanțe, Roger Douglas, a anunțat un set de măsuri economice și fiscale, asanumitul plan „Rogernomics" (după numele inițiatorului său), ce cuprinde, între altele, instituirea unui coeficient unic al impozitului pe venit, îmbinat cu un venit minim garantat, ceea ce s-ar fi reflectat negativ asupra persoanelor cu venituri reduse. Planul urma să fie pus în aplicare la 1 octombrie anul trecut.

Majoritatea membrilor cabinetului — și premierul David Lange îndeosebi — au fost, însă ,de părere că măsurile sînt prea „radicale", iar ritmul transpunerii lor în practică nu ar trebui grăbit. Deosebiri de opinii s-au ivit între Douglas și primul ministru în legătură cu repartizarea cheltuielilor din bugetul țării în anul fiscal 1989—1990 și atingerea unui deficit bugetar de 2 la sută din produsul național brut (PNB). În aceste chestiuni, Douglas înclina spre o reducere a cheltuielilor sociale, în mare parte absorbite de domenii ca sănătatea, educația și asistența socială, opțiune cu care Lange nu era de acord. În sfîrșit, un al treilea punct de neînțelegeri se referă la măsurile deflaționiste, considerate de ministrul de finanțe drept „cruciale" pentru creștere economică și redresare. În schimb, premierul punea accentul pe o cotă înaltă a șomajului. Hotărîrea de a promova o politică adecvată în domeniul social era considerată de șeful cabinetului de la Wellington drept un moment de „respiro" necesar pentru ritmul schimbărilor.

Dacă, la început, deosebirile de poziții au rămas doar în faza de declarații, un alt eveniment colateral avea să grăbească declanșarea unor evoluții precipitate. În noiembrie, a fost destituit Richard Prebble, ministrul departamentului întreprinderilor de stat, fapt interpretat de observatori a genera „viitoare schimbări importante" în cabinet. Cauza înlocuirii lui Prebble au constituit-o unele dezacorduri în privința procedurii de trecere în sectorul privat a unor întreprinderi deținute de stat, în valoare de 1,24 miliarde dolari — măsură vizînd reducerea deficitului bugetar (prevăzut a atinge, pînă la 31 martie 1989, 1,3 miliarde dolari neozeelandezi), și, totodată, plata unei părți a datoriei externe. „Dar adevărata cauză a schimbării — comentează într-un articol publicația «Far Eastern Economic Review» — constă în diferențele de opinii din cadrul guvernului în legătură cu reformele economice, preconizate de ministrul de finanțe. Se ivesc unele semne de întrebare asupra faptului dacă Douglas va fi capabil să păstreze intactă politica sa fiscală — impozite scăzute și o presiune puternică asupra întreprinderilor, pentru realizarea unei mai mari eficiențe".

Într-adevăr, previziunile aveau să prindă contur la 15 decembrie, cînd, la o reuniune specială a cabinetului, Roger Douglas a declarat că nu este de acord cu schimbarea lui Prebble și a apreciat că ritmul reformelor susținute de el a încetinit. În aceste condiții, s-a procedat la înlocuirea lui Douglas cu David Caygill, ministru de finanțe adjunct. Numirea lui Caygill nu a fost interpretată de comentatorii de la Wellington drept o schimbare de fond, ci una de formă în abordarea problemelor economice esențiale. Ziarul „Evening Post" relata faptul că nu se va înregistra decît un alt „stil", și nu o nouă politică economică.

Un vot pentru continuitate. Efervescența politică de la sfîrșitul anului trecut a fost marcată și de un alt eveniment ce avea să prilejuiască, din partea comentatorilor, noi evaluări asupra conducerii laburiste neozeelandeze. Este vorba despre o consultare electorală tradițională, care se organizează în rîndul membrilor cabinetului care sînt și reprezentanți ai partidului în parlament, consultare care are loc la mijlocul mandatului de guvernare, de data aceasta în perspectiva alegerilor generale din 1990. La votul secret au participat 53 din cei 57 de membri ai guvernului. (Reamintim, în context, că actuala administrație laburistă de la Wellington a cîștigat alegerile legislative la 15 august 1987).

Prevăzut inițial pentru sfîrșitul lunii ianuarie, votul a fost devansat de remanierile guvernamentale din luna noiembrie și decembrie, în urma cărora Richard Douglas a declarat că-și dispută, alături de David Lange, funcția de conducere a partidului. Orice întîrziere a votului — erau de părere mai mulți observatori — ar fi fost de natură să genereze „incertitudine politică și destabilizare".

Oricum, consultarea electorală, favorabilă actualei conduceri laburiste, a însemnat, în primul rînd, posibilitatea soluționării, în continuare, a problemelor-cheie aflate încă între filele dosarului social-economic. Fără îndoială că, de la preluarea puterii în 1984 și, mai ales, după scrutinul din 1987, guvernul laburist a înregistrat o seamă de reușite, cum ar fi reducerea deficitului bugetar, un excedent comercial obținut pentru prima oară în 35 de ani ; datoria externă a scăzut cu 8 la sută, dar se menține la un nivel ridicat, de 24 miliarde dolari.

Se consideră că, în prezent, actuala conducere de la Wellington se confruntă cu o problemă ce ar trebui grabnic rezolvată: aceea a șomajului, a cărui cotă a atins 9,9 la sută din forța de muncă (la sfîrșitul lunii octombrie). În acest sens, la 21 decembrie, guvernul a anunțat extinderea planului de investigare a pieței muncii, în vederea creării de noi slujbe. Decizia urmează lansării, la 1 decembrie, a unui program de ajutorare, pe termen lung, a șomerilor, în următoarele 15 luni, iar, la 12 decembrie, a unor măsuri de stimulare a creșterii locurilor de muncă prin încurajarea dezvoltării micilor întreprinderi.

Premierul David Lange și-a reafirmat, în acest context, o serie de reținere: „există o limită în ceea ce privește capacitatea de a recepta o schimbare", a declarat Lange, subliniind că „austeritatea a dat rezultate, dar, în orașe, șomajul a atins un nivel ce nu poate fi acceptat,"

Dosarul-șomaj este apreciat de analiștii în materie drept „decisiv" pentru succesul guvernului laburist în campania pentru viitoarele alegeri din 1990. Rezultatul unui sondaj de opinie realizat la sfîrșitul anului trecut — relatează „Far Eastern Economic Review" — pune în evidență faptul că laburiștii au „nevoie de stabilitate politică și redresare economică pentru a cîștiga al treilea mandat la alegerile generale".

Mihaela Brumă

„Armele inteligente“ sau iluzia supremației militare într-o nouă ipostază

(6)

Roboți-soldați

Deocamdată, computerele nu au capacitatea de a gîndi, raționa sau de a citi gîndurile. Dar, în cadrul S.C.I., firma „McDonnell Douglas“ lucra deja la un sistem de computere capabile să examineze undele emise de creierul pilotului, să-i controleze pulsul, contracțiile mușchiului cardiac și alte funcții vitale ale organismului și, pe această bază, să stabilească capacitatea lui de luptă, dîndu-i acestuia exact atîtea informații cît este în măsură să recepționeze în momentul respectiv. Restul operațiilor vor fi îndeplinite de „secundul“ său, robotul, care execută comenzile orale ale pilotului și care îi răspunde acestuia tot prin vorbire.

S.C.I. prevede, de asemenea, formarea unor armate întregi din „soldați“ : roboți militari dirijați prin computere. Forțele maritime militare ale S.U.A. au creat deja roboți NI-3 pentru manipularea încărcăturilor grele, ROBART-1, care detectează incendiile, substanțele toxice și materialele inamicului, posedînd un vocabular de 400 de cuvinte. În plus, acesta se deplasează singur pînă la stația de încărcare a bateriilor. Expediția la locul scufundării „Titanicului“, efectuată în condițiile unei publicități largi în 1986, a avut și un scop secret : verificarea robotului subacvatic „Jasen junior“. La rîndul său, robotul „Ranger“ „vede“ direcția în care se îndreaptă și este capabil să se deplaseze pe un teren accidentat necunoscut, evitînd obstacolele. Se consideră că, dacă va fi perfecționat, robotul va putea urmări activitățile din pozițiile inamicului și lua parte la luptă, ca tanc automat. Alt robot este capabil să încarce și să descarce obuze de artilerie, să ocolească avanposturi, să repereze focul inamicului și să răspundă la el. În 1987 era în curs de elaborare un computer „Strateg“ care, pe baza analizelor datelor furnizate de aparatele radar și de sateliții artificiali ai Pămîntului, putea ajuta comandamentul să organizeze o luptă maritimă complexă cu participarea unui grup de port-avioane și a zeci de nave de luptă de suprafață și submarine care fac parte din acest grup. Potrivit inițiatorilor săi, acest sistem de conducere trebuie să fie în măsură să ia în considerare datele neverificate, să prevadă evenimentele probabile și să elaboreze o strategie de acțiuni și scenarii pe baza „experienței“ acumulate, expunînd clar motivele adoptării de decizii. În concluzie, se acționa pentru generalizarea inteligenței artificiale ca instrument universal de luare a deciziilor militare și se propunea extinderea acestui proces la controlul asupra rachetelor nucleare strategice. Întrebarea este : se va evita, astfel, posibilitatea erorilor, care, așa cum s-a văzut, pot fi fatale ? Drept răspuns să cităm dintr-un document semnat de 36 dintre cei 61 de participanți la un simpozion privind tehnica computerelor, ce a avut loc, în martie 1986, în California : „Apărarea eficientă împotriva unei distrugeri nucleare a vieții, imobilelor și a bunurilor poporului american, apărare pentru care este destinat programul S.D.I., necesită sisteme de computere extrem de fiabile și de o complexitate fără precedent. Ca specialiști în domeniul fiabilității computerelor, sîntem ferm convinși că un sistem care să corespundă unor asemenea criterii tehnice este imposibil de realizat“. Un specialist cunoscut în programare, D. Parnas, căruia i s-a propus să facă parte dintr-un organism însărcinat tocmai cu programarea operațiunilor de luptă, a refuzat să dea curs invitației, deși i se oferise 1 000 dolari pe zi, plus „cheltuieli suplimentare“, după propria mărturisire. El a prezentat opt documente în care motivează convingerea că un sistem militar spațial, bazat pe computere, nu poate fi sigur. „Există — sublinia el — cauze fundamentale care fac imposibil de realizat o programare suficient de sigură, ca să nu te poți îndoi de faptul că sistemul «războiul stelelor» va funcționa cu adevărat“.

Un arbore cu zeci de mii de crengi

În studiul amintit mai înainte, publicat de revista „Novoe vremea“, pentru a se înfățișa o imagine cît mai plastică și, totodată, cît mai sugestivă, autorul recurge la comparația cu un arbore uriaș, cu zeci de mii de crengi. Acesta, menționează studiul, este un model simplificat al felului în care programul, parcurgînd drumul de la rădăcini pînă în vîrful fiecărei crenguțe, duce la acestea zeci de mii de variante alternative. În cazul unui astfel de computer, „situația se complică prin aceea că, spre deosebire de arbore, programele calculatorului dispun de numeroase «crenguțe», care cresc dintr-o singură ramură“ și care, înclinîndu-se într-o anumită parte, se unesc cu altă „creangă“. Este imposibil de menținut în cîmpul vizual toate aceste ramificații pentru ca regulile programării să nu fie încălcate și ca fiecare ramificație să fie gata să prelucreze datele pe care le furnizează celelalte ramificații. Pentru detaliere, iată și cîteva date : programul pentru sistemul „războiul stelelor“ va consta, după unele surse, în 10 milioane comenzi, existînd aprecieri că numărul acestora ar putea fi de zece ori mai mare. O navetă spațială de tip „Shuttle“ necesită circa trei milioane comenzi, incluzînd computerele de la sol care dirijează lansarea și controlează zborul. Este un program care a fost elaborat de-a lungul mai multor ani. A fost experimentat în mod repetat pe Pămînt și a permis îndeplinirea cu succes a multor misiuni în spațiu. Ceea ce n-a exclus înregistrarea unor eșecuri la lansare, datorate, așa cum s-a dovedit ulterior, tocmai defecțiunilor survenite în programul calculatorului. Ceea ce n-a împiedicat producerea catastrofei navetei „Challenger“, tragedie care, spun specialiștii, a confirmat nesiguranța computerelor : timp de cel puțin 13 secunde înainte de explozie, ele nu au semnalizat pericolul iminent.

Senzorii, plasați, de regulă, pe sateliți de urmărire, sînt reglați pentru a „reacționa“ la o anumită intensitate a impulsului luminos, la un nivel anume al temperaturii degajate la lansarea unei rachete, la o valoare a presiunii provocate de același moment. Dar cine poate ști cu adevărat care sînt valorile luate în considerare de constructorii aparatelor militare de detectare ? Cert este că, în momentul în care pragul respectiv a fost atins, se declanșează întregul lanț al releelor, avînd ca punct terminus punerea în mișcare a sistemului sau sistemelor de arme destinate ripostei sau anihilării „din față“ a unui atac inamic. Dar mai există un aspect ce ține de certitudine, chiar dacă, în fapt, într-o astfel de arie își face loc, în cel mai înalt grad, probabilitatea. Certitudinea constă în declanșarea tirului nuclear. Incertitudinea ține de cauza comenzii respective lăsate în seama computerelor. Pentru că, dincolo de latura și promptitudinea tehnică, acestea nu au și capacitatea de a discerne dacă semnalul — sonor, luminos, termic etc. — provine de la o armă sau de la o banală — pentru secolul nostru — defecțiune intervenită în circuitul de lansare a unui aparat cosmic care nu are nimic de-a face cu sfera militară. Mai mult, confuzia fatală poate interveni dacă sursa sesizării ține de cu totul alt domeniu. Este cunoscut în acest sens secvența în care cele mai sofisticate aparate electronice de supraveghere și specialiștii însărcinați cu descifrarea semnalelor acestora, din cadrul unei baze americane militare din Groenlanda, au alertat pînă la cel mai înalt nivel posibil — Casa Albă — avertizînd asupra pericolului, considerat iminent pentru teritoriul american, ce consta, potrivit interpretărilor respective, în apropierea unor „stoluri“ de rachete nucleare intercontinentale. Din fericire, a mai fost timp pentru o convorbire prin „telefonul roșu“, între Washington și Moscova. Astfel s-a descoperit că, în realitate, bănuitele rachete erau... pescărușii. Dar dacă o astfel de confuzie s-ar face acum, cînd spațiul de alertă a ajuns — spun unii strategi — la ordinul cîtorva minute sau chiar al zecilor de secunde ? Ar fi oare vinovați pescărușii pentru confuzia computerelor sau a oamenilor, confuzie care ar putea, datorită imposibilității verificării, să trimită omenirea spre neant ?

Accesul la buton

O idee se cristalizează : se profilează încă un pericol la adresa vieții pe Terra. Experții l-au numit terorism nuclear, termenul definind acele situații în care, pe diferite căi, persoane sau grupuri de persoane nefăcînd parte din organismele statale, deci acționînd „pe cont propriu“, pot ajunge în posesia armelor atomice sau la comanda dispozitivelor de lansare a acestora. Căile prin care o asemenea presupunere poate deveni realitate sînt multe, ele

înscriindu-se într-o arie largă, de la furtul de „material nuclear" și posibilitatea fabricării unei arme bazate pe forța distructivă a atomului, pînă la ajungerea practicanților terorismului la „panourile de comandă" a sistemelor ultrasofisticate de unde, printr-o simplă apăsare pe buton, poate fi declanșată urgia atomică. Cum afirmația nu este o simplă speculație verbală și cum experții în strategia nucleară militară sînt din ce în ce mai îngrijorați, n-a întîrziat nici avansarea de soluții avînd ca scop garantarea combaterii eventualelor acțiuni ce intră în sfera terorismului nuclear, atenția principală fiind îndreptată spre împiedicarea accesului la... buton. Dintre propuneri nu lipsesc cele ce implică utilizarea calculatoarelor. În acest cadru, pentru asigurarea eventualelor acte teroriste, s-a evocat și posibilitatea recurgerii la cele mai perfecționate computere — cele cu rețele neurale, ceea ce presupune o anumită capacitate de „a gîndi" — în sarcina cărora ar cădea recunoașterea unei anumite fizionomii și deblocarea sistemelor de încuiere a ușilor numai în cazul în care fizionomia respectivă ar coincide cu datele înmagazinate în memoria calculatorului. Cei ce recomandă o astfel de rezolvare susțin că nu este vorba de utopie, ei bazîndu-se pe unele realizări în domeniul perfecționării ordinatoarelor. Astfel, la sfîrșitul lui 1987, specialiștii japonezi au început operațiunile din cadrul unui program ce prevede realizarea unui sistem computerizat „gînditor" asemănător unui creier uman. Este vorba despre un sistem de computere dotate cu „imaginație" și cu posibilitatea de a se programa. În acest scop, urma să fie interconectate patru computere speciale și să se simuleze, cu ajutorul lor, activitatea sistemului nervos central al omului. În final, sistemul se va compune dintr-un număr de 128 de computere interconectate ce vor fi programate să acționeze asemenea celulelor creierului uman.

Cîteva luni mai tîrziu, aceiași cercetători făceau cunoscut că au pus la punct un „neurocomputer" optic capabil nu numai să rețină și să distingă imaginile optice, dar să se autoperfecționeze în reproducerea acestor imagini, prin compararea lor permanentă cu originalul. Autoprogramarea se produce fără participarea factorului uman. Iar un specialist francez anunța că a inventat un dispozitiv automat care permite închiderea și deschiderea ușilor, a geamurilor și transperantelor, la simpla rostire a cîtorva vorbe înregistrate anterior. Un microprocesor analizează și „recunoaște" vocea înregistrată, conformîndu-se automat.

Fisurile...

Așadar, s-ar părea că drumul de la intenție la reușită a fost parcurs. Sistemul de garanții nu are fisuri, s-au grăbit să afirme adepții săi. Dar părerile opuse nu lipsesc. Acestea făcînd aluzie la un argument simplu : chiar dacă respectivele computere ar fi capabile de performanțele cu care sînt acreditate, să nu se uite că, pe lume, mai există și intervenții chirurgicale estetice, unele soldate cu rezultate deosebit de reușite. În plus, să nu se uite de talentul de a imita vocile sau de practica impostorilor. Mai este necesară vreo adăugire ?... Poate că da, în sensul că, chiar computerul bazat pe „rețelele neurale electronice" este în faza incipientă, iar progresele sînt sub semnul îndoielii pentru că, așa cum releva cercetătorul american Marvin Minsky, „nu se poate preciza dacă demonstrațiile existente constituie doar un început sau sînt chiar rezultatul final". Astfel spus, sistemul ce poate garanta securitatea deplină este perfect, dar încă nu există. Sau, poate, nu va exista niciodată. Și, atunci, cum se va asigura protecția împotriva terorismului nuclear ? Problema rămîne, desigur, în atenția specialiștilor. Dar, fără îndoială, va trebui să se înțeleagă cît mai repede că soluția cea mai sigură este eliminarea „tentației". Adică, a armelor.

Un expert american aprecia că, la sfîrșitul anilor '80, calculatoarele integrate în sisteme de arme continuă să întîmpine dificultăți cînd trebuie „să învețe" lucruri noi sau cînd au de-a face cu situații imprecise ; sînt — spunea el — doar „mașini capabile să prelucreze o cantitate mare de informații exacte conform unor reguli definite exact".

Dar dacă „exactitatea" informațiilor este în suferință ? Sau dacă „definirea exactă" conține lacune sau... inexactități ? Dacă la definirea regulilor respective au fost „scăpate" unele elemente sau acestea au apărut ulterior, fiind conjuncturale, neputînd fi previzibile în faza în care s-au definit regulile în cauză ? Este evident că, în asemenea împrejurări, soluția aleasă nu va fi riguros conformă cu programarea, ceea

→

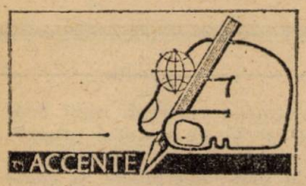

Joacă și adevăr...

Jocurile copilăriei mele au fost simple și semănau cu jocurile copilăriei tatălui meu. Jocurile băiatului meu seamănă cu filmele futurologice pe care le vedem împreună. Pe mine mă preocupau fotbalul, „de-a hoții și gardiștii", șotronul și altele asemenea. Pe el arma-laser, sateliții și costumele de astronauți. Eu m-am jucat, împăcat, la sol, iar el se uită spre stele și îmi descrie, în detalii care mă lasă cît se poate de perplex, cum și-ar organiza o stație în cele mai oportune puncte ale galaxiei. Zilele trecute l-am surprins dansînd lent prin casă și m-am bucurat. Am crezut că revine pe pămînt. Nu. Nici o șansă. Mima eliberarea de gravitație. Toate acestea nu mă supără și nu mă îngrijorează, dar mă lasă dus de aceleași gînduri. În răstimpul vieții unei singure generații, s-au schimbat, cu grămada, opțiuni, resorturi, motivații, vise, hoby-uri.

Vrem, nu vrem, lumea se schimbă mai repede decît sîntem tentați să credem. Este însă o modificare — indiferent de intensitate, profunzime și ritm — incoerentă. Aceasta este o problemă care dă și va da de furcă nu numai sociologilor sau psihologilor. Plugul de lemn este contemporan cu ingineria genetică, computerul, care gîndește sute de milioane de operații pe secundă, este comtemporan cu analfabetismul lumii industrializate, bolile mizerabile ale sărăciei lucii se depistează pe aceeași planetă de pe care decolează rachetele balistice. O asemenea dezvoltare în spasme, o asemenea pădure de verticalități vertiginoase în anumite domenii se împletește cu orizontala stabilă, precară și alarmantă a nedezvoltării sau, mai rău, a regresiunii. Piscuri incredibile și abisuri incredibile mobilează universul nostru economic, social și cultural. Mai vechiul „echilibru" al planetei a cedat în fața unor distorsiuni și disparități de-a dreptul spectaculoase.

Ca să poți trăi într-o asemenea lume, astfel decît o meduză, trebuie să o cunoști. Și apoi să lupți — niciodată de unul singur — pentru a o face trăibilă. Formidabila ofensivă informatică a ecologiștilor își găsește sorgintea tocmai în acest punct : halucinată de perspectiva unui progres gigantic, omenirea își calcă în picioare un mediu care i-a asigurat tocmai abordarea acestei perspective. Poate, deci, viitorul mătura prezentul ? Este posibil, dar nu și de dorit. De aici, încercarea de avertizare, venită din toate părțile, de a chibzui, de a gospodări, de a modula inteligent mediul nostru de azi, pentru a nu bloca intrările în viitor.

Lumea se schimbă, deci, repede. Și, cum se vede, nu neapărat global și definitiv în mai bine. „Washington Times" nota, spre exemplu, că oficialitățile americane de resort intenționează să dezvolte rachete nucleare și bombe atomice care să explodeze de abia după ce au pătruns adînc în pămînt, putînd, astfel, distruge exhaustiv instalațiile subterane ale inamicului. Mă rog. Pentru echilibrare, sînt vizate nu numai măruntaiele pămîntului, dar și adîncurile cerului. Racheta „Pegas" se va naște tocmai în acest scop. Ea va avea o lungime de 15 metri, o greutate de 18 tone și o încărtură utilă („utilă" pentru cine ?) de pînă la 500 kilograme.

Schema lansării acestei „păsări" a viitorului apropiat este următoarea : racheta este suspendată sub avion, care se înalță pînă la 12 kilometri, unde, atingînd viteza corespunzătoare, are loc lansarea rachetei. La înălțimea de 63 kilometri, aproximativ după 81 de secunde, se desprinde prima treaptă, cea de-a doua își încheie activitatea la altitudinea de 170 kilometri, după care începe sectorul balistic al zborului. Cînd racheta va atinge înălțimea de 460 kilometri, se conectează motorul de pe treapta a treia, care asigură obținerea primei viteze cosmice. „Flight International" subliniază că „Pegas" este prima rachetă purtătoare produsă în S.U.A. în ultimii 20 de ani. Folosirea ei va permite reducerea de două ori a cheltuielilor necesare pentru transportarea unei încărcături pe orbită de către purtătorii obișnuiți.

Iată, deci, o reducere de două ori a unui preț de cost cu care se va putea asigura o distrugere perfect eficientă a unor zone largi. Tot de două ori mai ieftin va costa și pericolul a cărui chitanță nu va mai interesa pe nimeni.

Armate de experți calculează cît este de rentabil războiul. Alte armate de experți demonstrează cît este de rentabilă pacea. Între timp, lumea se mișcă, se chinuie, speră și remarcă încetineala incredibilă a procesului de apropiere între realități și deziderate. În acest domeniu fundamental, pendula istoriei a amorțit și pare uitată într-o altă fizică...

Radu Budeanu

ce va duce la erori. Poate foarte mici sau mici, dar care, în domeniul militar, mai ales în condițiile existenței armelor nucleare, pot avea consecințe catastrofale ireversibile.

Sînt, însă, și specialiști în informatică mai optimiști, încrezători în ziua în care va fi realizat un calculator ale cărui circuite vor imita „conexiunile" creierului uman — deci vor fi construite „rețele electronice neurale" — și care promit să fie capabile „să învețe". Cu alte cuvinte, să fie capabile să „judece" în funcție de situația concretă, să nu se limiteze la „culoarul programului" prestabilit. Computerele ce ar urma să utilizeze astfel de „rețele neurale" se bazează pe microprocesoare multiple, conectate între ele prin circuite electrice, „construcție" ce ar urma să „imite" conexiunile nervoase sau sinapsele creierului. Dificultatea întreprinderii este sugerată fie și numai recurgînd la unele date : creierul uman conține între zece și o mie de miliarde de neuroni. Unii savanți apreciază că numărul de conexiuni pe care acești neuroni pot să le stabilească între ei este mai mare decît numărul de atomi din Univers. Se va reuși ca un calculator să atingă o astfel de performanță ? Există un răspuns indirect. „Neuronii" electronici minusculi pot — în opinia specialiștilor adepți ai proiectului — să prelucreze simultan diferite informații, la fel cum creierul efectuează numeroase calcule pentru toate acțiunile umane. În acest mod, s-ar reuși ca un calculator să recunoască, de pildă, o fizionomie anume și să dea, pe baza „parcurgerii" unui spectru de imagini, un răspuns exact și rapid. Cu alte cuvinte, „rețelele electronice neurale" ar fi capabile să opereze cu nuanțe, pentru că ele, așa cum se exprima un expert, „caută tipare și asemănări, mai curînd decît date precise". Este drept că o astfel de realizare este prevăzută spre anul 2000. Oricum, nu există îndoială că va fi finalizată, pentru că, așa cum se exprima publicistul american Frank Rose, „specialiștii în informatică au în prezent (în 1988 — n.n.) sentimentul că disciplina lor se află în stadiul în care se afla fizica în urmă cu 50 de ani. Anume, în pragul unor progrese care vor schimba lumea". Întrebarea este : în ce sens se va produce această schimbare ? Și, mai ales, o atare transformare spre un alt fel de a gîndi utilizarea computerelor, adică de a le exclude din sfera militară ? Pentru că, incluzîndu-le tot mai evident în această arie, oricît ar fi ele de perfecționate, nu elimină posibilitatea și chiar certitudinea accidentelor fatale. Să ne imaginăm numai situația în care un sistem sofisticat de arme, bazat pe „inteligența" computerelor este făcut neputincios sau, dimpotrivă, este declanșat datorită unei banale defecțiuni intervenite în linia de alimentare cu energie electrică. Pentru că, fără îndoială, o siguranță electrică se poate arde oricînd, în caz de suprasarcină. Sau, la fel, o „pană" de curent poate interveni în orice moment, chiar dacă circuitele de alimentare sînt duble sau triple. Sînt posibile și defecțiuni cauzate de variația temperaturii sub sau peste limitele între care este „calibrată" funcționarea ordinatorului. Situație exclusă ? Răspunsul îl dă o întîmplare produsă în iulie 1988, cînd, la San Francisco, pentru prima dată în ultimii 113 ani, s-au înregistrat plus 39 grade. Căldura excesivă a scos din funcțiune computerele, radiourile și alte instalații ale aeroportului local. Dar, era și este posibil, în opinia specialiștilor, ca ordinatoarele să funcționeze, dar „gîndirea" lor să fie „alterată", să ofere soluții viciate.

Secunda fatală pîndește și poate apărea oricînd, deci, din scurgerea nesfîrșită a timpului. Timp care, mai ales la ora prezentată, oferă multe argumente în favoarea folosirii computerele exclusiv în domenii civile, în care o eroare, oricît ar fi de mare, poate fi îndreptată. Ceea ce, în cele mai multe cazuri, nu este posibil cînd este vorba de dirijarea sistemelor de arme din ce în ce mai sofisticate.

Slăbiciunea rațiunii

În cartea intitulată „Puterea calculatorului și slăbiciunea rațiunii", Joseph Weizenbaum, considerat a fi unul dintre pionierii informaticii, afirmă că, într-o lume în care se acordă prioritate construirii unor arme tot mai sofisticate, există primejdii majore în folosirea computerelor. În primul rînd, pentru că avantajele utilizării acestuia sînt imense, scurtînd timpul de punere la punct a proiectelor vizînd înarmările. Un exemplu este edificator în acest sens. Unii experți apreciază că volumul de operațiuni de calcul necesitat pentru construirea bombei atomice de către S.U.A., fără a se recurge la calculatoare electronice, a fost mai mare decît cel acumulat de-a lungul întregii istorii a astronomiei, pînă în acel moment. În prezent se pun la punct sisteme de arme într-un timp deosebit de scurt, aportul principal în obținerea rapidității revenind computerelor. În al doilea rînd, pericolul este generat, consideră Weizenbaum, de mentalitatea — tot mai răspîndită printre unii factori de decizie în domeniul militar — vizînd evitarea asumării răspunderii și transferarea acesteia calculatoarelor.

Ion Stoica

(Va urma)

INDIA

Aniversarea proclamării Republicii

La 26 ianuarie 1950, poporul indian trăia un moment istoric memorabil — proclamarea Republicii ; totodată, intra în vigoare prima Constituție indiană. Se realiza, astfel, un pas înainte pe calea înfăptuirii aspirațiilor de libertate, progres și prosperitate, a consolidării independenței, obținute cu trei ani înainte, și a lichidării urmărilor unei lungi perioade de dominație colonială. Semnificația deosebită acordată evenimentului proclamării Republicii a făcut ca această zi să devină zi națională a Indiei.

Anii care au trecut de la eveniment au consemnat rezultatele deosebite, obținute de poporul indian în direcția combaterii fenomenului subdezvoltării, pentru întărirea independenței economice și modernizarea întregii vieți economico-sociale, pentru înscrierea fermă pe drumul progresului. Totodată, în acești ani, a devenit bine cunoscut, pe arena internațională, demersul de pace, destindere și colaborare, al Republicii India.

Deși depărtate geografic, România și India se simt apropiate prin raporturile de prietenie și fructuoasă cooperare, stabilite de-a lungul anilor și permanent dezvoltate, în diverse domenii, de interes bilateral, ca și prin eforturile depuse de ambele state pentru asigurarea unui climat de pace, respect al independenței și suveranității, de înțelegere și colaborare în întreaga lume. În acest sens, de o importanță deosebită s-au dovedit a fi întîlnirile și convorbirile la nivel înalt, de la București sau Delhi, care, de fiecare dată, au conferit noi dimensiuni raporturilor dintre cele două țări și popoare, în beneficiul reciproc, al cauzei păcii, destinderii și colaborării în lume.

AUSTRALIA

Anul 201

Astăzi, poporul australian sărbătorește 201 ani de cînd căpitanul englez Arthur Phillips a fondat prima așezare stabilă în New South Wales, în golful numit mai tîrziu Sydney Cove. În 1901, coloniile întemeiate în această perioadă se unesc, formînd „Uniunea Australiană", cu statut de dominion în cadrul Imperiului britanic. În același an intră în vigoare Constituția țării, care a fost amendată în 1977.

Deținînd condiții prielnice dezvoltării agriculturii, Australia este, prin tradiție, o țară cu o agricultură intensivă. Ultimele decenii au fost, de asemenea, marcate de eforturi susținute pentru exploatarea bogatelor zăcăminte naturale ale țării-continent, efort materializat în dezvoltarea unei industrii moderne și diversificate, ceea ce a făcut ca Australia să se situeze, în prezent, în rîndul țărilor avansate din punct de vedere economic.

În afara preocupărilor vizînd dezvoltarea țării în plan intern, guvernul de la Canberra manifestă un interes deosebit față de asigurarea unui climat de pace, destindere și colaborare între țările din bazinul Pacificului, cît și în întreaga lume. Australia se pronunță, cu fermitate, împotriva experiențelor nucleare, pentru realizarea dezarmării, numărîndu-se printre semnatarele Tratatului de la Rarotonga privind crearea unei zone denuclearizate în Pacificul de Sud.

Cronica relațiilor dintre România și Australia a înregistrat un moment de o deosebită importanță prin vizita oficială, din aprilie 1988, a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în această țară. Dialogul la nivel înalt, înțelegerile și acordurile convenite au contribuit la adîncirea și extinderea raporturilor pe multiple planuri între cele două țări și popoare, fiind, deopotrivă, exprimată dorința reciprocă de a participa activ la consolidarea păcii și destinderii în întreaga lume.

Conferință

I. Filipescu, București. Cea de-a VIII-a Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate urmează a avea loc în luna septembrie a.c., la Belgrad. Reuniunea se va desfășura în sala congreselor „Sava". Recent, primarul Belgradului, Alexandar Bakočević **(în imagine)**, a pus prima piatră a fundației noului complex ce-i va găzdui pe participanți, situat în vecinătatea hotelului „Belgrad Intercontinental".

M. Iorgu, București. Tunelul pe sub Canalul Mînecii va favoriza, începînd cu anul 1993, o considerabilă creștere a schimbului de mărfuri și a traficului de pasageri între Marea Britanie și continent. Conform unui raport al Parlamentului (vest)-european, în primul an de folosire, tunelul va asigura transportul a 84,4 milioane de tone mărfuri. În ce privește numărul de călători, care vor tranzita în ambele sensuri, acesta este estimat la 84,3 milioane, față de 48,1 milioane în prezent.

Piramidele din Egipt

Al. Vasile, Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud. 1. Este o problemă care îi preocupă demult pe arheologi : în ce mod a fost construită, acum 5 000 de ani, faimoasa piramidă Keops ? Dacă ar fi să dăm crezare unei știri publicate recent de ziarul american „Miami - Herald", uriașele blocuri de piatră nu au fost, cîtuși de puțin, tăiate în granit și calcar, ci au fost realizate pe cale artificială ! Această afirmație senzațională se bazează pe rezultatele studiilor întreprinse de un om de știință american. Cu ajutorul microscopului, el a cercetat fragmentele unor blocuri din piatră și a emis supoziția că ele sînt alcătuite dintr-un amestec de calcar și liant. O dovadă suplimentară a ipotezei a fost un fir de păr, lung de 21 centimetri, descoperit în interiorul unei pietre. Egiptologii au primit supoziția omului de știință american cu mare precauție. După părerea lor, acum 5 000 de ani, nu putea exista o tehnologie de pregătire a materialelor de genul betonului. Arheologul Kamal Mukhtar a comentat cu ironie găsirea firului de păr, declarînd : „Toate izvoarele scrise și desenele din acea epocă atestă că muncitorii angajați în construcția piramidelor purtau o frizură scurtă". Noi descoperiri vor clarifica, fără îndoială, toate aceste enigme.

2. O serie de date privind desfășurarea anchetei asupra prăbușirii, la 21 decembrie anul trecut, în Scoția, a Boeing-ului 747 al companiei „PANAM", soldat cu moartea a 273 de persoane, am publicat și în numărul 3 a.c. al revistei. La 20 ianuarie, șefii poliției din Marea Britanie, S.U.A. și R.F.G. s-au reunit la Londra pentru a analiza situația. Poliția britanică va trimite, curînd, agenți la Washington pentru a colabora cu FBI și cu funcționari ai Administrației americane și, ulterior, o altă delegație va vizita R. F. Germania — s-a anunțat la încheierea reuniunii. „Guvernele națiunilor implicate în acest accident sînt hotărîte — a declarat avocatul Peter Fraser, participant la întîlnire — să-i aducă în fața justiției pe autorii acestei oribile crime". Pînă în prezent, s-a descoperit că bomba utilizată în atentat se afla într-un container îmbarcat la Frankfurt și transportat de avionul respectiv la Londra.

Într-o declarație făcută cotidianului saudit „Al Madina", președintele Comitetului Executiv al O.E.P., Yasser Arafat, a afirmat că deține importante informații cu privire la acest atentat. Liderul O.E.P. a informat, între altele, despre stabilirea unei cooperări internaționale între centrala palestiniană, guverne europene și Statele Unite pentru a-i găsi pe autorii atentatului. În interviul său, Arafat a exclus orice implicare a unei țări arabe în atentatul menționat, relevînd că, la originea acestuia, se află o puternică agentură de spionaj, care are drept obiectiv subminarea procesului de pace.

Ion Burleanu, Constanța. Porumbelul alb, cu o ramură de măslin în cioc, reprezintă un simbol al păcii din vremuri imemoriale. În cartea Genezei, în legenda potopului, se povestește că, odată ploaia încetată, Noe a lansat un corb, care însă n-a găsit nici un loc unde să se așeze, apoi un porumbel care s-a reîntors cu o ramură verde de măslin în cioc, dovadă evidentă a faptului că apele se retrăseseră.

F. Chiorcea, Iași. Potrivit unor date recente, Italia a atins cea mai scăzută rată a natalității din Europa : 1,3 copii la o familie. În consecință, în jurul anului 2018, se prevede o scădere a numărului populației din nordul și centrul țării — de la 57 400 000, în prezent, la 54 milioane —, iar în anul 2003, în sud (Mezzogiorno) — o stagnare efectivă a sporului populației. În următorii 30 de ani, persoanele în vîrstă de 60 de ani vor reprezenta o treime din întreaga populație a Italiei. Experții apreciază că această tendință a fost provocată în special de situația socială a femeilor angajate în cîmpul muncii ; lipsa creșelor și grădinițelor nu le permite să desfășoare o activitate productivă și să se ocupe, în același timp, și de creșterea copiilor. Conform unui alt studiu, dat publicității în luna mai a.c., una din cauzele scăderii natalității în Italia o reprezintă și criza acută de locuințe, numărul familiilor lipsite de o locuință individuală situîndu-se la aproximativ 1 milion.

Studiul dat publicității la Roma arată, pe de altă parte, că populația italiană s-a dublat în ultimii 127 de ani, de la 26 328 000 locuitori în 1861, la 57 400 000 în prezent, în acest răstimp înregistrîndu-se o singură perioadă de regres, în timpul primului război mondial.

Aparate de zbor în India antică ?

Ioan Ștefan, Brașov. Este posibil ca, tocmai în India, patria uneia din cele mai vechi civilizații umane, să fi apărut primele ființe asemănătoare omului. Așa susțin unii antropologi indieni, citați într-un articol apărut în publicația sovietică „Trud". O serie de descoperiri atestă lungul drum parcurs de om spre autoperfecționarea sa, de la epoca paleoliticului, mezoliticului și neoliticului timpuriu, alcătuind cronologia aproximativă a etapelor dezvoltării culturii triburilor și populațiilor de pe aceste pămînturi îmbelșugate. Dar anticii au lăsat urmașilor și o serie de enigme. Una din ele indică existența în India a unei civilizații și mai timpurii, cunoscută cel puțin datorită... aparatelor de zbor. Ca și în numeroasele basme ale popoarelor lumii, zeii și eroii legendari indieni au zburat spre cer. Dar nu pe covoare, ci pe „vimanas" (mașini dirijate, dotate cu motoare cu reacție). Multe lucrări mitologice descriu aparatele cu atîtea amănunte tehnice, încît îți vine greu să le contești autenticitatea. Unul din tratatele antice amintește 32 de secrete, legate de dirijarea aparatelor „vimanas". Este vorba, folosind vocabularul actual, de folosirea radarelor, a energiei solare și a topografiei.

În lucrarea antică „Vimanika Shastra" se arată că aparatele de zbor erau construite dintr-un metal special, ignifug. Textul menționează, de asemenea, șapte tipuri de oglinzi și lentile instalate la bordul mașinii, în scop de apărare, ca și de atac. Așa-numita oglindă „pinjula", de exemplu, servea drept scut vizual pentru apărarea pilotului de influența razelor lansate de adversar. Arma „mariaka", asemănătoare razelor laser, era utilizată pentru lovirea aparatului de zbor al inamicului. În lucrarea amintită este prezentată o uriașă corabie aeriană, numită „tripura vimana", care funcționa pe baza energiei solare. Un alt colos, „shakuna vimana", este descris ca un aparat ce pare ceva intermediar între avionul și racheta moderne. În orice caz, exteriorul său amintește de o navetă spațială. O altă lucrare științifică, „Samarangana Sutradharan", consacră 230 de rînduri prezentării principiilor de construire a aparatelor de zbor și folosirii lor în război și în vreme de pace. Pe baza celor menționate, se poate ajunge la concluzia că arienii sosiți în India cunoșteau rachetele care lansau „foc și trăznet", mașini care, potrivit explicațiilor, se ridicau spre Soare și spre stele. Descrierea tehnică amănunțită a aparatelor de zbor (vimanas) demonstrează că nu este vorba de visul minunat al multor popoare antice de a-și lua zborul spre înaltul cerului, ci, posibil, de realități necunoscute ale trecutului. La o conferință internațională pentru aeronautică, desfășurată la Centrul științific din Bangalore, a fost ascultată cu mare interes comunicarea savantului italian Roberto Pinotti privind rezultatele cercetărilor sale asupra manuscriselor indiene. El s-a pronunțat pentru o studiere mai profundă a moștenirii științifice a vechilor indieni, înainte de a se da frîu liber fanteziei umane. Sînt multe scrieri vechi în India, care, cercetate, pot dezvălui tainele trecutului. Între altele, știința va trebui să răspundă la întrebarea : cine au fost „icarii" indieni ? Rod al fanteziei sau oameni reali ?

POSTA REDACȚIEI

Calendare (I)

Gh. Dascălu, Babadag. Diversele sisteme de calendar corespund fenomenelor astronomice la care se face raportarea. **Calendarele solare** sînt fondate pe durata revoluției **aparente** a Soarelui în jurul Pămîntului, adică pe durata **anului tropic** (intervalul de timp scurs între două „treceri" ale Soarelui la echinoxul de primăvară), ceea ce echivalează aproximativ cu 365 zile, 5 ore, 48 minute, 46 secunde, 0 (valoare ușor variabilă în timp). Existența acestor zecimale constituie dificultatea principală a stabilirii calendarelor solare. **Calendarele luni-solare** au aceeași perioadă ca cele precedente, dar lunile sînt reglate, pe cît posibil, pentru a începe și a sfîrși cu două „lunații" (perioada dintre două faze de lună nouă, cu o durată medie de 29 zile, 12 ore, 44 minute și 2,9 secunde, cu fluctuații ce pot atinge mai multe ore). Din cînd în cînd, trebuie adăugată o a 13-a lună, pentru ca începutul anului să fie întotdeauna în același anotimp. Astfel erau calendarele folosite de vechii israeliți, de grecii primitivi, de chinezi, mongoli, indieni etc. **Calendarele lunare** sînt fondate doar pe evoluția fazelor Lunii. Anul cuprinde douăsprezece luni sau „lunații" care sînt, alternativ, de 30 sau 29 de zile. Cele 12 luni totalizează 354 de zile : diferența de 11,25 zile față de anul solar duce la o deplasare rapidă a lunilor prin anotimpuri. Acesta este principiul calendarului musulman. În sfîrșit, în așa-numitele **calendare vagi**, anul se compune dintr-un număr fix de zile și calendarul nu va marca revenirea la punctul de pornire decît după o foarte lungă perioadă (fostele calendare egiptene, persane și armene). Vechiul calendar egiptean, de pildă, avea 12 luni de cîte 30 de zile, plus 5 zile suplimentare, numite **epagomene.**

(va urma)

Barbu Vîlcu, Alexandria. Lansarea navetei spațiale multifuncționale americane „Discovery" va avea loc la 23 februarie a.c., ora 8,30 (ora New York), de pe cosmodromul Cape Canaveral din Florida — s-a anunțat în cadrul unei conferințe de presă, organizată recent la Centrul spațial Huston. Echipajul, alcătuit din astronauții Michael Coats, John Blaha, Robert Springer, James Buchli și James Bagian, va evolua la bordul navetei „Discovery" timp de cinci zile, urmînd să aterizeze la 28 februarie, ora 9,37 (ora New York), la baza militară „Edwards" din California. De la bordul lui „Discovery", echipajul va lansa un satelit al NASA, dotat cu cea mai modernă aparatură, al cărui cost este evaluat la 100 milioane de dolari. Satelitul este destinat să asigure legătura aproape permanentă dintre navetele din seria „Shuttle" și cîțiva sateliți de observație și transmiterea informațiilor către centrele terestre de coordonare a zborurilor. Echipajul va efectua, de asemenea, o serie de experimente.

Anca Preda, Brașov. Potrivit unor ultime date de care dispunem, procentele în care pădurile diverselor țări vest-europene sufereau, la sfîrșitul lui 1986, datorită ploilor acide, poluării și altor cauze, erau, într-adevăr, uriașe : Olanda — 55 la sută ; R.F. Germania — 54 la sută ; Elveția — 50 la sută ; Marea Britanie — 49 la sută; Austria — 37 la sută; Franța — 28 la sută ; Spania — 28 la sută ; Luxemburg — 26 la sută ; Norvegia — 26 la sută ; Finlanda — 25 la sută. Datele au fost, în general, strînse de Institutul Worldwatch.

Gh. Octoman, București, tel. 83 14 88, oferă spre vînzare întreaga colecție a revistei „Lumea", de la apariție și pînă în prezent.

Coordonatorul rubricii: Rodica Dumitrescu

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

4 (1317) 26 ianuarie 1989

CEAUȘESCU – ROMÂNIA – PACE

Tovarășului Nicolae Ceaușescu – omagiul fierbinte al partidului, al întregului popor 1

Gîndire revoluționară, profund novatoare asupra vieții internaționale, acțiune fermă și constantă pentru afirmarea în lume a politicii de pace și conlucrare. Aurel Duma 2

Operă de creație istorică. Dumitru Ghișe 5

Realism și clarviziune. Doina Florentina Topor 7

Concepție cuprinzătoare asupra căilor de realizare a dezarmării. Ilie Olteanu 8

Rolul și răspunderile Europei în lume. Aurel Zamfirescu 9

Demersuri active pentru soluționarea problemelor economiei mondiale. dr. Ilie Șerbănescu 10

Cunoașterea prin cultură – suport al păcii. Ion Mărgineanu 12

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

„Nutrim sentimente profunde față de poporul român prieten" 13

Noi pași pe calea extinderii și aprofundării colaborării interbalcanice. I. Madoșa 14

Washington. Instalarea noului președinte la Casa Albă. St. Țurlea 18

Belgrad. În perspectiva formării noului guvern federal. Vasile Crișu 19

Piața comună. Priorități și obiective ale „semestrului spaniol". Doina Topor 20

Oslo. Bugetul în anul alegerilor. Adrian Dascălu 21

Brasilia. Decizii pentru o „vară a austerității" 26

Wellington. În perspectivă electorală. Mihaela Brumă 27

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

Congresul unității comuniștilor spanioli. Rodica Dumitrescu 16

Forumul socialiștilor portughezi 17

Partidul Comunist din Olanda la șapte decenii de existență 17

1 000 + 1 22–24

DOCUMENTAR

Asia de Sud – retrospectivă '88. Liana Enescu 25

SERIAL

„Armele inteligente" sau iluzia supremației militare într-o nouă ipostază (6). Ion Stoica 28

ACCENTE

Joacă și adevăr... Radu Budeanu 29

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Colectivul redacțional : Radu Budeanu – redactor șef-adjunct (ediția internațională), Mihaela Brumă, Ștefan Cârjă, Dumitru Constantin, Vasile Crișu, Adrian Dascălu, Radu Dobre, Rodica Dumitrescu, Liana Enescu, Crăciun Ionescu – șef de secție, Ion Madoșa, Ilie Olteanu, Radu Pascal – redactor șef-adjunct, Ilie Șerbănescu, Doina Topor – șef de secție, Stelian Țurlea, Anca Voican, Aurel Zamfirescu – secretar responsabil de redacție. Secretariatul de redacție și tehnic : Anatol Albu, Oana-Daniela Dinulescu, Mircea Dub, Ana Ghinea, Eliza Iliescu, Ad. Ionescu, Tudorina Mavlea, Constantin Mendea, Marin Pieleanu, Maria Simionescu, Ana Maria Tatovici. Revista „Lumea", București, Piața Scînteii nr. 1, sector 1, Oficiul poștal 33, cod 71 341, căsuța poștală 3?-29, telefon 17 60 10 ; Internațional : 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – sectorul export-import presă. P.O. Box 12–201, telex. 10 376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

C.P.C.S.

15'

AUTOMATIC ŞI AUTOMATIC SUPER

● primele tipuri de maşini automate de spălat rufe produse la noi în ţară.
● PRACTICE ● UTILE – NECESARE ORICĂREI GOSPODĂRII MODERNE

Avantajele pe care le oferă utilizarea maşinilor automate de spălat rufe AUTOMATIC şi AUTOMATIC SUPER faţă de maşinile cu pulsator sînt :

– calitatea sporită a spălării este asigurată de numărul mare de programe de spălare adecvate tuturor sortimentelor de rufe : AUTOMATIC – 12 programe ; AUTOMATIC SUPER – 16 programe ;
– capacitatea maximă de spălare este de 5 kg rufe uscate ;
– manevrare uşoară şi simplă ;
– consum raţional de energie electrică ;
– siguranţă în exploatare ;
– uzura redusă a rufelor.

Gospodine !

Maşina automată de spălat rufe, AUTOMATIC şi AUTOMATIC SUPER, odată procurată, vă preia o mare parte din efortul pe care-l depuneţi în munca dv. în gospodărie, creîndu-vă în schimb posibilitatea petrecerii timpului liber dobîndit, într-un mod cît mai plăcut.

Maşinile AUTOMATIC şi AUTOMATIC SUPER execută în mod automat operaţiile de prespălare, spălare, limpezire, stoarcere, apretare, parfumare, albăstrire şi înălbire.

În condiţiile utilizării şi întreţinerii corecte a maşinilor automate de spălat rufe, termenul de garanţie este de 12 luni de la data cumpărării.

Nr. 5 2 februarie 1989

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

MUZEUL PRESEI SEVER BOCU
JIMBOLIA
NR. C-79

Într-o atmosferă de puternică angajare patriotică şi revoluţionară

CUVÎNTAREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

— însufleţitoare expresie a încrederii nestrămutate în socialism, în forţa partidului, a întregului nostru popor, pentru propăşirea liberă şi independentă a patriei, în triumful politicii de pace şi colaborare

Din actualitatea internaţională

ORIENTUL MIJLOCIU. Contacte politico-diplomatice

MAREA BRITANIE. Starea economiei şi perspectivele electorale

SPANIA. Tensiuni pe frontul social

DIN LUMEA CAPITALULUI

Cuvîntarea tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU — puternică reafirmare a politicii de propăşire liberă şi independentă a patriei, pentru triumful cauzei socialismului, păcii şi colaborării în lume

Aş dori să asigur conducerea partidului, a statului, întregul activ de partid şi de stat, clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea, pe toţi oamenii muncii — fără deosebire de naţionalitate —, întregul nostru popor că voi face totul şi în viitor, îndeplinind încrederea ce mi s-a acordat, pentru a asigura înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială, a Programului partidului nostru de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare spre comunism. Voi acţiona, întotdeauna, cu toate forţele, în interesul clasei muncitoare, al ţărănimii şi intelectualităţii, al întregului nostru popor. Voi porni necontenit — şi vă rog pe toţi să ţineţi seama de aceasta — de la faptul că prima obligaţie a fiecărui comunist, a fiecărui activist de partid şi de stat este de a asigura condiţii de muncă şi de viaţă cît mai bune pentru clasa muncitoare — şi împreună cu ea şi pentru ţărănime şi intelectualitate, pentru întregul popor.

NICOLAE CEAUŞESCU

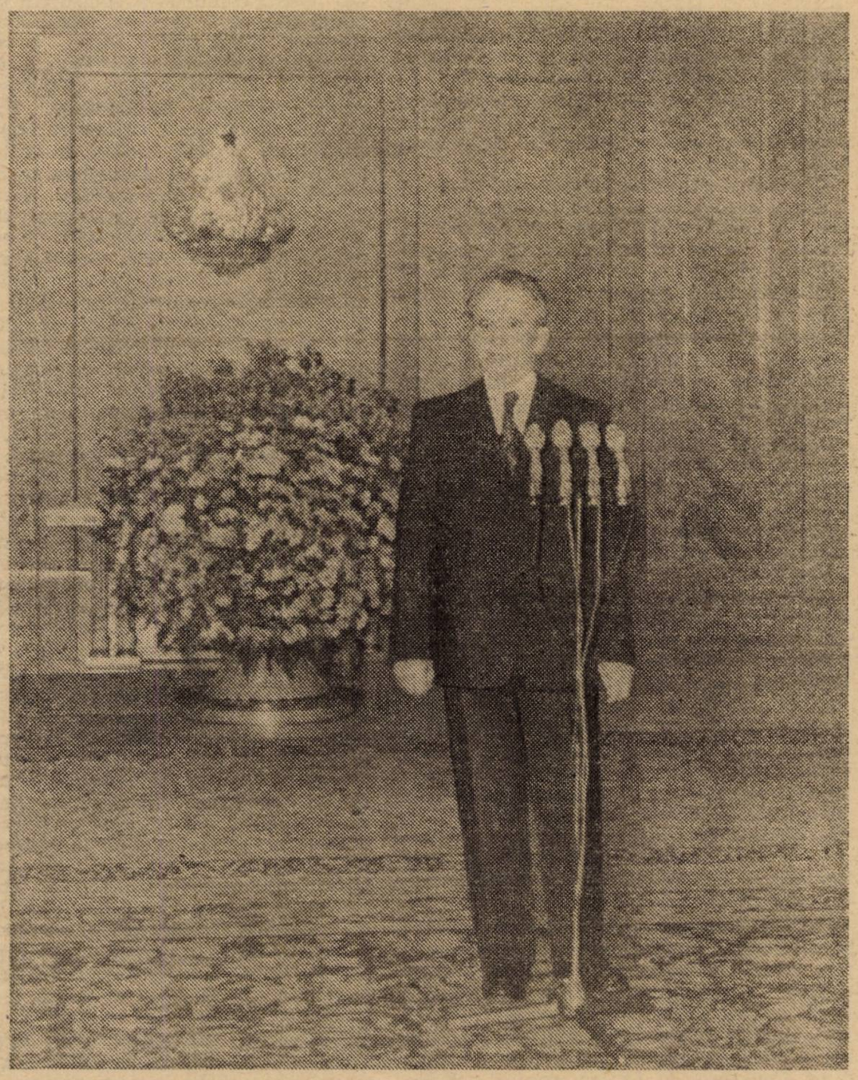

LA 26 IANUARIE — mare sărbătoare, înscrisă cu litere de aur în viaţa partidului şi a ţării —, întregul popor român a aniversat, ca în fiecare an, ziua de naştere şi îndelungata activitate revoluţionară a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România. Dragostea, admiraţia şi recunoştinţa, cu care toţi cei ce muncesc îl înconjoară pe ilustrul nostru conducător de partid şi de stat, dau expresie înaltei aprecieri faţă de laborioasa sa activitate, desfăşurată cu fierbinte patriotism revoluţionar şi profund umanism, faţă de rolul său decisiv în desfăşurarea cu succes a amplului proces revoluţionar, tezele, ideile, orientările şi indicaţiile din vasta şi remarcabila sa operă constituind o adevărată călăuză în acţiune, sursa energiei cu care s-a acţionat şi se acţionează pentru înfăptuirea Programului, ca şi a hotărîrilor Congresului al XIII-lea şi ale Conferinţei Naţionale ale partidului.

Constituindu-se într-un moment înălţător, solemnitatea de la Consiliul de Stat a pus în lumină aceste profunde sentimente, a subliniat, cu putere, personalitatea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a cărui eroică viaţă şi activitate revoluţionară se identifică, de peste cinci decenii şi jumătate, cu lupta gloriosului nostru partid comunist, cu interesele vitale ale ţării, cu idealurile scumpe de libertate, independenţă, pace şi progres ale poporului român. Evocînd inegalabila contribuţie teoretică şi practică a eminentului nostru conducător de partid şi de stat la devenirea României socialiste moderne, în Scrisoarea omagială a Comitetului Politic Executiv al C.C. al

P.C.R., Consiliului de Stat și Guvernului Republicii Socialiste România, se arăta: **„Puternica personalitate, gîndirea și acțiunea dumneavoastră revoluționară au imprimat un suflu profund înnoitor întregii opere de edificare a socialismului în patria noastră, au descătușat marile energii ale poporului și au deschis calea punerii deplin în valoare a strălucitelor virtuți ale socialismului ca orînduire superioară oricăror forme de organizare socială care au existat pînă acum în istoria umanității".**

În cadrul aceleiași solemnități, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o deosebit de importantă cuvîntare, autentic mesaj și mărturie de credință adresate poporului din rîndul căruia s-a ridicat și, deopotrivă, document programatic cuprinzînd, într-o formulare profund științifică, teze și orientări de cardinală însemnătate pentru prezentul și viitorul națiunii noastre.

Spiritul dialectic, concepția înaintată, revoluționară despre lume și viață, ce caracterizează întreaga operă a secretarului general al partidului nostru, sînt elocvent ilustrate în cuvîntarea sa de la 26 ianuarie printr-o seamă de idei originale, de o inestimabilă valoare teoretică și practică. Arătînd că tot ceea ce s-a realizat în România, în anii socialismului, este strîns legat de întreaga istorie a poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, de fapt, o trăsătură definitorie a procesului revoluționar din țara noastră, și anume continuitatea preocupărilor de dezvoltare independentă a patriei.

O astfel de teză reliefează adevărul că poporul a fost, în momentele cruciale ale patriei, adevăratul făuritor de istorie. De aceea — releva cu putere secretarul general al partidului — nu trebuie să uităm că **„datorăm totul poporului, că vom putea asigura dezvoltarea României, independența și suveranitatea sa, numai împreună cu poporul, făcînd totul pentru popor, pentru bunăstarea și fericirea sa!"**. În această lumină, tovarășul Nicolae Ceaușescu așază în cadrul firesc, al istoriei naționale, marile realizări ale anilor socialismului, legate organic de tot ceea ce a făcut poporul în diferitele etape ale dezvoltării sale, de luptă necontenită pentru afirmarea ființei naționale și formarea statului național, pentru eliberarea de sub dominația străină, pentru o viață nouă.

Este uriașul merit al marelui nostru conducător de partid și de stat de a fi militat, cu ardoare, pentru a reda tuturor românilor sentimentul demnității patriotice și revoluționare, încrederea în forțele proprii, în capacitatea lor de gîndire și acțiune, de a fi asigurat cele mai favorabile condiții pentru afirmarea inițiativei lor creatoare, a personalității umane, pentru participarea efectivă la conducerea activității economice și sociale, conform tezei de o excepțională însemnătate și valoare — pusă pregnant în lumină în cuvîntarea de la 26 ianuarie — privind **construirea socialismului cu poporul și pentru popor.**

Spiritul militant, pătrunzătoarea gîndire revoluționară, înaltul umanism și nețărmurita iubire de neam și glie, care caracterizează întreaga activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, și-au găsit o strălucită întruchipare în concepția politică, profund novatoare, promovată de partidul nostru după Congresul al IX-lea, ce a deschis o etapă nouă — cea mai fertilă din istoria milenară a țării —, marcată de victorii fără precedent în toate domeniile vieții noastre economice și sociale. De atunci, de aproape un sfert de veac, Partidul Comunist Român și-a pus în valoare capacitatea sa politico-ideologică de a analiza realitățile sociale, istorice și naționale concrete, de a elabora un cuprinzător program politic, ținînd seama, în fiecare etapă, de cerințele, interesele și aspirațiile fundamentale ale poporului. **„Am înțeles, încă de atunci, —** sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** referindu-se la acel moment — **că trebuie să rupem cu dogmatismul, cu șabloanele, cu concepțiile perimate, înapoiate, să repunem socialismul științific în drepturile sale. Nu socialismul este cel care a dus la unele stări de lucruri negative într-o țară sau alta, ci încălcarea principiilor științifice ale socialismului, nesocotirea cerințelor legilor obiective și, în primul rînd, a necesității dezvoltării continue a forțelor de producție — factorul revoluționar hotărîtor pentru construcția socialismului, ca de altfel pentru dezvoltarea oricărei orînduiri sociale".**

Abordînd problema construcției noii societăți, secretarul general al partidului nostru a pus, și de această dată, în evidență adevărul că socialismul și comunismul se făuresc în condiții diverse de la țară la țară, în conformitate cu condițiile specifice fiecăreia. Conducîndu-se după acest principiu, partidul nostru s-a pronunțat întotdeauna pentru elaborarea de sine stătătoare, de către fiecare partid și popor, a liniei politice generale, pentru aplicarea legităților generale ale socialismului științific la condițiile concrete din fiecare țară. Militînd pentru o astfel de conduită, partidul nostru comunist a considerat și consideră, însă, că se impune, totdeauna, manifestarea unei poziții clare, consecvente față de principiile revoluționare, față de apărarea intereselor clasei muncitoare, forța conducătoare în societate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat adevărul că orînduirea capitalistă și-a dovedit limitele, incapacitatea de a soluționa marile probleme ale contemporaneității, socialismul demonstrîndu-și capacitatea reală de a asigura adevărata egalitate între oameni, atît socială, cît și națională, numai socialismul putînd să valorifice plenar aptitudinile creatoare ale poporului. Adevărul pe care îl impune abordarea novatoare, dialectică de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a problemelor construcției socialismului este acela că — afirmîndu-și superioritatea și capacitățile — socialismul cere nu o îndepărtare de la principiile sale, ci, dimpotrivă, o permanentă perfecționare a activității, în conformitate cu legitățile sale general-valabile. În acest context, secretarul general al partidului nostru a accentuat asupra necesității întăririi continue a proprietății socialiste — care exclude, pentru totdeauna, posibilitatea exploatării —, formă de proprietate care reprezintă o condiție fundamentală a progresului societății. A accentuat, de asemenea, asupra imperativului perfecționării continue a sistemului democrației muncitorești-revoluționare — sistem care, în țara noastră, funcționează cu deplin succes de peste două decenii. În deosebit de importanta sa cuvîntare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut ca, în cadrul larg democratic din țara noastră, să se intensifice participarea responsabilă a tuturor oamenilor muncii la elaborarea și aplicarea în practică a politicii partidului. Democrația socialistă este, în concepția secretarului general al partidului nostru, un ansamblu de drepturi și îndatoriri egale pentru toți fiii patriei, cadrul optim de acțiune revoluționară pentru creșterea puternică a inițiativei și răspunderii colectivelor de oameni ai muncii, a tuturor muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, a tineretului, în dezvoltarea și întărirea proprietății socialiste, în gospodărirea eficientă a avuției naționale. Aceasta este baza pe care, așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, națiunea noastră poate deveni o națiune a unei înalte științe și a unei culturi înaintate, care să asigure progresul continuu al societății românești, bunăstarea întregului nostru popor.

Congresul al IX-lea al partidului, luminoasă bornă de hotar în ridicarea României pe noi trepte de civilizație socialistă, a inaugurat o perioadă pe care, cu demnitate și respect, o numim **„Epoca Nicolae Ceaușescu".** Grandioaselor realizări ce vor dăinui peste generații le-au corespuns, pe planul activității internaționale a partidului și statului nostru, o afirmare fără precedent a României în lume, o creștere a prestigiului său pe arena mondială. **„Epoca Nicolae Ceaușescu"** în sfera vieții internaționale își are temeiul în inițiativele și prodigioasa activitate consacrată păcii și dezarmării, prieteniei și colaborării între popoare ale eminentului nostru conducător de partid și de stat, apreciat pretutindeni ca remarcabil om politic, militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești mondiale, Erou al păcii. Promovînd o concepție unitară cu privire la interesele poporului român, ca și ale tuturor popoarelor lumii, de a se dezvolta într-un climat de pace și securitate internațională, tovarășul Nicolae Ceaușescu este făuritorul și promotorul politicii externe românești — o politică profund constructivă, dinamică și realistă, pătrunsă de o înaltă responsabilitate pentru destinele poporului român, ale umanității în ansamblu.

Cuvîntarea de la 26 ianuarie a fost, și pe acest plan, un nou prilej de abordare novatoare, îndrăzneață a cîtorva aspecte importante ale vieții mondiale. Dezarmarea a fost una dintre acestea. Componentă esențială — alături de necesitatea opririi cursei înarmărilor — a problemei fundamentale a epocii contemporane, dezarmarea — în viziunea profund realistă a tovarășului Nicolae Ceaușescu — este un proces în demararea căruia prioritate trebuie să aibă lichidarea celor mai primejdioase arme, cele de distrugere în masă: nucleare și chimice. Argumentarea președintelui Nicolae Ceaușescu, în ce privește abordarea unitară a problemei eliminării simultane a tuturor armelor de nimicire în masă, este ireproșabilă: **„De ce considerăm că trebuie să privim în mod unitar această problemă? Pentru că nu este posibil să se asigure pacea, independența popoarelor acționînd în mod izolat pentru eliminarea doar a unora sau altora din aceste arme. A proceda așa înseamnă a deschide calea pentru a se crea centre de putere care să-și impună dominația asupra lumii. Numai eliminarea concomitentă a armelor chimice, nucleare și a altor arme de distrugere în masă reprezintă garanția că asemenea posibilități nu vor apărea — și trebuie să acționăm cu toată hotărîrea în direcția aceasta".** Tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat, cu același prilej, poziția constantă a României cu privire la cerința reducerii radicale a armelor convenționale, domeniu în care, la inițiativa șefului statului român și prin voința unanimă a întregului popor, țara noastră a dat un exemplu încă din noiembrie 1986. A fost pusă în evidență, în același context, cerința obiectivă a reducerii cheltuielilor militare, măsură vitală pentru depășirea problemelor economice grave din întreaga lume.

În ansamblul amplei și susținutei activități externe a României, al acțiunilor și demersurilor pe care președintele Nicolae Ceaușescu le desfășoară cu perseverență, dinamism și principialitate, preocuparea pentru soluționarea pe cale pașnică, la masa tratativelor, a tuturor litigiilor și diferendelor dintre state, a situațiilor de încordare și conflict, în general a oricăror probleme deschise, ocupă un loc de prim ordin, ea constituind sursa permanentă a unui înalt și binemeritat prestigiu.

Existența armelor nucleare, a celorlalte arme de nimicire în masă, cu uriașa lor putere de distrugere, capabile să ducă la însăși dispariția vieții pe Pămînt, impune o nouă gîndire politică, noi modalități de abordare și căi de acțiune în vederea rezolvării problemelor majore, a aspectelor-cheie ale vieții internaționale. În virtutea viziunii profund novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, noul mod de gîndire și abordare politică înseamnă, în esență, —

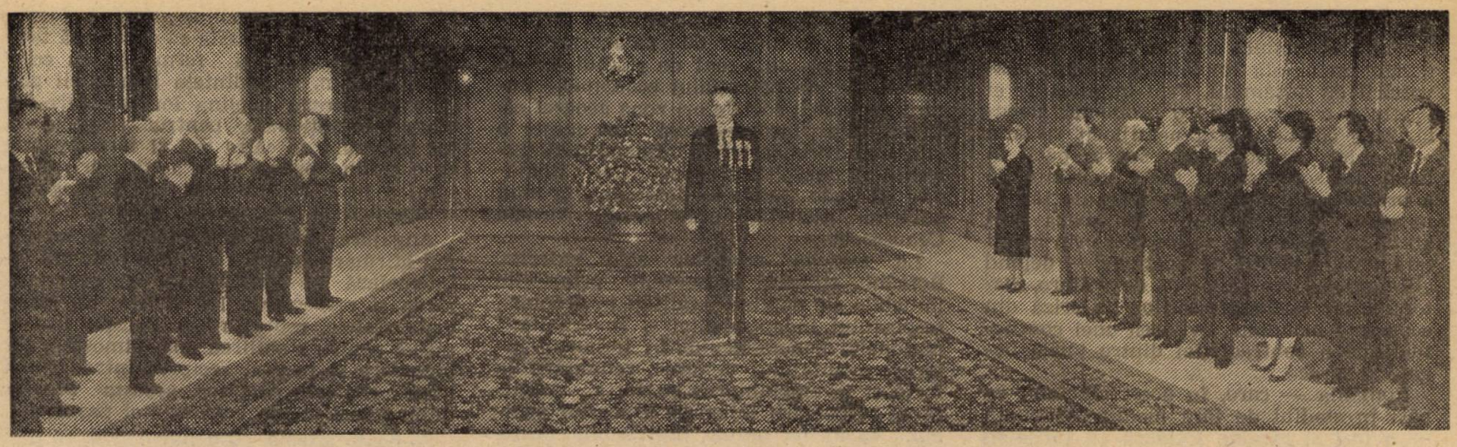

și implică în mod logic — renunțarea la calea războiului ca mijloc de soluționare a diferendelor, a chestiunilor litigioase dintre state, a stărilor conflictuale existente în diferite părți ale lumii, a problemelor asupra cărora există diferențe de păreri, puncte de vedere divergente. Dacă în trecut se putea afirma, cu mai multă sau mai puțină îndreptățire, că războiul reprezintă o continuare a politicii cu alte mijloace, astăzi, dimpotrivă, se poate spune, cu deplin temei, că politica, orice politică sănătoasă, lucidă, presupune în mod necesar excluderea războiului, renunțarea cu desăvîrșire la folosirea forței, la recurgerea la arme în practica relațiilor internaționale. Această teză, promovată de România, este valabilă inclusiv pentru așa-numitele conflicte locale sau regionale, care, pe lîngă marile pierderi de vieți omenești și distrugerile pe care le provoacă, riscă — în condițiile actuale ale interdependențelor tot mai accentuate, politice și economice, între toate țările lumii, ale existenței sistemelor de alianțe militare continentale și intercontinentale, ca și ale reducerii distanțelor geografice, ca urmare a tehnicilor noi din comunicații și transporturi — să se extindă și să capete proporții mondiale.

De la premisa inadmisibilității războiului decurge în chip firesc — potrivit concepției în numele căreia România, președintele său militează în mod consecvent — ideea că tratativele, mijloacele pașnice constituie, în lumea contemporană, singura cale de soluționare a disputelor, a problemelor de orice fel, unica alternativă la înfruntările militare.

Istoria, inclusiv cea de dată recentă, — arată stăruitor și convingător președintele României — dovedește că „reglementarea" prin recurgerea la forță este temporară și fragilă, că aceasta complică și înveninează și mai mult lucrurile, accentuează neîncrederea, generează noi tensiuni. Cu atît mai mult, în prezent, cînd cursa înarmărilor, mai ales nucleare, devine vertiginoasă, dialogul politic, negocierile în jurul aceleiași mese apar ca o necesitate absolută — și nici un fel de considerente legate de orînduire, de sistemul politic, de ideologie nu pot și nu trebuie să constituie un obstacol în calea lor. Acestea sînt temeiurile în virtutea cărora România, președintele Nicolae Ceaușescu au desfășurat și desfășoară o neobosită activitate pentru aplanarea neînțelegerilor, pentru depășirea stărilor de criză, pentru stingerea focarelor de încordare și conflict.

O altă problemă gravă a contemporaneității abordată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea sa din 26 ianuarie este aceea a subdezvoltării. În concepția șefului statului român, actuala situație gravă din economia mondială — marcată de profunde distorsiuni, manifestări de criză și dezechilibru — nu a apărut din senin, ci este urmarea nemijlocită a lipsei de acțiune în abordarea frontală și soluționarea adecvată a problemelor care grevează de mult timp asupra dezvoltării globale, în special a celor legate de flagrantele decalaje dintre țările bogate și cele sărace. Această scindare anacronică a lumii din punct de vedere economic nu a existat dintotdeauna, ci este — așa cum subliniază președintele Nicolae Ceaușescu — o consecință a relațiilor coloniale, a politicii imperialiste și neocolonialiste, a dezvoltării unor state pe seama altora.

În acest context, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că, în chiar țările dezvoltate — fără a mai vorbi de șomaj, lipsa de locuințe ș.a. —, menținerea unei așazise situații de dezvoltare este rezultatul jefuirii de către capitalul financiar, de monopoluri, a țărilor în curs de dezvoltare.

Președintele Nicolae Ceaușescu a arătat în repetate rînduri că actualele stări de lucruri din economia mondială nu pot fi desprinse de determinările lor istorice, cît și de cele prezente. În fond, s-au schimbat doar căile și mijloacele prin care, în relațiile economice internaționale, țările capitaliste dezvoltate încearcă să-și realizeze expansiunea și prosperitatea pe seama țărilor mai puțin dezvoltate, prevalînd cele economice, tehnologice, comerciale, monetare, financiare.

Accentul deosebit pus, în ultimii ani, de România, de președintele Nicolae Ceaușescu, pe soluționarea prioritară, urgentă și echitabilă a problemelor financiare derivă nemijlocit din faptul că aceste probleme au fost cele care au dobîndit caracterul poate cel mai acut. În viziunea șefului statului român, reglementarea gravei probleme a datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare este o componentă fundamentală a instaurării unei noi ordini economice internaționale. Pentru că acumularea inechitabilă a unor uriașe datorii, de peste 1 200 miliarde dolari, în conturile externe ale acestor țări, are ca efect frînarea puternică a procesului creșterii economice și a pieților în țările respective, iar, în condițiile interde-

---

Doresc ca, și în aceste împrejurări, să aduc omagiul nostru tuturor acelora care, în decursul istoriei grele, zbuciumate, de luptă îndelungată, au făcut totul pentru libertatea și progresul patriei noastre. Doresc, în primul rînd, să aduc un omagiu poporului nostru — adevăratul făuritor al propriilor sale destine, al istoriei națiunii noastre. Subliniez aceasta pentru că, întotdeauna, nu trebuie să uităm — și subliniez aceasta încă o dată — că datorăm totul poporului, că vom putea asigura dezvoltarea României, independența și suveranitatea sa numai împreună cu poporul, făcînd totul pentru popor, pentru bunăstarea și fericirea sa!

Sînt strîns legat de clasa noastră muncitoare și sînt ferm convins că numai în măsura în care clasa muncitoare își va îndeplini misiunea sa istorică — de a realiza o nouă orînduire, mai dreaptă și mai bună, fără exploatatori, o orînduire în care muncitorimea și toți ceilalți oameni ai muncii vor rămîne stăpîni pe mijloacele de producție — numai așa clasa muncitoare va avea un viitor demn, liber, un viitor de bunăstare și fericire, împreună cu întreaga națiune!

Este deci necesar să facem totul pentru a asigura dezvoltarea forțelor de producție, întărirea clasei muncitoare, ridicarea nivelului său de cunoștințe — profesionale, tehnico-științifice, culturale, ideologice —, pentru a făuri o clasă muncitoare înaintată din toate punctele de vedere — clasa muncitoare constructoare a socialismului și comunismului!

NICOLAE CEAUȘESCU

pendenţelor economice actuale, blocarea creşterii economice într-un sector al economiei mondiale împietează asupra dezvoltării de ansamblu. Prin implicaţiile ei generale, este vorba de o problemă globală, care condiţionează nemijlocit situaţia economiei mondiale şi soarta păcii în lume. De soluţionarea reală şi echitabilă a problemei datoriilor externe ale ţărilor în curs de dezvoltare — pe baza unei abordări globale, ce se impune prin însuşi caracterul global al acesteia — depind eliminarea anomaliilor de dezvoltare, distorsiunilor şi manifestărilor de criză din economia mondială, evitarea unei conflictualizări a contradicţiei dintre ţările bogate şi sărace.

România — care, în acest cincinal, va păşi în stadiul de ţară mediu dezvoltată — a fost şi rămîne solidară cu ţările în curs de dezvoltare. În acest sens, în cuvîntarea de la 26 ianuarie, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** sublinia : **„Chiar dacă, realizînd programul nostru, ne vom ridica la un nivel mai înalt de dezvoltare economico-socială, vom rămîne împreună şi vom acţiona întotdeauna împreună cu ţările în curs de dezvoltare ! Aceasta constituie obligaţia noastră, şi de ţară socialistă, şi de comunişti, de revoluţionari — de a fi întotdeauna împreună cu cei care luptă pentru independenţă, pentru bunăstarea lor economică şi socială“.**

Politica de largă deschidere internaţională a României se concretizează în promovarea raporturilor de colaborare cu toate statele, indiferent de stadiul lor de dezvoltare, de potenţialul economic, natura orînduirii sociale ori zona geografică. O realitate incontestabilă întruneşte o unanimă recunoaştere : dinamismul puternic al dezvoltării raporturilor României cu toate statele se datorează, în mod hotărîtor, activităţii preşedintelui Nicolae Ceauşescu.

La temelia relaţiilor sale externe, România situează consecvent principiile imuabile ale deplinei egalităţi în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunţării la forţă şi la ameninţarea cu forţa. Asigurarea respectării integrale a acestor principii, ca un tot unitar, indivizibil, constituie, în concepţia României, a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, condiţia sine qua non a afirmării şi valorificării tuturor virtuţilor colaborării, în interesul fiecărei ţări, al cauzei progresului, încrederii şi păcii în lume.

Pentru România, dezvoltarea relaţiilor dintre state, pe temelia acestor principii, constituie o cerinţă esenţială, primordială a lumii contemporane — orientare reafirmată cu toată claritatea, în repetate rînduri, de preşedintele Nicolae Ceauşescu. Şi dacă numele României este asociat, de aproape un sfert de veac, în mod indisolubil, cu promovarea noilor principii de relaţii interstatale, aceasta se datorează tocmai perseverenţei şi fermităţii cu care statul român, preşedintele Republicii acţionează pentru deplina lor afirmare în viaţa internaţională, pentru respectarea lor integrală de către toţi şi faţă de toţi, ca o cerinţă primordială a edificării unei lumi a păcii şi justiţiei, a înţelegerii, colaborării şi progresului general.

Angajarea fermă a României în sprijinul afirmării trainice a noilor principii se întemeiază pe convingerea că generalizarea şi respectarea lor strictă, de către toate statele, reprezintă o cerinţă imperativă pentru stabilirea unei atmosfere de încredere şi respect reciproc între state libere, egale în drepturi, aceasta constituind însăşi esenţa coexistenţei paşnice.

Se poate afirma, cu deplin temei, că perioada de cînd la conducerea partidului şi a statului român se află tovarăşul Nicolae Ceauşescu se defineşte, şi în domeniul relaţiilor bilaterale ale României, printr-un dinamism fără precedent, îmbogăţind măreţele împliniri ale acestui popor, eforturile sale de înflorire multilaterală şi, deopotrivă, contribuind plenar la promovarea cauzei prieteniei, colaborării şi păcii pe planeta noastră.

Ilie Olteanu

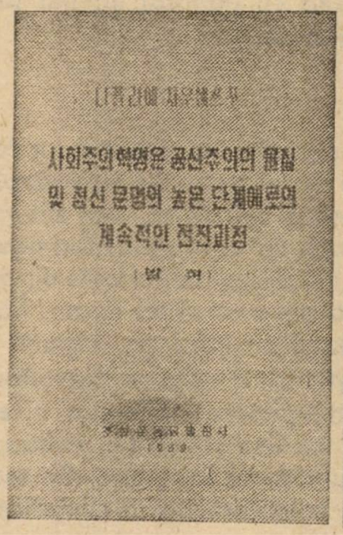

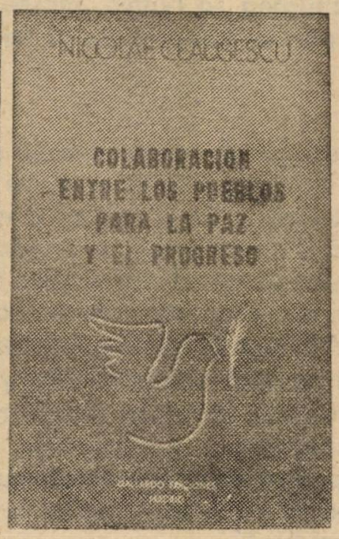

Puternică afirmare în conştiinţa lumii

Elocventă ilustrare a înaltului prestigiu internaţional, a interesului şi preţuirii deosebite de care se bucură activitatea neobosită a preşedintelui Nicolae Ceauşescu dedicată împlinirii marilor idealuri ale umanităţii, recentele apariţii editoriale în străinătate din opera conducătorului partidului şi statului nostru — îmbogăţind o vastă suită de volume consacrate gîndirii teoretice şi acţiunii practice, iniţiativelor şi demersurilor de profundă semnificaţie politică — conferă o nouă şi viguroasă expresie audienţei largi şi deosebitei aprecieri de care se bucură în lume şeful statului român. **„Preşedintele Nicolae Ceauşescu — promotor al păcii“**, volum realizat de prof. univ. Rais Mirza, tipărit în engleză, în condiţii grafice deosebite, la editura „Famous Publications“ din New Delhi ; **„Nicolae Ceauşescu — respectarea principiilor relaţiilor dintre state, imperativ fundamental al vieţii contemporane“**, volum apărut, în spaniolă, în editura „Rueda“ din Argentina ; **„Preşedintele României, Nicolae Ceauşescu — promotor al edificării unei noi ordini economice internaţionale“**, volum, semnat de Mohammad Naseem Seemaab, apărut, în engleză, în editura pakistaneză „Elite Publishers“; **„Preşedintele României, Nicolae Ceauşescu, despre rolul ţărilor mici şi mijlocii în întărirea unităţii de acţiune a ţărilor în curs de dezvoltare“**, volum apărut în editura „Academy Press“ din Lagos (Nigeria) ; **„Nicolae Ceauşescu — colaborare între popoare pentru pace şi progres“**, apărut în editura spaniolă „Gallardo“ ; **„România : o politică externă independentă“**, lucrare apărută, la Paris, în editura „E.C.R. Editions“, sub semnătura scriitorului şi publicistului N. Asfoura : **„Nicolae Ceauşescu : revoluţia socialistă — proces continuu de înaintare spre stadiile superioare ale civilizaţiei materiale şi spirituale comuniste“**, volum apărut la Phenian în Editura Partidului Muncii din Coreea — sînt, toate acestea, semnificative atît prin aria de cuprindere geografică şi, totodată, prin multilateralitatea problematicii abordate pe măsura bogăţiei de idei, concepte, iniţiative şi acţiuni înnoitoare ce caracterizează opera teoretică şi activitatea practică ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Reamintim, în context, apariţia, în această perioadă, în publicaţii de prestigiu de peste hotare, a numeroase materiale de presă, reflectînd interesul şi admiraţia cu care opinia publică internaţională urmăreşte activitatea şefului statului român dedicată propăşirii independente a patriei socialiste şi, deopotrivă, soluţionării — în chip nou, democratic, pe baza noii gîndiri — a marilor probleme cu care se confruntă umanitatea.

Deplină încredere în socialism, în concepția revoluționară despre lume și viață

Izvorîte din înțelegerea superioară a realităților complexe și exigențelor imediate și de perspectivă ale operei de construcție a noii orînduiri, valorile inestimabile ale gîndirii creatoare, materialist-dialectice și istorice, de largă deschidere filozofică și aplicabilitate practică, își găsesc o strălucită și reînnoită expresie în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la festivitatea de omagiere a zilei de naștere și îndelungatei sale activități revoluționare.

Domeniu al cunoașterii, în care creația își are un vast, practic nelimitat, spațiu de desfășurare, iar, pe baza ei, decizia politică determină consecințe dintre cele mai profunde, prin atragerea maselor, a popoarelor la opera de făurire conștientă a propriului destin, procesul de edificare a socialismului reclamă, cu necesitate, răspunsuri noi și, mai ales, înnoitoare, care să ofere, în orice împrejurări, o limpede **perspectivă revoluționară**, în conformitate cu realitățile naționale specifice, cu etapele de dezvoltare ale societății, ca și cu cerințele de progres economic și social ale lumii contemporane. În consens cu aceste imperative, opera teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu are meritul de excepție de a fi demonstrat, cu vigoare, **legitimitatea istorică a socialismului, ca singura opțiune de dezvoltare progresistă a omenirii, de soluționare reală a problemelor complexe ale lumii contemporane.** Continuare, pe un plan calitativ superior, a evoluției societății umane, înțeleasă în devenirea ei dialectică, socialismul, în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, nu a apărut și nu se dezvoltă într-un vid istoric, ci ca rezultat al legităților obiective și, deopotrivă, **al acțiunii conștiente a clasei muncitoare, a maselor largi populare,** angajate în vastul front al luptei revoluționare pentru afirmarea noilor principii de muncă și de viață. Înlăturînd, pentru prima oară în istorie, exploatarea și asuprirea, creînd și consolidînd cadrul larg de manifestare a egalității sociale și naționale, socialismul, prin realizările obținute — în sfera de acțiune a forțelor de producție, ca și în aceea a relațiilor sociale — și-a demonstrat **superioritatea** față de orice orînduire, **vitalitatea** și **imensele sale resurse de înnoire.** Expresie a voinței și opțiunii de-sine-stătătoare, libere și independente, a fiecărei națiuni, socialismul își afirmă, totodată, viabilitatea istorică prin faptul — confirmat de viață, de întreaga experiență contemporană — că el nu poate fi impus **din afară** și, în același timp, nu poate fi oprit pe calea contrarevoluției.

Dinamica afirmării socialismului presupune, în mod firesc, menținerea mereu vie, valorificarea și dezvoltarea marilor sale cuceriri istorice — care îi conferă însăși rațiunea de a fi —, **continuitatea procesului revoluționar** reprezentînd norma și legea de acțiune supreme, în temeiul cărora pot și trebuie să fie abordate și rezolvate problemele perfecționării procesului de edificare a noii orînduiri, în nemijlocită confruntare cu situația din fiecare țară, cu solicitările, de atîtea ori inedite, ale practicii sociale, cu cerințele epocii contemporane, caracterizată printr-o accelerare fără precedent a noii revoluții științifico-tehnice, și, totodată, printr-o multiplicare a surselor sale explozive, sub impactul unui nod de contradicții de factură globală, unele clasice, altele noi și în plină desfășurare. Fundamentînd asemenea teze, de bogată contribuție la tezaurul gîndirii politice înaintate, tovarășul Nicolae Ceaușescu se pronunță și acționează pentru afirmarea unei **noi gîndiri** în abordarea realităților actuale, dintr-o largă **perspectivă revoluționară și de pe pozițiile ferme ale socialismului științific.**

Recenta cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu reprezintă, din acest unghi de vedere, nu doar o însuflețitoare pledoarie pentru virtuțile istorice ale socialismului, ci, înainte de toate, un răspuns, întemeiat pe un autentic examen științific, la marile probleme cărora popoarele constructoare ale noii orînduiri, sub conducerea partidelor lor comuniste, trebuie să le facă față — atît pe plan intern, cît și internațional. Rezultantă de robustă sorginte revoluționară, încrederea în legitimitatea și superioritatea istorică ale socialismului își află fundamentul într-o înțelegere științifică a experienței revoluționare naționale și, deopotrivă, internaționale : **„Avem deplina încredere — arăta secretarul general al partidului — că numai socialismul poate să asigure adevărata egalitate între oameni — atît socială, cît și națională —, să creeze condiții pentru afirmarea personalității umane, pentru ca fiecare om să-și poată pune în valoare, în strînsă colaborare și unitate cu semenii săi, aptitudinile creatoare, în orice domeniu de activitate. Mă refer acum la toate acestea avînd în vedere experiența mișcării noastre revoluționare, dar și a mișcării comuniste și muncitorești-revoluționare, internaționale, a dezvoltării sociale în general...“**

Desigur, operă istorică inedită și de durată, construcția socialismului nu a fost — și nu poate fi — ferită de obstacole, de neajunsuri, de insuccese, de unele erori generate de cauze interne, ca și de desfășurări internaționale nefavorabile ; e de ajuns să amintim, în context, că socialismul s-a făurit și se făurește în condițiile existenței imperialismului, ale unei profunde crize economice mondiale, înfruntînd presiuni politice, militare, economice, inclusiv ideologice sau de altă natură. Proces revoluționar complex, dialectic, el nu este un marș triumfal, lipsit de contradicții ; el nu se înfăptuiește în condiții de paradă, de la sine, în mod automat. În același timp, așa cum arăta secretarul general al partidului nostru, trebuie respinse, cu fermitate, opticile defetiste, manifestările de neîncredere, de confuzie, de a considera unele greșeli, unele lipsuri, chiar unele abuzuri ca însăși esența societății socialiste. Important este că, în ciuda unor multiple dificultăți, la „examenul“ vieții, noua orînduire a ieșit mereu învingătoare, mereu mai viguroasă, atestînd, încă o dată, uriașele sale capacități creatoare, forța și vitalitatea sa, cursul său ireversibil.

Rememorarea experienței proprii partidului nostru este, în acest sens, revelatoare. Într-un moment în care construcția socialismului, ca și, în general, mișcarea comunistă și muncitorească internațională, se aflau sub influența unor concepții dogmatice, străine gîndirii marxiste, a unor presiuni pentru impunerea, cu orice preț, a unor „modele“ prestabilite, contrare diversității căilor de autentică dezvoltare a noii orînduiri din însuși solul fertil al propriei experiențe revoluționare naționale, Partidul Comunist Român, la crucialul Congres al IX-lea, cînd în fruntea sa a fost ales, ca secretar general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a avut forța și capacitatea necesare de a restabili calea și mijloacele adecvate de edificare a socialismului, în consens cu tradițiile progresiste ale istoriei naționale, redînd partidului și poporului încrederea în forțele lor, conștiința de sine, sentimentul demnității patriotice și revoluționare. Din acel moment de răscruce, s-a pus capăt inerției, pasivității și obedienței în gîndirea și practica revoluționare, istoria construcției socialiste în România fiind eliberată atît de opresiunea determinismului mecanicist, care ignora pînă la sufocare inițiativa colectivă a factorului conștient, uman, cît și de subiectivismul arbitrar și autoritar, care mergea pînă la anularea legităților obiective ale dezvoltării sociale. De covîrșitoare însemnătate, în planul îmbogățirii teoretice a tezaurului gîndirii socialismului științific, ca și în planul transformării revoluționare a practicii de edificare a noii orînduiri, contribuția secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se distinge, de-a lungul celor aproape două decenii și jumătate, care au trecut de la Congresul al IX-lea, prin aceeași nealterată altitudine morală, principialitate comunistă, combativitate militantă, oferind un exemplu viu de creație istorică, identificînd și promovînd cu curaj noul în orice domeniu de activitate.

„Putem, într-adevăr, să privim cu mîndrie la tot ceea ce am realizat în decursul

anilor de construcție socialistă, în care — fără îndoială — Congresul al IX-lea reprezintă un moment hotărîtor pentru dezvoltarea de astăzi a României — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în recenta sa cuvîntare. **Fără Congresul al IX-lea, fără linia generală stabilită de acest congres și de congresele și conferințele naționale ulterioare, fără măsurile organizatorice, economice, politice adoptate în această perioadă, România nu s-ar putea prezenta astăzi cu realizările pe care le are.**

Am înțeles, încă de atunci, că trebuie să rupem cu dogmatismul, cu șabloanele, cu concepțiile perimate, înapoiate, să repunem socialismul științific în drepturile sale. Nu socialismul este cel care a dus la unele stări de lucruri negative într-o țară sau alta, ci încălcarea principiilor științifice ale socialismului, nesocotirea cerințelor legilor obiective și, în primul rînd, a necesității dezvoltării continue a forțelor de producție — factorul revoluționar hotărîtor pentru construcția socialismului, ca de altfel pentru dezvoltarea oricărei orînduiri sociale".

Reafirmată cu tărie, teza profund înnoitoare — confirmată pe deplin de practica revoluționară —, că **socialismul se înfăptuiește în condiții diferite de la o țară la alta, în concordanță cu tradițiile sale istorice, cu specificul național, cu etapa sa de dezvoltare economică, politică și socială**, își are baza obiectivă în însăși diversitatea condițiilor în care se edifică noua orînduire — ceea ce implică, în mod logic, o diversitate de forme, mijloace și metode de acțiune. Experiența, viața au demonstrat și demonstrează că nu există rețete sau tipare universal-valabile în construcția socialismului, că nimeni nu poate să-și aroge dreptul de a da „lecții" sau prescrie „modele" de soluționare a problemelor, de perfecționare a procesului de construcție socialistă într-o țară sau alta. **Aplicarea, în mod creator, la condițiile concrete, a legităților generale, a principiilor socialismului științific**, este dreptul și îndatorirea fiecărui partid, în deplinătatea prerogativelor sale de acțiune independentă și suverană. Singurul, supremul judecător este poporul din țara respectivă, din care partidul s-a născut, în care trebuie să-și aibă împlîntate rădăcinile și pe care are misiunea istorică de a-l conduce în opera de edificare a noii orînduiri.

În baza acestei concepții, partidul nostru se pronunță și acționează cu fermitate pentru respectarea, în cadrul mișcării comuniste și muncitorești, a deplinei egalități în drepturi, a deplinei autonomii, a dreptului și obligației fiecărui partid față de clasa muncitoare, față de propriul popor, de a-și stabili independent, neadmițîndu-se nici o ingerință, propria linie politică, strategia și tactica, potrivit intereselor lor fundamentale, condițiilor concrete în care acționează.

Creînd și dezvoltînd asemenea teze, fără de care este de neconceput îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare în procesul făuririi noii orînduiri, secretarul general al partidului nostru atrage atenția — în spiritul consecventei sale viziuni dialectice — că, în eforturile multiple, diverse de perfecționare a acestui proces, esențialul îl reprezintă **păstrarea mereu vie a spiritului revoluționar, asigurarea dezvoltării pe baze socialiste** reprezentînd condiția **sine-qua non** a realizării obiectivelor propuse, orice încercări de introducere, în strategia conducerii economico-sociale, a unor forme de proprietate particular-capitalistă afectînd grav dezvoltarea viitoare, construcția socialismului, bunăstarea și independența națiunilor. Promovarea cu fermitate a concepției și spiritului revoluționar în întreaga activitate — subliniază secretarul general al partidului nostru — reprezintă premisa fundamentală a necesarei și permanentei îmbogățiri a principiilor socialismului științific, a înnoirii lor, în consens cu condiția nouă, superioară a existenței umane în societatea eliberată de exploatare și inechitate.

În fond, dificultățile apărute în făurirea noii orînduiri, într-o țară sau alta, într-un domeniu sau altul, nu au fost generate „de mai mult sau prea mult socialism", ci au fost și sînt fie rezultatul unor abateri de la legitățile generale, fie de la aplicarea lor creatoare, în funcție de condițiile concrete și etapa de dezvoltare.

„Noi — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu — ne-am pronunțat întotdeauna și am acționat conform tezei că fiecare popor, fiecare partid trebuie să-și elaboreze de sine stătător linia sa general-politică, să aplice legile generale și principiile socialismului la realitățile și condițiile din fiecare țară. Dar am subliniat întotdeauna — și nu pot să nu subliniez și acum — că toate acestea presupun o poziție clară, consecventă față de principiile revoluționare, față de apărarea intereselor clasei muncitoare, care reprezintă forța și clasa conducătoare în societate".**

Principiul de frontispiciu al edificării noii orînduiri în România, **cu poporul și pentru popor** este emanația — confirmată de întreaga practică revoluționară din țara noastră — a noilor relații sociale create pe baza **proprietății socialiste, de stat și cooperatiste, într-un cadru atotcuprinzător, unitar, indivizibil.** Rezultat al luptei revoluționare a clasei muncitoare — forța conducătoare și unificatoare a întregii societăți —, proprietatea socialistă este cea care conferă oamenilor muncii noua lor calitate — de producători, proprietari socialiști uniți și beneficiari ai întregii avuții naționale. Nu îngrădirea, nu fărîmițarea ei, nu arbitrariul „autoreglării" spontane a economiei în virtutea așa-numitelor legi ale „pieței libere" constituie calea perfecționării socialiste ; aceasta ar însemna, dimpotrivă, o întoarcere la forme revolute, capitaliste. **„Nu se poate vorbi de perfecționarea socialismului prin așa-zisa dezvoltare a micii proprietăți particulare"** — arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu.**

Redăm, în acest sens, două precizări, de mare însemnătate, din recenta cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

În ce privește proprietatea socialistă de stat :

„În nici un fel nu ne putem gîndi să lăsăm posibilitatea ca proprietarii noștri asupra mijloacelor de producție — muncitorii — să devină din nou proletari, lipsiți de mijloacele de producție, să devină din nou robi la un capitalist, mai mare sau mai mic ! Nu aceasta este calea socialismului — și trebuie să facem totul pentru a întări proprietatea socialistă, pentru a întări rolul muncitorilor ca proprietari colectivi, care să asigure dezvoltarea puternică a industriei noastre pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii !"

În ce privește proprietatea cooperatistă a țărănimii :

„Este oare posibil să ne gîndim să renunțăm la tot ceea ce am făcut în această perioadă de 40 de ani, la ceea ce am realizat în organizarea pe baze științifice a agriculturii ? Ar fi un nonsens ! Pentru noi, proprietatea cooperatistă, a întregii țărănimi, asupra pămîntului și mijloacelor de muncă reprezintă singura cale pentru a asigura atît progresul agriculturii, cît și dezvoltarea, în mod armonios, a industriei și agriculturii — ca două ramuri economice fundamentale, care se condiționează obligatoriu în procesul general de făurire a socialismului și comunismului în România".

Pe această bază se asigură consolidarea unității întregului popor, în jurul partidului, ca centru vital al societății, garanție a mersului înainte pe calea socialismului și comunismului, prin dezvoltarea și adîncirea continuă a democrației noastre muncitorești-revoluționare. Considerentele tovarășului Nicolae Ceaușescu privind rolul și funcțiile partidului în etapa actuală a construcției socialismului, ca și în perspectivă istorică, sînt intim legate de conceptul fundamental al creației istorice **cu poporul pentru popor**, pe baza unității de interese primordiale ale tuturor categoriilor sociale. De aici — renunțarea la dictatura proletariatului, teză depășită în noile condiții istorice, de largă dezvoltare a democrației muncitorești-revoluționare. De aici — lichidarea oricăror metode de conducere prin instrumente birocrat-autoritare și îngust administrative. **Centru vital al națiunii, de la care iradiază lumina și căldura dătătoare de viață, conștiința cea mai înaintată a poporului**, partidul, în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, nu este și nu poate fi o instanță autocrată, simplu instrument al puterii, și, deopotrivă, nici un „arbitru" dezangajat, cu funcții limitate la orientări abstracte, de factură pur teoretică. Prioritară, obiectiv necesară, creșterea rolului conducător al partidului se realizează — și trebuie să se realizeze — nu „din afară", ci „dinăuntru", prin asumare, deplină și nemijlocită, a responsabilităților întregii opere de construcție socialistă. **„Partidul** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — nu poate renunța la rolul său de forță politică conducătoare în făurirea socialismului, nu poate împărți, și cu atît mai mult nu poate ceda nimănui rolul său, fără a dispare, mai devreme sau mai tîrziu".** Pronunțîndu-se împotriva oricăror tendințe lichidatoriste, de slăbire a rolului partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a acționat și acționează, cu fermitate revoluționară, pentru întărirea unității sale — politice, ideologice, organizatorice —, pentru creșterea rolului său conducător, în condițiile participării tot mai active a comuniștilor la procesele de transformare înnoitoare ale societății românești, ale adîncirii democrației muncitorești-revoluționare la scara întregii națiuni.

Într-un moment în care o serie de țări socialiste sînt marcate de intense dezbateri, de căutări și eforturi de perfecționare a activității, de înlăturare a unor lipsuri și greșeli, în vederea asigurării dezvoltării construcției noii orînduiri, partidul nostru este decis să-și aducă, în continuare, contribuția sa proprie, originală — și face totul pentru aceasta — la îmbogățirea practicii revoluționare, a teoriei materialist-dialectice de transformare progresistă a lumii contemporane, în consens cu interesele propriului popor, ale creșterii prestigiului socialismului, pentru triumful politicii de pace, independență și colaborare în lume.

Radu Pascal

ORIENTUL MIJLOCIU

Contacte politice și poziții în favoarea procesului de pace

Ultima lună a continuat să fie marcată de o intensă activitate politico-diplomatică în vederea deschiderii unui proces de pace eficient în Orientul Mijlociu, care să conducă la lichidarea conflictului ce grevează, de mult timp, asupra vieții popoarelor din această parte a lumii. Cercuri politice tot mai largi, inclusiv din Israel, consideră că principala componentă a procesului de pace în zonă continuă să rămînă soluționarea problemei palestiniene, ceea ce presupune abordarea sa realistă, în conformitate cu principiile și normele internaționale, cu dreptul inalienabil al fiecărui popor de a trăi liber, într-o patrie proprie, independentă și suverană.

„Intifada", cum se numește în limba arabă revolta palestinienilor din teritoriile ocupate de Israel în 1967, constituie consecința logică a prezenței străine care dorește să-și impună voința, prin forță, unei populații de 1 700 000 de locuitori, născuți în proporție de 70 la sută în anii prezenței militare israeliene. După cum remarcă toți observatorii din zonă, revoltei palestiniene, care durează de aproape 14 luni, nu i se va putea pune capăt prin forță, represiunile dure ale armatei israeliene contribuind, dimpotrivă, la intensificarea ei. Acest lucru se pare că începe să-l înțeleagă și unii dintre guvernanții israelieni, ceea ce se poate desluși dintr-o serie de declarații și propuneri, ca, de pildă, organizarea de alegeri în teritoriile ocupate, acestea fiind, însă, condiționate de încetarea revoltei palestiniene.

Desigur că, așa după cum era de așteptat, palestinienii au respins respectivele propuneri, declarînd că alegerile nu pot avea loc decît atunci cînd trupele israeliene se vor retrage, dînd posibilitate populației nu numai să se pronunțe în mod liber, dar să-și poată exercita, suveran, prerogativele conducerii. Ar fi de menționat, în acest context, că ultimele alegeri municipale din 1976 au condus la o victorie categorică a candidaților ce aveau asentimentul Organizației pentru Eliberarea Palestinei. Ulterior, consiliile municipale, exprimînd clar voința majorității covîrșitoare a poporului, au fost dizolvate de autoritățile militare, unii dintre primari fiind arestați și expulzați, alții grav răniți, în urma unor atentate.

Situația din teritoriile ocupate și conflictul arabo-israelian pot fi soluționate numai prin negocieri cu O.E.P., remarca recent — conform agenției „Taniug" — generalul în rezervă Ezer Weizman, ministrul israelian al științei și dezvoltării. „Numai O.E.P. și nimeni altcineva nu poate să pună capăt revoltei palestiniene. Întreaga lume a înțeles acest lucru, și a sosit momentul ca și Israelul să o înțeleagă", a afirmat Weizman într-o declarație dată publicității la Ierusalim. Din păcate, însă, nu toți factorii de răspundere israelieni gîndesc în acest fel, principalii membri ai guvernului respingînd contactele cu O.E.P., fapt ce blochează dezvoltarea pozitivă a oricărui proces de soluționare a problemei palestiniene și, implicit, a conflictului din Orientul Mijlociu. Astfel de poziții rigide, pe care se situează în prezent și unii dintre membrii conducerii Partidului Muncii, aflat la guvernare împreună cu gruparea de dreapta „Likud", a premierului Shamir, au condus la puternice disensiuni, demisii și fracționări, reflectînd opinii total opuse. Recenta demisie a lui Uzi Bar-Am, secretarul general al Partidului Muncii, care ocupa această funcție de patru ani, este ilustrativă în acest sens. Bar-Am s-a situat în fruntea celor care cer guvernului israelian să adopte o atitudine pozitivă față de recunoașterea statului Israel de către O.E.P., fiind în dezacord cu linia politică imprimată de cei doi reprezentanți de frunte ai Partidului Muncii — Shimon Peres și Yitzhak Rabin. „Astăzi, eu reprezint o parte destul de mare a Partidului Muncii, care consideră că preocupările legate de pace constituie problema centrală a epocii noastre" — a declarat Bar-Am, cînd și-a anunțat demisia. Se consideră că, în cazul în care Shimon Peres, actualul vicepremier și ministru de finanțe în cabinetul de coaliție, va înregistra eșecuri în noua sa funcție sau dacă guvernul israelian nu va fructifica, în lunile următoare, șansele de a realiza pacea în Orientul Mijlociu, partizanii deputatului Bar-Am ar putea să se transforme într-o amenințare potențială pentru actuala conducere a Partidului Muncii.

După cum relatează agenția kuweitană „KUNA", președintele Egiptului, Hosni Mubarak, a cerut din nou Israelului, săptămîna trecută, să adopte o atitudine pozitivă în problema convocării unei conferințe internaționale în Orientul Mijlociu, pe care majoritatea covîrșitoare a țărilor lumii o consideră absolut necesară în vederea demarării unor negocieri viabile între părțile interesate, putînd să conducă la stingerea definitivă a conflictului din regiune. Șeful statului egiptean, evocînd — în cadrul unei alocuțiuni rostite la Cairo — sprijinul larg de care se bucură, în lume, ideea organizării conferinței, a subliniat că aceasta „este considerată ca un pas inevitabil, de natură să ducă la o reconciliere istorică între popoarele palestinian și israelian". Egiptul, a arătat el, acționează în favoarea unor negocieri la care să fie prezente toate părțile interesate și, în primul rînd, Organizația pentru Eliberarea Palestinei. În cursul vizitei întreprinse zilele trecute, la Cairo, de regele Hussein al Iordaniei și al convorbirilor sale cu președintele Mubarak, au fost evocate, de asemenea, modalitățile susceptibile să favorizeze soluționarea justă și durabilă a problemei palestiniene, cei doi șefi de stat exprimîndu-și hotărîrea de a continua eforturile în vederea avansării procesului de pace în Orientul Mijlociu.

O largă activitate diplomatică a desfășurat, în aceste zile, președintele Comitetului Executiv al O.E.P., Yasser Arafat, care, în vizită oficială la Madrid, a fost primit de regele Juan Carlos, de premierul Gonzalez și a avut convorbiri fructuoase cu miniștrii de externe ai Spaniei, Franței și Greciei, care formează „comitetul celor trei" însărcinat de Comunitatea vest-europeană să sprijine, direct, procesul de pace din Orientul Mijlociu. Acest comitet urmează să se deplaseze, peste puțin timp, în regiune, pentru convorbiri cu factorii de răspundere ai Egiptului, Siriei, Iordaniei și Israelului. Este de reamintit că, în cursul lunii ianuarie, membri ai acestui comitet au avut prime contacte cu reprezentanți ai unora dintre țările menționate.

Marele succes politic repurtat de O.E.P. după proclamarea Statului Independent Palestinian — recunoscut pînă acum de 94 de țări —, începerea unui dialog cu reprezentanți oficiali ai Administrației americane, sprijinul tot mai activ din partea comunității țărilor vest-europene deschid, fără îndoială, calea spre un posibil proces de pace în Orientul Mijlociu. Accelerarea acestui proces depinde, însă, în mare măsură, de disponibilitatea guvernului israelian de a se situa pe poziții mai elastice, mai constructive, cît și de atitudinea ce o va adopta, în viitor, noua Administrație a S.U.A. În cadrul primei sale conferințe de presă în calitate de președinte al S.U.A., ținută la sfîrșitul lunii ianuarie, George Bush, referindu-se la recentul dialog inițiat de Statele Unite cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei, a declarat că acest dialog va continua atît timp cît O.E.P. va rămîne angajată principiilor ce au ca scop negocierea unei păci cu Israelul.

Pentru viitorul apropiat se anunță noi și diverse contacte politico-diplomatice, urmărind deschiderea procesului de pace în Orientul Mijlociu, organizarea în cît mai scurt timp a unui comitet pregătitor al conferinței internaționale ce ar urma să strîngă în jurul mesei negocierilor toate părțile interesate și, în primul rînd, O.E.P. și Israelul. Există întrunite azi, mai mult ca oricînd, condiții propice pentru instaurarea, în sfîrșit, a unei păci trainice în Orientul Mijlociu, iar o astfel de ocazie n-ar trebui, în nici un caz, să fie pierdută.

Crăciun Ionescu

Soldați israelieni patrulînd pe o stradă din tabăra de refugiați Khan Yunis, din Gaza, în timpul unei greve generale

MADRID

Tensiuni pe frontul social și noi regrupări politice

Începînd cu luna noiembrie a anului trecut, acțiunile revendicative ale oamenilor muncii spanioli s-au desfășurat gradat, la chemarea UGM și a Comisiilor muncitorești, culminînd cu greva generală de la 14 decembrie anul trecut

Deși, anul trecut, a fost țara cu cea mai mare creștere economică din Europa occidentală — cinci la sută —, Spania este confruntată, în plan social, cu o serie de probleme grave : peste 3 milioane de șomeri (la o populație activă de aproape 12 milioane), inflație (5,8 la sută la sfîrșitul lui 1988, față de 3 la sută, cît se prevăzuse inițial) și, mai ales, discrepanțe în repartizarea avantajelor „boom"-ului economic. Firească, de aceea, deteriorarea relațiilor dintre guvernul socialist condus de Felipe González și principalele două centrale sindicale — UGM (de tendință socialistă) și Comisiile muncitorești (de tendință comunistă) — care, la 14 decembrie anul trecut, au organizat, împreună, prima grevă generală din ultimii 54 de ani, apreciată de premierul însuși drept un „succes politic".

Rezultatul acelui masiv protest popular a obligat guvernul socialist să accepte să se așeze la masa negocierilor, față în față cu sindicatele, excluzînd de această dată patronatul, condiție prealabilă pusă de liderii sindicali. Această renunțare la tradiționalul „triunghi al negocierilor" (guvern — patronat — sindicate) a reprezentat, de altfel, primul succes înregistrat la negocieri de cele două centrale. Al doilea l-a reprezentat abandonarea, de către guvern, a planului privind crearea de locuri de muncă pentru tineret, plan care, potrivit sindicatelor, era „prea generos" pentru unii șefi de întreprinderi și care i-ar fi transformat pe tineri în forță de muncă ieftină.

Cele trei runde de negocieri, desfășurate la Madrid între 11 și 25 ianuarie, au intrat în impas în momentul în care sindicatele au ridicat problema majorării indemnizațiilor de șomaj, restabilirea puterii de cumpărare în raport cu inflația din 1988 în sectorul public, precum și reevaluarea pensiilor și salariilor funcționarilor. Negocierile — constată observatorii — au avut darul să declanșeze un veritabil „război al cifrelor" între guvern și sindicate. Oferta guvernului — au explicat liderii sindicali — „acoperă" doar 40 la sută din revendicări. Este vorba de acceptarea, de către cabinetul González, a sumei de 344 miliarde pesetas (3 miliarde 120 milioane dolari) cu care să se majoreze indemnizațiile de șomaj și retribuțiile funcționarilor și pensionarilor, în raport cu creșterea inflației cu 2,8 la sută peste indicele prevăzut oficial (3 la sută). „Dacă acești bani ar fi pentru 1988 și 1989, atunci am fi aproape de încheierea unui acord" — au declarat sindicatele, precizînd însă că, în realitate, oferta guvernului pentru acest an este doar de 167 miliarde pesetas (un miliard și jumătate dolari), restul sumei fie a fost deja vărsată în bugetul statului, fie este promisă pentru 1990.

Dincolo de acest „război al cifrelor", se ascunde — sînt de părere observatorii — existența unei veritabile crize a raporturilor dintre partidul socialist și sindicatul afiliat lui și, pe de altă parte, este pusă în cauză însăși politica economică și socială din ultimii șase ani de guvernare socialistă. Disensiunile din cadrul partidului de guvernămînt au ieșit la iveală cu mult înainte de greva generală, Uniunea Generală a Muncitorilor (centrala sindicală socialistă) distanțîndu-se tot mai evident, în ultimii ani, de partidul de guvernămînt. Recent, Nicolás Redondo, secretarul general al U.G.M., declara că, după părerea sa, politica guvernului „pare mai degrabă de dreapta și deloc de stînga sau social-democrată, ca să nu mai vorbim de socialistă". În consecință, a spus el, „atîta vreme cît guvernul va continua să se bizuie pe patronat, în Spania nu va avea loc o schimbare socială". Comentînd impasul ultimei runde de negocieri (25 ianuarie), un purtător de cuvînt al U.G.M. citat de agenția „E.F.E.", comenta că atitudinea guvernului și a P.S.M.S. va fi interpretată, în viitor, ca o „eroare istorică a socialismului spaniol".

La ora cînd scriem aceste rînduri, Executivul anunțase că nu va ceda mai mult decît a făcut-o pînă în prezent și că speculațiile privind chemarea anticipată la urne a electoratului, ca urmare a confruntării cu sindicatele, sînt nefondate.

În această săptămînă...

Problema namibiană. Raportul O.N.U. și reacțiile țărilor africane și nealiniate

Secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, a prezentat Consiliului de Securitate un raport în problema namibiană, în care și-a expus concepția referitoare la operațiunile de punere în aplicare a planului Națiunilor Unite privind accesul Namibiei la independență, începînd de la 1 aprilie. El a evidențiat că este necesar ca Grupul O.N.U. pentru acordarea de ajutoare în perioada de tranziție (UNTAG) să poată asigura aplicarea întocmai a rezoluției 435 a Consiliului de Securitate privind acordarea independenței Namibiei, inclusiv crearea condițiilor care să permită organizarea de alegeri libere și echitabile.

Potrivit planului său, Adunării Generale — relevă agenția „TASS" — îi vor fi prezentate propuneri privind alocațiile bugetare destinate componentei militare a UNTAG, formată din 4 650 persoane — trei batalioane de infanterie întărite, 300 de observatori militari, aproximativ 1 700 militari ce se vor ocupa cu aprovizionarea tehnico-materială și personalul Statului Major, alcătuit din aproximativ 100 militari. Cheltuielile preconizate pentru componentele civilă și militară ale UNTAG se cifrează la aproximativ 416 milioane dolari. Dacă, în cursul perioadei de tranziție, se va constata că acest contingent militar este insuficient din punct de vedere numeric și că este cu adevărat necesară completarea personalului militar, secretarul general al O.N.U. va informa, în acest sens, Consiliul de Securitate și, dacă acesta nu va avea obiecții, vor fi desfășurate batalioanele suplimentare necesare în cadrul limitei maxime a structurii numerice a componentei militare — 7 500 persoane.

Secretarul general al O.N.U. a relevat că această concepție „creează cea mai bună perspectivă" pentru realizarea mandatului ce i-a fost încredințat în ce privește accesul Namibiei la independență, pe baza organizării de alegeri libere și echitabile, sub supravegherea și controlul O.N.U. El a menționat, totodată, că a primit, în repetate rînduri, din partea țărilor vecine cu Namibia — inclusiv din partea Africii de Sud —, asigurări că guvernele respective vor face tot ce depinde de ele pentru îndeplinirea, de către personalul O.N.U., a funcțiilor încredințate.

Perez de Cuellar a subliniat că aplicarea cu succes a rezoluției 435 a Consiliului de Securitate va depinde de colaborarea dintre toate părțile implicate, precum și de comunitatea internațională în ansamblu, care trebuie „să își îndeplinească datoria în fața poporului Namibiei, în conformitate cu planul O.N.U." — arată agenția „TASS".

Buletinul de informații al O.N.U. anunță că țările africane și nealiniate și-au exprimat îngrijorarea în legătură cu reducerile bugetare pentru operațiunile de punere în aplicare a Planului O.N.U. privind accesul Namibiei la independență, propuse de secretarul

După greva generală de la 14 decembrie și în condițiile riscului generalizării conflictului social, din cauza lipsei unui acord între guvern și sindicate, nu este deloc exclus ca, în cazul unor alegeri anticipate, P.S.M.S. să piardă majoritatea absolută în Parlament. (Potrivit ultimelor sondaje de opinie publicate de „Diario 16", într-o asemenea eventualitate, socialiștii ar obține doar 37,5 la sută din voturi).

Asistăm, în acest context, la o polarizare a forțelor politice spaniole. În ce privește opoziția de stînga, efervescența socială a coincis cu decizia, de încărcate semnificații politice, a unificării Partidului Comunist din Spania (P.C.S.) cu Partidul Comunist al Popoarelor Spaniei (P.C.P.S.). Documentul și rezoluțiile adoptate în cadrul lucrărilor Congresului de unificare a comuniștilor spanioli, desfășurat la Madrid între 14 și 16 ianuarie (v. Lumea nr. 4 a.c.), au evidențiat necesitatea întăririi unității politice și organizatorice în cadrul Partidului Comunist din Spania, dezvoltării dialogului și conlucrării cu celelalte forțe progresiste, democratice, pentru promovarea intereselor fundamentale ale oamenilor muncii, pentru împlinirea aspirațiilor lor de progres, bunăstare și pace. Congresul a reafirmat, totodată, „necesitatea dezvoltării și popularizării programului social și economic al Stîngii Unite (alianță electorală a partidelor și mișcărilor situate la stînga socialiștilor — n.n.), acordurilor încheiate în cadrul celui de al IV-lea Congres al Comisiilor muncitorești și acordurilor ce stau la baza actualei unități de acțiune dintre Comisiile muncitorești și Uniunea Generală a Muncitorilor". În ce privește cele două mari centrale sindicale, P.C. din Spania apreciază „importantele schimbări produse în analiza și acțiunea clasei muncitoare și păturilor largi populare, precum și pașii realizați pe calea unității de acțiune dintre sindicate, în special dintre U.G.M. și Comisiile muncitorești".

Răspunzînd unor exigențe istorice, ca expresie a creșterii ponderii clasei muncitoare în societatea spaniolă, hotărîrea comuniștilor spanioli de a-și reface și întări unitatea politică și organizatorică are o deosebită importanță pentru creșterea influenței și rolului partidului în viața politică a țării, a capacității sale de acțiune pentru apărarea intereselor fundamentale ale celor ce muncesc, pentru înfăptuirea unor adînci transformări înnoitoare în țară.

Pe de altă parte, nu întîmplător, opoziția de dreapta caută să profite de complexitatea momentului politic intern pentru a-și strînge rîndurile, în tentativa de a-și schimba imaginea tradițională. În acest sens, a reținut atenția cel de al IX-lea Congres al Alianței Populare (A.P.), partid conservator, care și-a schimbat denumirea în Partidul Popular (P.P.), apreciind că aceasta este mai potrivită unei formațiuni politice care înglobează în prezent, în rîndurile sale, nu numai conservatorii tradiționali, ci și democrat-creștini, liberali, foști miniștri și membri ai fostei Uniuni a Centrului Democratic (U.C.D.). Manuel Fraga Iribarne, 66 de ani — care și-a început cariera politică pe vremea franchismului (a fost ministru al turismului și informațiilor) și care, în urmă cu doi ani, s-a retras din Alianța Populară și din viața politică — a fost ales, la actualul congres, în funcția de președinte al noii formațiuni. Marcelino Oreja, „personalitatea numărul doi a partidului" — cum îl califică „E.F.E." — este cel căruia i se atribuie „o mai mare moderație și o mai mare capacitate" de a încheia acorduri cu alte formațiuni regionale și de centru cum este Centrul Democratic și Social (C.D.S.) al fostului premier Adolfo Suárez. În momentul de față secretarul general al Consiliului Europei (occidentale), Marcelino Oreja — precizează agenția spaniolă de știri — va conduce lista P.P. la viitoarele alegeri pentru Parlamentul vest-european, acesta constituind primul test electoral pentru noul partid. În opinia observatorilor politici, această „retransformare" a dreptei reamintește de alte încercări anterioare, întotdeauna soldate cu eșecuri electorale. Dar — adaugă „E.F.E." —, în urma declinului evident al socialiștilor, noua tentativă de regrupare a dreptei într-o formațiune ce se dorește, cel puțin în vorbe, de centru-dreapta, ar putea avea oarecari șanse de succes.

Indiferent de data alegerilor generale — la termen, în 1990, sau anticipat —, este evident că actualele reorganizări și regrupări de pe eșichierul politic spaniol prefigurează un tablou substanțial diferit de cel al momentelor electorale din octombrie 1982 și iunie 1986.

Rodica Dumitrescu

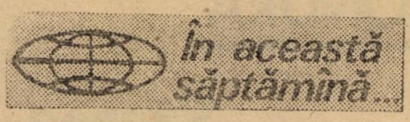

Somalia. Demersuri diplomatice

Președintele Somaliei, Mohamed Siad Barre, și-a încheiat turneul în țările arabe, efectuat în cadrul unei mai largi ofensive diplomatice. Observatorii politici sînt de părere că, în cursul turneului, președintele Somaliei (țară care, începînd din luna mai anul trecut, a fost teatrul unor violente înfruntări interne în nord) ar fi solicitat ajutor militar și economic.

După o vizită în Libia, la sfîrșitul lunii decembrie anul trecut, președintele Somaliei a efectuat, începînd din 14 ianuarie a.c., un turneu ce a cuprins Irakul, Egiptul și Kuweitul.

Mai mulți membri importanți ai guvernului de la Mogadiscio, între care vicepremierul Hussein Kulmie Afrah, au efectuat, și ei, vizite în cadrul acestui demers politic, în contextul problemelor complexe actuale ale regimului somalez. În timpul întrevederilor șefului statului somalez — însoțit de miniștrii informației și educației — cu omologii săi arabi, au fost abordate probleme ale cooperării bilaterale, dezvoltării schimburilor comerciale, precum și situația din Cornul Africii.

Potrivit unor surse diplomatice citate de agențiile de presă, liderii somalezi au prezentat pe larg conflictul intern din Somalia care opune forțele guvernamentale și trupele rebele ale așa-numitei „Mișcări Naționale Somaleze" (MNS), ce își are bazele în nordul țării. („MNS", creată în anul 1981, este o mișcare de gherilă antiguvernamentală foarte activă, care a susținut, în repetate rînduri, că ar controla orașe importante din nord).

Potrivit datelor O.N.U., conflictul din nordul Somaliei a provocat refugierea, în Etiopia vecină, a peste 350 000 de persoane.

---

general al O.N.U. În scrisori adresate lui Perez de Cuellar, grupul țărilor africane la Națiunile Unite și statele membre ale mișcării de nealiniere își exprimă, în acest sens, poziția față de presiunile exercitate de unii membri ai Consiliului de Securitate pentru reducerea cheltuielilor implicate de aceste operațiuni. Reducerea personalului militar al Grupului O.N.U. pentru acordarea de ajutoare în perioada de tranziție (UNTAG) — de la 7 500 la 4 650 persoane — și reducerea cheltuielilor aferente contravin Rezoluției 435 (1978) a Consiliului de Securitate privind independența Namibiei, a afirmat I. Mudenge, reprezentantul Zimbabwe la O.N.U. — într-o declarație făcută în numele țărilor africane.

La rîndul său, Organizația Unității Africane (O.U.A.) și-a exprimat regretul că se pune accentul pe aspectele financiare, trecîndu-se cu vederea obiectivele politice ale procesului privind accesul la independență al Namibiei. Astfel, într-o scrisoare adresată O.N.U. secretarul general al O.U.A., Idé Oumarou, a cerut secretarului general al Organizației, Javier Perez de Cuellar, să-și „reconsidere" propunerea de reducere a personalului UNTAG în cadrul operațiunilor de punere în aplicare a planului O.N.U. privind accesul Namibiei la independență. Idé Oumarou a solicitat secretarului general și membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate al O.N.U. să asigure accesul Namibiei la independență, potrivit prevederilor Rezoluției 435 a O.N.U., și ca procesul de decolonizare să nu fie zădărnicit prin acțiuni ce ar putea submina acest efort.

Președintele Consiliului de Securitate, Razali Ismail (Malayezia), a început consultările cu membrii Consiliului pe marginea recomandărilor lui Javier Perez de Cuellar privind reducerea cheltuielilor pentru grupul UNTAG.

Ambasadorul sovietic în Zimbabwe, A. Glukov, a prezentat președintelui interimar al Republicii Zimbabwe, Simon Muzenda, (care deține această funcție pe perioada cît președintele Robert Mugabe se află în străinătate — n.n.) poziția U.R.S.S. în legătură cu forțele UNTAG. A. Glukov a arătat că U.R.S.S. se opune oricărei reduceri a forțelor, dar, în același timp, „nu este indiferentă" la cheltuielile pe care le implică forța de menținere a păcii și ar dori să se găsească alte mijloace de reducere a cheltuielilor, fără a restrînge efectivul UNTAG. U.R.S.S. propune ca forțele UNTAG să fie trimise în Namibia, în etape. În caz că va fi nevoie, comandantul UNTAG ar putea solicita forțe suplimentare, care să nu depășească, însă, limita superioară de 7 500 persoane.

Angola, Cuba și Africa de Sud — informează agenția „EFE" — au creat o comisie comună însărcinată cu soluționarea oricăror probleme de interpretare și aplicare a acordurilor de pace tripartite privind Africa australă. Reuniunile comisiei vor avea loc lunar și vor fi găzduite, prin rotație, de Angola, Cuba și Africa de Sud. La lucrările comisiei vor participa, ca observatori, S.U.A. și U.R.S.S., iar, cînd Namibia va deveni independentă, un reprezentant al acestei țări va fi inclus în componența comisiei. Decizia părților de a prezenta problemele cu care se confruntă în fața acestui nou for nu va afecta dreptul lor de a le supune și discuției Consiliului de Securitate sau de a recurge la alte mijloace pentru soluționarea disputelor lor, în conformitate cu dreptul internațional.

LONDRA

Starea economiei și perspectiva electorală

Un sondaj de opinie, ale cărui constatări au fost publicate săptămîna trecută, a descoperit că oamenii de afaceri britanici au devenit mai pesimiști în ultimele patru luni. Primele înfruntări din Camera Comunelor, în luna ianuarie, au avut drept temă problemele economice. Sub ce auspicii începe acest an 1989 în Marea Britanie ?

Există o serie de caracteristici ale vieții politice și economice britanice de-a lungul duratei unui mandat parlamentar. În principiu, alegerile generale au loc la un interval de cinci ani, deși, în practică, mai toate guvernele profită de o situație sau alta favorabilă și devansează, cel puțin cu cîteva luni, chemarea la urne. În primul an de după alegeri, partidul victorios își savurează succesul și începe să-și pună în aplicare programul electoral ; opoziția este, de regulă, derutată și, chiar dacă nu se caută un „țap ispășitor" (ceea ce s-ar putea traduce prin schimbarea conducerii), se analizează cauzele înfrîngerii. În al doilea an, partidul de guvernămînt își continuă proiectele inițiate, iar opoziția începe să se reorganizeze în vederea următoarei confruntări electorale, reorganizare ce are în vedere fie structura partidului, fie programul, fie ambele, și care se conturează și definitivează cam în al treilea an, cînd începe deja activitatea intensă de pregătire a terenului pentru revenirea la putere. Acest an al treilea este important și pentru guvern, dar din alt punct de vedere : indiferent că au demarat sau nu planurile electorale care i-au adus victoria, că s-au obținut sau nu succese în aplicarea unei anume strategii, extrem de importantă este starea economiei, deoarece eventualele nemulțumiri, coroborate cu un program al opoziției, apreciat ca mai adecvat respectivelor împrejurări, pot lesne eroda poziția guvernului și apropia momentul înfrîngerii. De aceea, nu numai analiștii politici, dar și oamenii politici au început să privească, îndeaproape și cu interes, ce se întîmplă în Marea Britanie în acest an, să cerceteze ce se află și dincolo de aparența unei anume acalmii socio-politice, deși nu se întrevăd la orizont nici alegeri generale, nici regrupări ale opoziției. 1989 va fi anul în care starea economiei va fi hotărîtoare pentru perspectiva guvernului, iar pozițiile și reconsiderările partidelor din opoziție — hotărîtoare pentru eventualul lor succes electoral.

Această aparentă acalmie se arată efemeră și fragilă la cea dintîi tentativă a analistului de a privi lucrurile mai în profunzime. Se descoperă ample nemulțumiri, nu numai ale opoziției și sindicatelor, ceea ce ar fi normal, dar chiar și ale unor cercuri care au susținut și continuă să susțină guvernul conservator. Motivul : starea economiei sau cel puțin unele aspecte ale ei. În general, guvernul conservator — venit la putere, în mai 1979, cu un program al cărui principal punct era lupta antiinflaționistă, cu orice consecințe — a obținut, se recunoaște, cîteva succese. Despre economia britanică nu se mai spune, astăzi, că ar fi „bolnavul Europei" occidentale, iar principalii membri ai cabinetului afirmă nu numai că economia britanică s-ar afla pe calea cea bună, ci și că starea generală ar fi considerabil mai satisfăcătoare decît în cazul multora dintre principalii parteneri. Dar chiar și o parte din aspectele pe care guvernul le prezintă drept reușite încep să fie controversate.

Procentul inflației a crescut în ultimul timp, atingînd 6,8 la sută (cel mai mare din ultimii trei ani și jumătate). Ziarele „Times" și „Guardian" prevăd noi creșteri, iar sondajele de opinie arată că 74 la sută din electorat e de aceeași părere. Lupta antiinflaționistă a fost și rămîne principala caracteristică a guvernării conservatorilor, dar, în fața actualei situații, chiar industriașii încep să-și exprime îndoieli asupra politicii guvernului pe care l-au susținut.

Anul trecut, Marea Britanie a înregistrat un record al deficitului comercial. Dar economiștii sînt de părere, acum, că situația s-ar putea înrăutăți în continuare, exporturile britanice intrînd într-o fază de serioase dificultăți datorate politicii monetare. Chiar înainte de sfîrșitul anului, ministrul de finanțe Nigel Lawson a ridicat rata dobînzilor, pentru a noua oară, din iunie 1988 (de la 7,5 la sută, la 13 la sută), în tentativa de a controla balanța de plăți și de a reduce cheltuielile interne. Într-un interviu acordat BBC-ului, el încerca să se explice : ratele ridicate ale dobînzilor ar fi un „rău necesar" pentru a preveni sporirea inflației ; „desigur, ratele majorate ale dobînzilor reprezintă o povară, dar oricui îi va fi mult mai greu dacă am permite inflației să scape de sub control" ; ratele dobînzilor rămîn „instrumentul esențial al politicii monetare". Dar, în afara faptului că n-au împiedicat o anume creștere a inflației, ratele ridicate ale dobînzilor au creat și probleme noi, și nemulțumiri. Unii mici industriași susțin că ele i-au apropiat foarte mult de faliment. Alții se plîng de efectele asupra ratei de schimb. Ratele ridicate au sporit valoarea lirei, iar aceasta a făcut exporturile mai dificile și importurile mai competitive — deci, un impact direct asupra deficitului comercial. „Problema este — declara liderul opoziției, Neil Kinnock — că Nigel Lawson nu a avut deloc în vedere impactul politicii sale atît asupra celor care cumpără case în Marea Britanie și care trebuie să plătească, acum, rate mai mari, cît și asupra industriei, care trebuie să devină mai competitivă prin mereu mai multe investiții". După opinia opoziției laburiste, actualele măsuri dureroase sînt urmarea calculului greșit făcut la prezentarea bugetului din martie 1988, cînd a fost stimulată cererea internă prin adoptarea unui program de reduceri radicale de impozite. Ministrul de finanțe respinge critica, precizînd că guvernul are în vedere starea economiei nu într-un singur an, ci în perspectivă, ceea ce înseamnă un climat de taxare care să încurajeze întreprinderile și investițiile. Totuși, faptul că oamenii de afaceri se arată mai pesimiști astăzi, decît în urmă cu un an, pare să sugereze că argumentele guvernului nu sînt suficient de convingătoare.

În paralel, se constată o creștere a costului vieții, nu o dată provocată de chiar acțiunile cabinetului (în urmă cu cîteva săptămîni, de pildă, chiriile au fost mărite de cîteva ori, pentru a echilibra, oarecum, pierderile proprietarilor datorate plății unor rate mai ridicate ale dobînzilor ; dar aceasta crea, automat, mari dificultăți unor categorii ale populației, și, în consecință, Partidul Laburist a protestat). Se adîncește fenomenul „polarizării", tipic, în fond, guvernării conservatoare : 10

În această săptămînă...

Geneva. Încheierea unei conferințe pentru dezarmare

La Geneva s-au încheiat lucrările Conferinței privind problemele și perspectivele reducerii armamentelor convenționale în Europa, organizată de Institutul O.N.U. pentru studierea problemelor dezarmării. La Palatul Națiunilor din Geneva, participanții — delegați din peste 20 de țări din Europa, America, Asia și Africa — au dezbătut probleme stringente, cum sînt actuala situație în domeniul forțelor armate și armamentelor convenționale pe continentul european, măsuri de încredere și control, influența reducerii armamentelor convenționale din Europa asupra evoluției pe plan mondial.

În ansamblu, s-a relevat necesitatea unei abordări complexe, globale, a problemei dezarmării, pentru lichidarea armelor de distrugere în masă și, în primul rînd, a armelor nucleare, a armelor chimice, paralel cu reducerea substanțială a forțelor armate și armamentelor convenționale, precum și a cheltuielilor militare. În pofida menținerii încă a unor serioase deosebiri de vederi în legătură cu căile de soluționare a problemei dezarmării în Europa, s-a relevat că, pentru inițierea negocierilor de la Viena consacrate armamentelor convenționale, există o bază bună.

În cadrul conferinței privind problemele și perspectivele reducerii forțelor armate și armamentelor convenționale în Europa, au fost abordate căile și direcțiile posibile ale evoluției negocierilor, după adoptarea documentului final al Reuniunii CSCE de la Viena și a mandatului tratativelor referitoare la forțele armate convenționale în Europa — a declarat directorul adjunct al Institutului Națiunilor Unite pentru Cercetări asupra Dezarmării (UNIDIR), Serge Sure, într-un interviu acordat ziarului „Izvestia". Fiecare dintre cele cinci ședințe ale conferinței a fost consacrată unei anumite probleme. Au fost examinate aspecte legate de situația actuală a forțelor armate și doctrinele strategice, metodele de comparare a sistemelor de armamente, obiectivele și căile de reducere a armamentelor și de stabilizare a situației internaționale, măsurile de încredere și control, precum și perspectivele reducerii tipurilor convenționale de armamente în Europa — a subliniat reprezentantul O.N.U.